

ព្រៃចព្រៃទោយ លីម ជនុន
សាស្ត្ររៀនដិតិវ្យ និង ការិនុរៈ

គិតថតស្ថិតិនិងបន្ទូនិត្ត

ស្រុកចំណែក ១១ និង សិស្សរៀនដិតិវ្យ

$$\sin u_1 + \sin u_2 + \dots + \sin u_n = \frac{\sin \frac{nd}{2} \cdot \sin \frac{u_1 + u_n}{2}}{\sin \frac{d}{2}}$$

ស្អាតិនិ ២០០៨

អ្នកសង្គមរដ្ឋបាលពិនិត្យបច្ចេកទេស

លោក លីម សុខ

លោក ស៊ែន ពិសិដ្ឋ

លោក ិត្យ ថែទាំ

លោកស្រី ឌុយ វិណា

លោក ត្រីម សុខិត្ត

លោក ជន ហុននាយក

អ្នកចែលាក្រុង និទ្ទេ បច្ចេកទេសកំពុងខំ

កញ្ញា និ គុណិត្តកា

អ្នកប្រធានពិនិត្យអភ្សាគនិរូប

លោក លីម មិត្តសិរី

© ក្រុងសិទ្ធិ នីម ជនុល ២០០៨

អារម្មណ

សៀវភៅ ពិនិត្យធនធានធនធាន ដែលអ្នកសិក្សាកំពុងការទៅក្នុងដៃនេះ
ខ្ញុំបានឱ្យតាមឯកសារជារ៉ាវ និង និពន្ធឡើងក្នុងគោលបំណងទូកដានកសារ
សារជារ៉ាវសម្រាប់អ្នកសិក្សាដែលមានបំណងចង់បែះ ចង់ដឹងអំពីស្តីពី
នៃចំនួនពិតិមិញការទៅចូល ។ នៅក្នុងសៀវភៅ នេះបានប្រមូលផ្តើមទៀត
ប្រជានលំហាត់ស្តីពីចំនួនពិតិមិញយ៉ាងប្រើប្រាស់ និងមានលក្ខណៈខ្ពស់ប្រើប្រាស់ ។
ប្រជានលំហាត់នឹមួយាទុំបានឱ្យតាមឯកសារជារ៉ាវ និងប្រជានលំហាត់សម្រាប់បំផុតប្រមូល
ទាំងដើរដើរសារយ៉ាងក្រោមក្រោមដែលអាចឱ្យអ្នកសិក្សាដាយយល់និងអាប់
ចង់ចាំអំពីសាស្ត្រដើរដើរសារយ៉ាងក្រោមក្រោម ។ បើនេះទោះជាយ៉ាងណាក៏
ដោយ កង់ខាតបញ្ជីកទេស គូកកោសលួយ និងកំហុសអភិវឌ្ឍន៍ ប្រាកដ
ជាកៅតមានឡើងដោយអចេតនាដាកំខាន់ឡើយ ។ អាស៊ែយហេតុនេះ
ខ្ញុំបានជាអ្នកនិពន្ធ រដៃចំនួនលទ្ធផលរាយការណ៍តិចនៅក្នុងកសារ
ក្នុងត្រូវបានដោយត្រូវសេចក្តីសមនសូវករយជានិច្ច ដើម្បីកៅលំអសៀវភៅនេះ
ឱ្យការទៅមានសុក្រិតភាពថែមឡើត ។

ខ្ញុំបានជាអ្នកនិពន្ធសង្ឃឹមថាសៀវភៅ ពិនិត្យធនធានធនធាន នឹងនាំលោកអ្នក
ឆ្លោះទេរកដីយដីនេះក្នុងការសិក្សា និង ការប្រឡងប្រដែងនានាដាកំខាន់ឡើយ
សូមឱ្យអ្នកសិក្សាដាកំនអស់មានសុខភាពល្អមានប្រជាប្រើប្រាស់ និងមាន
សំណានល្អក្នុងអ្នកជើត និង ការសិក្សា !

បាត់ដីបងប្រើទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨

អ្នកនិពន្ធ និង សារជារ៉ាវ ចិន ធម្មន

សេច្ចក្រឹមបច្ចេកទេស

I. ស៊ីតលើចំណូនពិត

១. សម្បាលស្តីត

ស្តីតនៃចំណូនពិតដែលកំណត់ពីសំណុំ IN ទៅសំណុំ IR ។

គោរពនៃស្តីតមួយដោយ (U_n) ឬ $(U_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ដែល $U_n = f(n)$ ។

២. អនិវភាពនៃស្តីត

៩-ស្តីតកែន្លែង

គោចាស្តីត (U_n) ជាស្តីតកែន្លែងលើ IN កាលណាគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ គោមាន $U_{n+1} > U_n$

៨-ស្តីតចុះ

គោចាស្តីត (U_n) ជាស្តីតចុះលើ IN កាលណាគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ គោមាន $U_{n+1} < U_n$

៩-ស្តីតមួយឯក្តុង

គោចាស្តីត (U_n) ជាស្តីតមួយឯក្តុងកាលណាឯការជាស្តីតកែន្លែងជានិច្ច ឬ ជាស្តីតចុះជានិច្ច ។

៣. ស្តីពីទាល់

ក-ស្តីពីទាល់លើ

គេថា $\{U_n\}$ ជាស្តីពីទាល់លើកាលណាមានចំនួនពិត M ដែលបំពេញក្នុងខណ្ឌ

$$\forall n \in \mathbb{N} : U_n \leq M \quad |$$

ខ-ស្តីពីទាល់ក្រោម

គេថា $\{U_n\}$ ជាស្តីពីទាល់ក្រោមកាលណាមានចំនួនពិត m ដែល

$$\text{ចំពោះ } \forall n \in \mathbb{N} : U_n \geq m \quad |$$

គ-ស្តីពីទាល់

គេថា $\{U_n\}$ ជាស្តីពីទាល់កាលណាការជាស្តីពីទាល់លើផង និងទាល់ក្រោមផង

៤. ស្តីពីខ្ពស់

គេថា $\{U_n\}$ ជាស្តីពីខ្ពស់ដែលមានខ្ពស់ស្តី p កាលណា

$$\text{ចំពោះ } \forall n \in \mathbb{N} : U_{n+p} = U_n, p \in \mathbb{N}^* \quad |$$

II. ស្តីពីទូទៅ

១. និយមន៍យ

ស្តីពីទូទៅគឺជាស្តីពីទេនចំនួនពិតដែលមានតួនិមួយៗ (ក្រោពិតិទិមួយ) ស្ថិនិងតួមុន

បន្ទាប់បុកនិងចំនួនចេរមួយ ហើយថាដលសង្គម ។ បើ $\{U_n\}$ ជាស្តីពីទូទៅមាន

ផលសង្គម d និងតួនិមួយ U_0 នោះគេបាន : $U_{n+1} = U_n + d, \forall n \in \mathbb{N} \quad |$

៤. ត្បឹនី_n នៃស្តីពន្លឹន :

ក. ក្នុងសំណុំ IN ត្រឹនី_n កំនត់ដោយ $U_n = U_0 + n.d$ ។

ខ. ក្នុងសំណុំ IN* ត្រឹនី_n កំនត់ដោយ $U_n = U_1 + (n - 1).d$ ។

៥. ផលបូកត្រឹនីពន្លឹន :

ក. ក្នុងសំណុំ IN ផលបូកត្រឹនីពន្លឹនស្តីពន្លឹនតំបន់ដោយ :

$$S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n = \frac{(n+1)(U_0 + U_n)}{2} \quad |$$

ខ. ក្នុងសំណុំ IN* ផលបូកត្រឹនីពន្លឹនស្តីពន្លឹនតំបន់ដោយ :

$$S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = \frac{n(U_1 + U_n)}{2} \quad |$$

III. ស្តីពន្លឹនសម្រាប់គម្រោង

១. សិរិយាមន័យ

ស្តីពន្លឹនសម្រាប់គម្រោង នៅចំនួនពិតជំនួយមួយ (ត្រឹនីមួយ) សែនីនឹង

តម្លៃបន្ទាប់គម្រោងចំនួយចំនួនមួយខ្លួនពីស្តីពន្លឹន ហើយមួយសែនីនឹងនៃស្តីពន្លឹនសម្រាប់គម្រោង ។

បើ (U_n) ជាស្តីពន្លឹនសម្រាប់គម្រោង មានរៀងរាល់ $q \neq 0$ និងតម្លៃមួយ U_0 នៅលើគេចាន់ :

$$U_{n+1} = q \cdot U_n, \forall n \in \text{IN} \quad |$$

៤. ត្បឹនី_n នៃស្តីពន្លឹនសម្រាប់គម្រោង :

ក. ក្នុងសំណុំ IN ត្រឹនី_n កំនត់ដោយ $U_n = U_0 \cdot q^n$ ។

ខ. ក្នុងសំណុំ IN* ត្រឹនី_n កំនត់ដោយ $U_n = U_1 \cdot q^{n-1}$ ។

៣. ផលបូកត្បានសិទ្ធិតធរណីមាត្រា

១. ក្នុងសំណើ IN ផលបូកត្បានសិទ្ធិតកំនត់ដោយ :

$$S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n = U_0 \cdot \frac{1 - q^{n+1}}{1 - q}, q \neq 1$$

២. ក្នុងសំណើ IN* ផលបូកត្បានសិទ្ធិតកំនត់ដោយ :

$$S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = U_1 \cdot \frac{1 - q^n}{1 - q}, q \neq 1$$

កំនត់សំគាល់ និង លក្ខណៈ:

👉 ក្នុងការគណនាផលបូក បុ ផលគុណនៃសិទ្ធិតគេអាចកំនត់សញ្ញាមួយ

សម្រាប់តានដូចខាងក្រោម :

-ចំពោះផលបូក $S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n = \sum_{k=0}^n (U_k)$

-ចំពោះផលគុណ $P_n = U_0 \times U_1 \times U_2 \times \dots \times U_n = \prod_{k=0}^n (U_k)$

👉 លក្ខណៈនៃផលបូក និង ផលគុណសិទ្ធិត :

១. $\sum_{k=0}^n (\lambda \cdot U_k) = \lambda \cdot \sum_{k=0}^n (U_k)$

២. $\sum_{k=0}^n (U_k + V_k) = \sum_{k=0}^n (U_k) + \sum_{k=0}^n (V_k)$

៣. $\prod_{k=0}^n (\lambda \cdot U_k) = \lambda^{n+1} \cdot \prod_{k=0}^n (U_k)$

ឬ. $\prod_{k=0}^n (U_k \cdot V_k) = \prod_{k=0}^n (U_k) \times \prod_{k=0}^n (V_k)$

ឯ. $\prod_{k=0}^n \left(\frac{U_k}{V_k} \right) = \frac{\prod_{k=0}^n (U_k)}{\prod_{k=0}^n (V_k)}, \prod_{k=0}^n (V_k) \neq 0$

ប្រចាំនាង

**១_- គឺមីត្ត (u_n) ជាស្ថិត់នៃចំណួនពិតកំនត់លើ IN កំនត់ដោយ
ទំនាក់ទំនង ៖**

$$u_0 = a + \frac{1}{a} \quad \text{ឬ} \quad u_{n+1} = u_n^2 - 2 \quad \text{ដើម្បី } a > 1 \quad |$$

ចូរត្រូវយបញ្ជាក់ថា $u_n = a^{2^n} + \frac{1}{a^{2^n}}$?

២_- គឺមីត្ត (u_n) កំនត់ដោយ $\begin{cases} u_0 = 1 + \sqrt{2} \\ u_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{2}} u_n + \frac{1}{1 + \sqrt{2}} \end{cases}$

៣_- តារាង $v_n = u_n - \sqrt{2}$ ឬ បង្ហាញថា (v_n) ជាមីត្តផ្លូវលិមិត ។

៤_- គឺមីត្ត (u_n) កំនត់ដោយ v_n ឬ u_n ជាមីត្តផ្លូវលិមិត ន ។

៥_- គឺមីត្ត (u_n) កំនត់ដោយ $u_0 = 5$ ឬ $u_{n+1} = \frac{1}{2} u_n + n + 5$ ($n \in \text{IN}$)

ចូរត្រូវយបញ្ជាក់ u_n នៃមីត្ត (u_n) ជាមីត្តផ្លូវលិមិត ន ។

៦_- គឺមីត្ត (u_n) កំនត់ដោយ $u_0 = 10$ ឬ $u_{n+1} = \frac{1}{3} u_n + \frac{2}{3} n^2 - 2n + 1$ ($n \in \text{IN}$)

ចូរត្រូវយបញ្ជាក់ u_n នៃមីត្ត (u_n) ជាមីត្តផ្លូវលិមិត ន ។

៥_ តើច្បាស់លិត្តិតែនចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \quad \text{ឬ} \quad u_{n+1} = 2u_n + (n+3)3^n \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាស់គណនា u_n នឹងលិត្តិតែន (u_n) ជាមុនុតមនីនេះ n ។

៦_ តើច្បាស់លិត្តិតែនចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \quad \text{ឬ} \quad u_{n+1} = \frac{1}{8}(\frac{1}{4} + 2u_n + \sqrt{1+8u_n})$$

ក. ពាន់ $v_n = \sqrt{1+8u_n}$ ឬ បង្កាញូច្ចារា $v_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2)$

ខ. បង្កាញូច្ចារាលិត្តិតែន $w_n = v_n - 2$ ជាលិត្តិតែនណូលិត្តិមាត្រា រួចគណនា

$$w_n \quad \text{ឬ} \quad v_n \quad \text{ជាមុនុតមនីនេះ} \quad n \quad |$$

គ. ទាញរកដូច u_n នៃ n រួចគណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

៧_ តើមានលិត្តិតែនចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 3 \quad \text{ឬ} \quad u_{n+1} = u_n^3 - 3u_n^2 + 3u_n$$

ពាន់ $v_n = u_n - 1$ ។

បង្កាញូច្ចារា $v_{n+1} = v_n^3$ រួចគណនា v_n ឬ u_n ជាមុនុតមនីនេះ n ។

៨_ តើមានលិត្តិតែន (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_1 = 2 \\ u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2(2n-1)}{3n(n+1)} \end{cases}$

ក. ពាន់ $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = u_n + \frac{2}{n}$ ឬ បង្កាញូច្ចារា (v_n) ជាលិត្តិតែនណូលិត្តិមាត្រា

ខ. គណនា v_n រួចទាញរកតម្លៃនេះ u_n ជាមុនុតមនីនេះ n ។

៤. គើមានស្មីពិតិ (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_1 = \frac{11}{3} \\ u_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2).3^{n-1}}{n(n+1)} \end{cases}$$

ក. តារាង $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = u_n - \frac{3^n}{n}$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាស្មីពិតិផ្លូវលិកមាត្រា

ខ. តុលាករណី v_n នូចទាញរកតម្លៃនៅ u_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

៩០. គើមានស្មីពិតិ (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_1 = 0 \\ u_{n+1} = \ln(e^{u_n} + 1) \end{cases}$$

ក. តារាង $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = e^{u_n}$ ។ វក្សប្រកួតនៃស្មីពិតិ (v_n) ។

ខ. តុលាករណី v_n នូចទាញរកតម្លៃនៅ u_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

៩១. គើមានស្មីពិតិ (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_1 = -1 \\ u_{n+1} = \frac{2+u_n}{4-u_n} \end{cases}$$

ក. តារាង $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 2}$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាស្មីពិតិផ្លូវលិកមាត្រា

ខ. តុលាករណី v_n នូចទាញរកតម្លៃនៅ u_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

៩២. គើមានស្មីពិតិ (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_0 = 4 \\ u_{n+1} = \frac{u_n^3 - 9u_n + 12}{3u_n^2 - 12u_n + 13} \end{cases}$$

ក. តារាង $\forall n \in \mathbb{N} : v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 3}$ ។ បង្ហាញថា $v_{n+1} = v_n^3$

ខ. តុលាករណី v_n នូចទាញរកតម្លៃនៅ u_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

១៣_ គើល្លូស្ថិតនៃចំណួនកំណើច (Z_n) កំណត់ដោយ ៖

$$\begin{cases} Z_0 = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} \\ Z_{n+1} = \frac{1}{2}(Z_n + |Z_n|); n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

($|Z_n|$ ជាមួយបន្ថែន Z_n) ។

ស្ថិតិមេរី $Z_n = \rho_n(\cos \theta_n + i \cdot \sin \theta_n)$, $\forall n \in \mathbb{N}$

ដើម្បី $\rho_n > 0$, $\rho_n; \theta_n \in \mathbb{R}$

ក្នុងវគ្គកទំនាក់ទំនងរវាង θ_n និង θ_{n+1} ហើយ ρ_n និង ρ_{n+1} ។

ខ្លួនក្រោមនេះ ស្ថិតិ (θ_n) រួចរាល់នៅក្នុង θ_n ជាមួយកម្រិតមនឹនីន ។

គូស្ថិតិ $\rho_n = \rho_0 \cos \theta_0 \cos \frac{\theta_1}{2} \cos \frac{\theta_2}{2} \dots \cos \frac{\theta_{n-1}}{2}$

រួចរាល់ក្នុង ρ_n អនុគមនីន ។

១៤_ គើល្លូស្ថិតិ (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_0 = 1, u_1 = \frac{4}{3} \\ u_{n+2} = \frac{4}{3}u_{n+1} - \frac{2}{3}u_n \end{cases}$

ក. ពិនិត្យ $\forall n \in \mathbb{N}$: $v_n = u_{n+1} - u_n$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាស្ថិតិសរុបកិម្តិត្រ

រួចរាល់ v_n ជាមួយកម្រិតមនឹនីន ។

ខ. គណនា $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n$ ជាមួយកម្រិតមនឹនីន ។

រួចរាល់ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គ. ទាញរកតម្លៃនេះ u_n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

១៥_- កត្តណនាលិមិតខាងក្រោម ៖

$$L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2 + \sqrt{x}}}}} - 2}{x - 2} \quad (\text{មាន } n \text{ វិធាន})$$

២_- ពីនេះ $S_n = L_1 + L_2 + L_3 + \dots + L_n$ ។ ចូរគណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

១៦_- គើលូអនុគមន៍ $f_n(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \dots + \sqrt{x + \sqrt{x+2}}}}$

មាន n ប្រុសការ ។

ចូរគណនាលិមិត $L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f_n(x) - 2}{x - 2}$

១៧_- គើមានលិត្ត (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_1 = 2 \\ 2u_{n+1} = u_n + \frac{1}{n(n+1).2^n} \end{cases}$

ចូរគណនា u_n ជាអនុគមន៍នេះ n ។

$$\begin{cases} u_0 = 3 ; v_0 = 1 \\ u_{n+1} = \frac{3}{4}u_n + \frac{1}{4}v_n \\ v_{n+1} = \frac{1}{4}u_n + \frac{3}{4}v_n \end{cases}$$

ក. ពីនេះ $\forall n \in \mathbb{N} : w_n = u_n - v_n$ ។ បង្ហាញថា (w_n) ជាលិត្តផ្ទរណីមាត្រ

រួចគណនា w_n ជាអនុគមន៍នេះ n ។

ខ. បង្ហាញថា $C_n = u_n + v_n$ ជាលិត្តផ្ទរដែលត្រូវកំណត់។

គ. ទាញរក u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នេះ n ។

១៩_- តើច្បាប់ស្ថិតិនៅចំណុះពិត $(U_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ដោយ ៖

$$\begin{cases} U_1 = 3 \\ U_{n+1} = \frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2}{2U_n^3 - 6U_n + 5}, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

ក_-តើតាង $V_n = \frac{U_n - 2}{2U_n - 1}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ ។ ច្បាប់ស្ថិតិ $V_{n+1} = V_n^3$

២_-តើយក $W_n = \ln V_n$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ ។

ច្បាប់ស្ថិតិ $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាស្ថិតិធរណិត្រ វិចិត្យណា W_n

ជាមនុគមន៍នៃ n ។

គ_-ច្បាប់ទាញរក V_n និង U_n ជាមនុគមន៍នៃ n វិចិត្យណា $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

២០_- តើច្បាប់មនុគមន៍ f កំណត់លើ $\mathbb{R}$ ដោយ $f(x) = \frac{x^3 - 6x + 6}{3x^2 - 9x + 7}$

ក_-ច្បាប់តុលនាដើរនៅ $f'(x)$ វិចប់ស្ថិតិត្រូវសេរ

$$f'(x) = \frac{3(x^2 - 3x + 2)^2}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \quad |$$

៣_-តាង α និង β ជាបុសរបស់សមីការ $f'(x) = 0$ ។

តើយក $U_{n+1} = f(U_n)$ និង $V_n = \frac{U_n - \alpha}{U_n - \beta}$ ចំណោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ ។

ត្រូវបញ្ជាក់ថា $V_{n+1} = V_n^3$ ច្បាប់ទាញរក V_n ជាមនុគមន៍នៃ n និង x ។

គ_-ច្បាប់តុលនា $F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)] .....]]$

២១_ គើតឡើងស្មើរតែនៅចំណុះពិត (U_n) កំណត់លើ n ដោយ ៖

$$U_0 = 1 \quad \text{និង} \quad \forall n \in \mathbb{N}: U_{n+1} = U_n \cos a + \sin a \quad \text{ដើម្បី} \quad 0 < a < \frac{\pi}{2}$$

ក. ពើនេះ $V_n = U_n - \cot \frac{a}{2}$ ។ ចូរបង្ហាញថា (V_n) ជាស្មើរតែនៅណីមាត្រមួយ

ខ. គឺណាលើមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (V_0 + V_1 + \dots + V_n)$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

២២_ គើតឡើងស្មើរតែនៅចំណុះពិត (U_n) កំណត់ដោយ ៖

$$U_0 = 0 ; U_1 = 1 \quad \text{និង} \quad \forall n \in \mathbb{N}: U_{n+2} = 2U_{n+1} \cos a - U_n \quad \text{ដើម្បី} \quad a \in \mathbb{R}$$

ក. ពើនេះ $Z_n = U_{n+1} - (\cos a - i \sin a) U_n$, $\forall n \in \mathbb{N}$ ។

ចូរបង្ហាញថា $Z_{n+1} = (\cos a + i \sin a) Z_n$ ។ ចូរបង្ហាញក្នុង Z_n ជាអនុគមន៍និង a ។

ខ. ចូរបង្ហាញក្នុង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។ ចូរបង្ហាញក្នុង $\lim_{a \rightarrow 0} U_n$ ។

២៣_ គើតឡើងស្មើរតែ (u_n) នៃចំណុះពិតកំណត់លើ $\mathbb{N}^*$ ដោយ ៖

$$u_n = \frac{1}{n(n+1)(n+2)} \quad \text{។}$$

ក. កំណត់ចំណុះពិត A, B, C ដើម្បី $\frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{A}{n} + \frac{B}{n+1} + \frac{C}{n+2}$

ខ. ពើនេះ $S_n = u_1 + u_2 + u_3 + \dots + u_n$ ។ គឺណាលើ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គ. ចំណោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ គើតឡើង $V_n = u_n - \int_n^{n+1} g(x).dx$ ដើម្បី g

$$\text{ជាអនុគមន៍កំណត់ដោយ} \quad g(x) = \frac{1}{x(x+1)(x+2)}$$

និងគោលដៅ $S'_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n$ ។

ចូរបង្ហាញថា $S'_n = S_n - \int_1^{n+1} g(x)dx$ ហើយទាញក្នុង S'_n នឹង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S'_n$

២៥_- គឺច្បាប់ចំណួន $A = \underbrace{444\dots\dots444}_{(2n)}$

$B = \underbrace{222\dots\dots222}_{(n+1)}$ និង $C = \underbrace{888\dots\dots888}_{(n)}$

ចូរបង្ហាញថា $S = A + B + C + 7$ ជាការស្រាវជ្រាវ។

២៥_- គឺច្បាប់ចំណួន $A = \underbrace{111\dots\dots111}_{(2n \text{ លូខ)}}$ និង $B = \underbrace{444\dots\dots444}_{(n \text{ លូខ)}}$

ចូរបង្ហាញថា $A + B + 1$ ជាការស្រាវជ្រាវ។

២៥_- គឺច្បាប់អនុគមន៍ f កំណត់ក្នុងលំណី IR ដោយ

$$f(x) = \frac{x^3}{3(x^2 + 3x + 3)}$$

ក_-គឺពិនិត្យសិតិ (U_n) កំណត់ដោយ $U_{n+1} = f(U_n)$ ចំពោះ $n \in IN^*$ ។

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ទំនាក់ទំនុះ $1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3$ ។

៣_-គោលដៅ $F_n(x) = f_n [f [\dots . f [f(x)] \dots]]$

(អនុគមន៍បណ្តុក់លំដាប់ n)

ចូរតាមទារ $F_n(x)$ ។

៤_-សិនុតថា $U_1 = \frac{3}{7}$ និង $V_n = \ln(3 + U_n) - \ln U_n$ ចំពោះ $n \in IN^*$

បង្ហាញពី (v_n) ជាលិកធានាបាន តាមរយៈចំណាំនេះ v_n ជាអនុគមន៍នៃ x

ឬ_ទាញរក U_n ជាអនុគមន៍នៃ x ដូចបញ្ជាក់តាម $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n =$

ឱ្យ_ត្រួវអនុគមន៍ $f(x) = x^2 - 2$ ដើម្បី $x \in \mathbb{R}$

ក_ត្រួវឲ្យកីឡាដឹង $U_1 = f(x)$ និង $U_{n+1} = f(U_n)$ ចំណោះត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$

ចូរបង្ហាញថា $U_n = f_n [f [.....f [f(x)].....]]$

2_ត្រួវឲ្យបាន $x > 2$ ត្រួវបាន $U_n > 2$ ត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$

គ_ត្រួវឲ្យបាន $V_n = U_n - \sqrt{U_n^2 - 4}$ ត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$ និង $x > 2$

ចំណោះត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$ ចូរបង្ហាញថា $2V_{n+1} = V_n^2$

ឬ_ស្ថិតិមេនុគមន៍ $W_n = \ln V_n - \ln 2$ ចំណោះត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$

ចូររកប្រភេទនៃលិក w_n

ន_ត្រួវឲ្យបានលើចូរបង្ហាញការអនុគមន៍

$F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)].....]]$

ឱ្យ_ក_ប្រសិនបើ $p \geq -1$ ចំណោះត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$ ចូរបង្ហាញ

$$(1+p)^n \geq 1+np \quad (1)$$

2_ត្រួវឲ្យ $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ ជាន់ n ចំណួនមិនអវិជ្ជមាន

ត្រួវឲ្យបាន $A_n = \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{n}$ និង $G_n = \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot a_3 \cdot \dots \cdot a_n}$

បង្ហាញថាប្រសិនបើ $G_k \leq A_k$ ហើយ $A_k \neq 0$

តើបាន $G_k^k \cdot a_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p)$ ដែល $p = \frac{a_{k+1}}{A_k} - 1$

តើជាយកច្បូនុយលេខាដលើចូរគ្របាយបញ្ហាក់ទៅ ៖

$$a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n \geq n \sqrt[n]{a_1 a_2 a_3 \dots a_n}$$

ឧទ័រណ៍ តើ $\frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{2 \times 3} \right)$

$$\frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{3 \times 4} \right)$$

ពីឧទាហរណ៍ខាងលើចូររក្សាបមន្ត្រឡាច់នឹងគ្របាយបមន្ត្រនោះធិន ។

៣០. តើចូរស្មើតិនចំនួនពិត (u_n) កំណត់ជាយ $\begin{cases} u_0 = 4 \\ u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2}{3} ; n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ក. តើភាព $v_n = 1 + u_n$ ឬ បង្ហាញថា (v_n) ជាស្មើតិនរណិតមាត្រមួយ ។

ខ. តិនរណាផលបូក $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គ. ចូរតិន v_n និង u_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង

៣១. តើចូរស្មើតិនចំនួនពិត (u_n) កំណត់ជាយ $\begin{cases} u_0 = 2 \\ u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n - \frac{3}{2} ; n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ក. កំណត់ចំនួនពិត k ដើម្បីចូរ $v_n = u_n + k$ ជាស្មើតិនរណិតមាត្រមួយ ។

ខ. ចូរតិន u_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

៣៤_ តើច្បាប់ស្មើពីនេះមួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 5 \quad \text{នឹង } u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n - 2n + 3 \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាប់ណានា u_n នៃស្មើពី (u_n) ជាអនុគមន៍នៅ n ។

៣៥-f ជាអនុគមន៍កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង ៖

$$f(0) = f(1) = 1 \quad \text{នឹង } f(n+2) = 2f(n+1) - f(n) + 2n + 1, \forall n \in \mathbb{N}$$

ច្បាប់កំណត់រវាង $f(n)$ ជាអនុគមន៍នៅ n ។

$$\text{៣៥- } \text{តើ} \sqrt{2} = 2\cos\frac{\pi}{2^2}, \sqrt{2+\sqrt{2}} = 2\cos\frac{\pi}{2^3}, \sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2}}} = 2\cos\frac{\pi}{2^4}$$

ពីខាងបារាំងខាងលើច្បាប់រក្សាបមន្ត្រឡាតិខិន្តស្រាយបញ្ហាក្នុងបញ្ហាដែលបានដោះស្រាយ

៣៥_ តើច្បាប់ស្មើពី (x_n) កំណត់ដោយ ៖

$$x_1 = \frac{4}{3} \quad \text{នឹង } (2n+1)x_n = 2^n + 2nx_{n-1}, n = 2;3;4;....$$

ច្បាប់ស្រាយតាមវិធានដោយកំណើនថា $x_n = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right], n = 1;2;3;...$

៣៥_ ច្បាប់ណានាដែវិស៊ី n នៃអនុគមន៍ $y = e^x \sin x$

៣៥_ តើឱ្យស្មើពីនេះមួយចំនួន $U_1, U_2, U_3, \dots, U_n$ ដែលកំណត់ដោយ :

$$U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = an^2 + bn \quad \text{ចំពោះត្រប់ } n \in \mathbb{N}^*$$

និង $a \neq 0, a, b \in \mathbb{R}$ ។

ក. ច្បាប់ស្រាយបញ្ហាកំចាត់ស្មើពីនេះជាស្មើពន្លាន ។

ខ. ច្បាប់ណានាត្រឹមឱ្យ U_1 និង ដែលសង្គម d ជាអនុគមន៍នៅ a និង b ។ 15

លោក- គឺជូនិតនុពលន៍ $U_1, U_2, U_3, \dots, U_n$ ដែលមានផលសង្គម d
 ហើយ $d \neq 0$ គឺនិត្យស្តីពី (V_n) មួយកំនត់ចំណោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ដោយ

$$V_n = a^{U_n}, \quad a > 0, \quad a \neq 1$$

ក. ចូរបង្ហាញពួក (V_n) ជាសិទ្ធិធានាបាន និងកម្រិតណាគនា V_n ជាអនុគមន៍នេះ

a, U₁, d ແນະ n ຣ

2. ចំនួនសាយថា $S_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n = a^{U_1} \cdot \frac{1-a^{nd}}{1-a^d}$

គ. ច្បារតណាងលក្ខណៈ $P_n = V_1 \times V_2 \times V_3 \times \dots \times V_n$ ជាអនុគមន៍នៃ a, U_1 និង n ។

លទ្ធផល - តើមីរូ (U_n) ជាស្មើរក្រោនតំដោយ $U_{n+1} = aU_n + b$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$

និង $a \neq 0, a, b \in \mathbb{R}$ ។

ក. ចំណោះ $a = 1$ ផ្តល់រកប្រភេទនេះ (U_n) ។

2. ចំណោះ $a \neq 1$ តើខ្លួនមានចំណាំ $U_n = V_n + k$ ចំណោះត្រាប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ។

ច្បារកំនត់ព័ម្ភ k ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្តីពុលរណិយាង្ហា។

គ. ឧបមាថា $a \neq 1$ ឬ ចំនួន n ជាមនុស្ស ដូច a, b និង n និងតួលាការ U_1

៤០- គឺជីស្សិតនៃចំណុនពិត (a_n) កំនត់ដោយ

$$a_1 = 4 \quad \forall n \in \mathbb{N}^*: a_{n+1} = \frac{4a_n - 9}{a_n - 2}$$

ក. ចំណោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ ដូចជាភាសា $a_n \neq 3$

2. គេយក $b_n = \frac{1}{a_n - 3}$ ។ ចូរកប្រភេទនេស្សីត (b_n) ?

គ. ចូរកំនត់វត្ថុ b_n និង a_n ជាមនុគមនីនេះ n ។

យ. គណនាដែលបូក $S_n = \sum_{k=1}^n (a_k \cdot b_k)$ ។

៤១- គឺស្តីពី (U_n) កំនត់ដោយ $\begin{cases} U_1 = 5 \\ U_n = 2U_{n-1} - n, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$

ចូរគណនា U_n ជាមនុគមនីនេះ n វិញ្ញាបញ្ជាក់លិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{2^n} \right)$ ។

៤២- គឺស្តីពី (U_n) កំនត់ដោយ $\begin{cases} U_0 = 1 \\ U_{n+1} = \frac{1}{3}U_n + n^2 - n + 1, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ចូរគណនា U_n ជាមនុគមនីនេះ n វិញ្ញាបញ្ជាក់ $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{n^2} \right)$ ។

៤៣- គឺស្តីពី (U_n) កំនត់ដោយ $\begin{cases} U_1 = 1 \\ U_{n+1} = U_n + (n+1)2^n, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$

ក. ចូរគណនា U_n ជាមនុគមនីនេះ n ។

ខ. គណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{U_n}{U_{n+1} - U_n} \right]$

៤៤- គឺឧបមាថា S_m និង S_n ជាដែលបូក m តួដឹបុង និង n តួដឹបុងរៀងគ្រាប់

នៅស្តីពន្លេនូនមួយ ដែល $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}; (m \neq n)$ ។

គោតាង U_m ជាតួនិទ្ទេ m និង U_n ជាតួនិទ្ទេ n ។

ចូរបង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$?

៤៥- គឺស្តីពីនេះចំនួនពិត $(U_n)_{n \in \mathbb{N}}$ កំនត់ដោយ $\begin{cases} U_0 = \sqrt{5} \\ U_{n+1} = U_n^2 - 2, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ក. ចូរស្រាយថា $U_n > 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

2. គេពិនិត្យស្តីពី $(V_n)_{n \in \mathbb{N}}$ កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + \sqrt{U_n^2 - 4}$ ។

ចូរកទំនាក់ទំនងវាង V_{n+1} និង V_n ។

ក. ចូរតាមទម្រង់ V_n រួចទាញរក U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

លេខ 2- គេឱ្យស្តីពន្លន៍ (U) មានតួ 2,7,12,..... និងស្តីពន្លន៍ (V)

មានតួ 2,5,8,.....

តើក្នុងចំណោម 151 តួនេស្តីពទោនៅតីរនេះ មានប័ណ្ណានតុដែលមានតម្លៃស្រីត្រា ?

លេខ 3- គេឱ្យស្តីពន្លន៍ចំនួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ :

$$U_0 = 2 \quad \text{និង} \quad \text{ត្រប់ } n \in \mathbb{N} : U_{n+1} = \frac{1}{2} U_n - 2n - \frac{7}{2}$$

ក. បង្ហាញថាគេអាជ័ាបែងចែកកំណត់ពីរចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឱ្យស្តីពី $(V_n), n \in \mathbb{N}$

កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + an + b$ ជាស្តីពន្លន៍រឿងមាត្រា ។

2. ចូរតាមទម្រង់ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

លេខ 4- គេឱ្យស្តីពន្លន៍ចំនួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ $U_0 = 1$ និង ត្រប់

$$n \in \mathbb{N} : 3U_{n+1} = 2U_n + n^2 + 4n + 1$$

ក. បង្ហាញថាគេអាជ័ាបែងចែកកំណត់បិចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឱ្យស្តីពី $(V_n), n \in \mathbb{N}$

កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + an^2 + bn + c$ ជាស្តីពន្លន៍រឿងមាត្រា ។

3. ចូរតាមទម្រង់ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

លេខ 5- គេឱ្យស្តីពន្លន៍ (U) មានតួ 5, 9, 13, 17,..... និងស្តីពន្លន៍ (V)

មានតួ 7, 13, 19, 25,..... ។

ក. តើក្នុងចំណោម 49 ពួនសិតិ៍ U មានបុន្ថានត្សែងដោយជាការប្រាកដ ?

ចូរកំនត់រកតម្លៃនេះទាំងនេះ ។

ខ. តើក្នុងចំណោម 49 ពួនសិតិ៍ V មានបុន្ថានត្សែងដោយជាការប្រាកដ ?

ចូរកំនត់រកតម្លៃនេះទាំងនេះ ។

គ. តើក្នុងចំណោម 49 ពួនសិតិ៍ទាំងពីរនេះមានបុន្ថានត្សែងមានតម្លៃសិតិ៍តាម ?

$$\text{៥០- គេអូសិតិ៍ } S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}} \quad \text{ដែល } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{ក-ចំពោះត្រូវ } n \in \mathbb{N}^* \text{ ចូរបង្ហាញ } S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} \quad |$$

$$\text{ខ-គណនាជាលបុក } \Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$$

$$\text{៥១- គេអូសិតិ៍ } U_n = \frac{4n^2 + 1}{4n^2 - 1} \quad \text{ដែល } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{ក-ចំពោះត្រូវ } n \in \mathbb{N}^* \text{ ចូរបង្ហាញ } U_n = 1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1}$$

$$\text{ខ-ចូរគណនាជាលបុក } S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n \quad |$$

$$\text{៥២- គេអូសិតិ៍ } U_n = \sqrt{1 + \frac{1}{(n+\frac{1}{3})^2} + \frac{1}{(n-\frac{2}{3})^2}} \quad \text{ចំពោះត្រូវ } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{ចូរគណនាជាលបុក } S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n \quad |$$

៥៣-គេអូ $(U_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ ជាសិតិ៍នៅពីរមួយដែលមានត្សែងអស់វិធីមាន

$$\text{និងផលសង្គម } d > 0 \quad | \quad \text{គេតាម } S_n = \sqrt{\frac{1}{d^2} + \frac{1}{U_n^2} + \frac{1}{U_{n+1}^2}} \quad |$$

$$\text{ចូរបង្ហាញ } S_1 + S_2 + S_3 + \dots + S_n = \frac{n}{d} + \frac{1}{U_1} - \frac{1}{U_{n+1}} \quad |$$

៥៤- តើមានស្តីពីនេចចំនួនពិត (x_n) កំណត់ដោយ :

$$x_1 = 1 \text{ និង } x_{n+1} - x_n = \frac{2}{x_n + \sqrt{2n+1}}$$

ក-ចូរត្រូវបញ្ជាប់នៅពេល $n \in \mathbb{N}^*$ តើមាន $x_n = \sqrt{2n-1}$ ។

$$\text{ខ-គណនា } S_n = \frac{1}{x_1 + \sqrt{3}} + \frac{1}{x_2 + \sqrt{5}} + \dots + \frac{1}{x_n + \sqrt{2n+1}} \quad |$$

គ. ទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{S_n}{\sqrt{n}} \right] \quad |$

៥៥- តើមានអនុគមន៍ $f(x) = (x+1).e^{2x}$ ដែល x ជាដំនួនពិត ។

ក. ចូរគណនាដើរវេល់ $f'(x)$, $f''(x)$, $f'''(x)$ និង $f^{(4)}(x)$ ។

ខ. ចូរបង្ហាញថាដើរវេល់ n នៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់ $f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n).e^{2x}$

ដែល (a_n) និង (b_n) ជាស្តីពីចំនួនពិតដោយនឹងជាត់ទំនាក់ទំនង

$$\begin{cases} a_{n+1} = 2a_n \\ b_{n+1} = a_n + 2b_n, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

គ. ចូរកំណត់ a_n និង b_n ជាមនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកកន្លែម $f^{(n)}(x)$ ។

៥៥- តើមានអនុគមន៍ $f(x) = e^x \cdot \sin x$

ក. ចូរគណនាដើរវេល់ $f'(x)$, $f''(x)$, $f'''(x)$ និង $f^{(4)}(x)$ ។

ខ. ចូរបង្ហាញថាដើរវេល់ n នៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់ :

$$f^{(n)}(x) = (a_n \sin x + b_n \cos x).e^x \text{ ដែល } (a_n) \text{ និង } (b_n) \text{ ជាស្តីពីចំនួនពិត}$$

$$\text{ផ្លូវការជាត់ទំនាក់ទំនង} \begin{cases} a_{n+1} = a_n - b_n \\ b_{n+1} = a_n + b_n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

គ. គើតាន់ $z_n = a_n + i.b_n$ ។

ចូរបង្ហាញថា $z_{n+1} = (1+i).z_n$ រួចសរសើរ z_n ជាប្រមូលត្រឹមការណ៍។

យ. ចូរកំណត់ a_n និង b_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកកន្លែរម $f^{(n)}(x)$ ។

៥៧- គើមីរុបិយុទ្ធផល $f(x) = \frac{x}{\sqrt[3]{1+x^3}}$, $x \neq -1$

ចូរគណនា $F_n(x) = f[f[\dots.f[f(x)]\dots]]$ ។

៥៨- គើមីរុបិយុទ្ធផលបំនួនពិត $(U_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ដោយ :

$$U_{n+1} = \frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n}{6U_n^3 - 6U_n^2 + 1} \quad \text{និង} \quad U_1 = 2$$

ក- គើតាន់ $V_n = \frac{U_n - 1}{2U_n + 1}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ ។ ចូរបង្ហាយថា $V_{n+1} = V_n^3$

ខ- គើយក $W_n = \ln V_n$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ ។

ចូរបង្ហាយថា $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាស្ថិតិធីរឿមាត្រ រួចគណនា w_n

ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ- ចូរទទួលរក v_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចគណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

៥៩- គើមីរុបិយុទ្ធផលបំនួនកំណើច (Z_n) កំណត់ដោយ :

$$\begin{cases} Z_0 = i \\ Z_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}}Z_n + \frac{1-\sqrt{2}+i}{\sqrt{2}}, n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. តែង $\forall n \in \mathbb{N} : U_n = Z_n + 1$ ។

ចូរបង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ខ. ចូរសិរីលើ U_n ជាភាសត្រីកោណមាត្រាបញ្ជាក់ Z_n ជាអនុគមន៍ n ។

៦០- តែងស្តីពីនេះចំណុចពិត (U_n) កំនត់ដោយ $\begin{cases} U_0 = 0, U_1 = 1 \\ U_{n+2} = \sqrt{3} \cdot U_{n+1} - U_n, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ក. តែង $Z_n = U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n, \forall n \in \mathbb{N}$ ។

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $Z_{n+1} = \frac{\sqrt{3}+i}{2} Z_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ខ. ចូរកំនត់រកទំនងត្រីកោណមាត្រា Z_n ។

គ. វិចទាម្វេរកត្ថុ U_n ជាអនុគមន៍ n វិចទាម្វេរកត្ថុមេដ្ឋាន U_{2007} ។

៦១- តែងស្តីពីនេះចំណុចកុដិច (Z_n) កំនត់ដោយទំនាក់ទំនងខាងក្រោម :

$Z_0 = 0, Z_1 = 1$ និង $Z_{n+2} = \frac{3+i\sqrt{3}}{2} Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ក. តែង $\forall n \in \mathbb{N} : U_n = Z_{n+1} - Z_n$ ។ បង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} U_n$

ខ. គណនា U_n និង $S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍ n ។

គ. ទាម្វេរកចំណុចកុដិច Z_n ។

៦២- តែងស្តីពីនេះចំណុចពិត (U_n) កំនត់ដោយ :

$$\begin{cases} U_0 = 1 \\ U_{n+1} = \frac{2 - 2U_n + 5U_n^2}{1 + 8U_n - 2U_n^2}, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. តែតាន់ $\forall n \in \mathbb{N} : V_n = \frac{2U_n - 1}{U_n + 1}$ ។ ចូរបង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^2$

ខ. តណនា V_n និង U_n ជាមនុគមន៍នៃ n ។

៦៣- តែឱ្យស្តីព័ន្ធផំនួនពិត (U_n) កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង :

$$U_0 = 2 \text{ និង } \forall n \in \mathbb{N} : U_{n+1} = \frac{U_n^3}{4 + 6U_n + 3U_n^2}$$

ក. តែតាន់ $\forall n \in \mathbb{N} : V_n = \frac{U_n}{2 + U_n}$ ។ បង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^3$

ខ. តណនា V_n និង U_n ជាមនុគមន៍នៃ n ។

៦៤- តែឱ្យស្តីព័ន្ធផំនួនពិត $U_n = \sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}$

ក. ចូរតណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (U_n - \sqrt{n})$ ។

ខ. តែតាន់ $\forall n \in \mathbb{N} : V_n = \frac{1}{(U_{n+2}^2 - U_{n+1})(U_{n+1}^2 - U_n)}$ និង $S_n = \sum_{k=1}^n (V_k)$ ។

តណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

៦៥- តែឱ្យស្តីព័ន្ធផំនួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ $U_n = \sqrt{2^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$ ដែល $n \in \mathbb{N}^*$

ក. ចូរបង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$

ខ. ទាញឲ្យបានថា $U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$

គ. តណនាដលបូក $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ជាមនុគមន៍នៃ n

៦៦- ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ តែមាន $x_n + i.y_n = (2 + \sqrt{3} + i)^n$ ដែល $x_n, y_n \in \mathbb{R}$

ក. ចូរកំណត់រក x_n និង y_n ជាមនុគមន៍នៃ n ។

2. ច្បាប់បង្ហាញថា $x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n = 2^n (\sqrt{3} + 1)^{2n}$

$$\text{និង } x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1} = 2^{n-1} (\sqrt{3} + 1)^{2n+2}$$

ឯទារ- គេឱ្យស្តីពន្លន U₁, U₂, U₃, ..., U_n ដែលមានផលសង្ស័យ d ហើយ

d ≠ 0 ។ គេពិនិត្យស្តីពន្ល (V_n) មួយកំណត់ចំពោះត្រូវ n ∈ IN * ដោយ

$$V_n = a^{U_n}, \quad a > 0, \quad a ≠ 1 \quad |$$

ក. ច្បាប់បង្ហាញ (V_n) ជាស្តីពន្លរលិមាត្រ រួចរាល់ v_n ជាអនុគមន៍នៃ

a, U₁, d និង n ។

ខ. ច្បាប់ស្រាយថា S_n = V₁ + V₂ + V₃ + ... + V_n = a^{U₁} · $\frac{1-a^{nd}}{1-a^d}$ ។

គ. ច្បាប់គណនាដលគុណ P_n = V₁ × V₂ × V₃ × ... × V_n ជាអនុគមន៍នៃ a, U₁ និង n

ឯធម៌- គេឱ្យអនុគមន៍ f(x) = $\frac{31x^2 - 12x - 2}{12x^2 + 8x - 15}$

ក.- ប្រើរកដែនកំណត់នៃអនុគមន៍ f(x) ។

ខ.- គេពិនិត្យស្តីពន្ល (U_n) និង (V_n) កំណត់ចំពោះត្រូវ n ∈ IN * ដោយ :

$$U_1 = f(x), \quad U_{n+1} = f(U_n) \quad \text{និង} \quad V_n = \frac{U_n - 2}{4U_n - 1} \quad |$$

ច្បាប់បង្ហាញថា V_{n+1} = V_n² នូវចំនាយកឱ្យបានថា V_n = V₁^{2^{n-1}} ។

គ. ច្បាប់គណនា F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)].....]]

នូវចំនាយកឱ្យក $\lim_{n \rightarrow +\infty} F_n(1)$ ។

៦៤- តើមានតម្លៃ $f(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x + \dots + \sqrt{x + \frac{1}{2}} + \sqrt{x + \frac{1}{4}}}}$

ក- បញ្ជីរក្តួនតំបណ្តាត់មែន $x \in \mathbb{N}$ ដើម្បីមានតម្លៃ $f(x)$

មានតម្លៃលេខជាចំនួនតំ ។

ខ- បង្ហាញថាចំពោះគ្រប់ $p \in \mathbb{N}^*$ តម្លៃ $f(p^2(p^2 - 1))$

ជាការងារការងារ ។

៧០- តើមួយសមិការដើម្បីក្រឡិចិត្តមានតាមតិត់ ៖

$$(E) : x^3 - mx^2 + (m^2 - 9m - 14)x - m^3 + 30m^2 - 300m + 1000 = 0$$

ផែល m ជាតារវត្ថុមេដ្ឋាន ។

ក- បញ្ជីរក្តួនតំតម្លៃរបស់ m ដើម្បីមួយសមិការនេះមានបុសបីបែងតិ

បានជាស្តីធរណីមាត្រូម្យយ ។

ខ- បញ្ជីរដោះស្រាយសមិការ (E) ចំពោះតម្លៃ m ផែលបានរកយើងបានលើ ។

៧១- តើមួយសមិការអាម្ចាត់ពិត់ ៖

$$(E) : x^3 - 3mx^2 + 2(3m + 4)x + 2m^3 - 6m^2 - 9m + 3 = 0$$

ផែល m ជាតារវត្ថុមេដ្ឋាន ។

ក- បញ្ជីរក្តួនតំតម្លៃរបស់ m ដើម្បីមួយសមិការនេះមានបុសបីបែងតិ

បានជាស្តីពន្លេនូវម្មាយ ។

2- ប្រើរដោះស្រាយសមិករ (E) ចំពោះតម្លៃ m ដែលបានរក
យើង្វាន់លើ ។

៧២- តើខ្លួនស្តីពន្លេនូវនឹងពិត (U_n) កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង ៖

$$U_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \text{និង} \quad U_{n+1} = \sqrt{\frac{1+U_n}{2}} \quad \text{ចំពោះគ្រប់} \quad n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

ក- ប្រើបង្ហាញថា ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ តើមាន $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_n \leq 1$ ។

2- ប្រើបង្ហាញថា $U_n = \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ វិចទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

៧៣- តើខ្លួនស្តីពន្លេនូវនឹងពិត (U_n) កំណត់ដោយ ៖

$$\begin{cases} U_1 = 1 \\ U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{1 + U_n(1+U_n)(2+U_n)(3+U_n)}, \quad \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

ប្រើគណនោ U_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

៧៤- តើខ្លួនស្តីពន្លេនូវនឹងពិត (U_n) កំណត់លើ $\mathbb{N}$ ដោយ ៖

$$\begin{cases} U_0 = \sqrt{2} \\ U_{n+1} = \sqrt{2 + U_n}, \quad n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក, ប្រើគណនោ U_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

ខ, គណនាដែលគូណ $P_n = U_0 \times U_1 \times U_2 \times \dots \times U_n$ ។

ព័ត៌មាន គឺជាស្តីពីនេះចំណុនពិត (U_n) កំណត់ឡើ IN ដោយ :

$$U_0 = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \text{និង} \quad U_{n+1} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - U_n^2}}{2}}, \forall n \in \mathbb{N}$$

គឺណានា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ព័ត៌មាន កិច្ចស្រាយថា $\frac{\tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x} = \frac{1}{8} (\tan 3x - 3\tan x)$

ខ្លះ, បញ្ជាក់ណានាដលប្បក $S_n = \sum_{k=0}^n \left[\frac{3^k \tan^3 \frac{a}{3^k}}{1 - 3\tan^2 \frac{a}{3^k}} \right]$ ។

លំហាត់នី១

គើរឱ្យ (u_n) ជាស្តីតែនេបំនុទពិតកំណត់លើ IN កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង

$$u_0 = a + \frac{1}{a} \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = u_n^2 - 2 \quad \text{ដែល} \quad a > 1 \quad |$$

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $u_n = a^{2^n} + \frac{1}{a^{2^n}}$?

ឧបនៃស្រាយ

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $u_n = a^{2^n} + \frac{1}{a^{2^n}}$

គើមាន $u_0 = a + \frac{1}{a}$ ពិត

$$u_1 = u_0^2 - 2 = (a + \frac{1}{a})^2 - 2 = a^2 + \frac{1}{a^2} \quad \text{ពិត}$$

$$u_2 = u_1^2 - 2 = (a^2 + \frac{1}{a^2})^2 - 2 = a^4 + \frac{1}{a^4} \quad \text{ពិត}$$

ឧបមាថាហាតិតដល់ត្បូនិតិ p តើ $u_p = a^{2^p} + \frac{1}{a^{2^p}}$ ពិត

យើងនឹងស្រាយថាហាតិតដល់ត្បូនិតិ $p+1$ តើ $u_{p+1} = a^{2^{p+1}} + \frac{1}{a^{2^{p+1}}} \quad \text{ពិត}$

យើងមាន $u_{p+1} = u_p^2 - 2 \quad \text{ត្រូវតាមការខ្ចប់} \quad u_p = a^{2^p} + \frac{1}{a^{2^p}}$

យើងបាន $u_{p+1} = (a^{2^p} + \frac{1}{a^{2^p}})^2 - 2$

$$u_{p+1} = a^{2^{p+1}} + 2 + \frac{1}{a^{2^{p+1}}} - 2$$

$$u_{p+1} = a^{2^{p+1}} + \frac{1}{a^{2^{p+1}}} \quad \text{ពិត} \quad \text{ដូចចេញ} \quad u_n = a^{2^n} + \frac{1}{a^{2^n}} \quad |$$

លំហាត់នឹង

តើច្បាស់ស្ថិតិនៃចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_0 = 1 + \sqrt{2} \\ u_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{2}} u_n + \frac{1}{1 + \sqrt{2}} \end{cases}$$

កំណត់នៅក្នុង $v_n = u_n - \sqrt{2}$ ។ បន្ទាន់ឡាតាំង (v_n) ជាស្ថិតិផ្លូវណើមាត្រា ។

ចំណុចណានា v_n និង u_n ជាមនុគមន៍នៃ n ។

ដំឡើងនៃលំហាត់នឹង

កំប្រើប្រាយឡាតាំង (v_n) ជាស្ថិតិផ្លូវណើមាត្រា ៖

ដំឡើងមាន $v_n = u_n - \sqrt{2}$

$$v_{n+1} = u_{n+1} - \sqrt{2}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{2}} u_n + \frac{1}{1 + \sqrt{2}} - \sqrt{2}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{2}} u_n + \sqrt{2} - 1 - \sqrt{2}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{\sqrt{2}} (u_n - \sqrt{2}) = \frac{\sqrt{2}}{2} v_n$$

ដូចនេះ (v_n) ជាស្ថិតិផ្លូវណើមាត្រមានរំលែក $q = \frac{\sqrt{2}}{2}$ ។

ចំណុចណានា v_n និង u_n ជាមនុគមន៍នៃ n

តាមរបមន្ត $v_n = v_0 \times q^n$ ដោយ $v_0 = u_0 - \sqrt{2} = \sqrt{2} + 1 - \sqrt{2} = 1$

ដូចនេះ $v_n = \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \right)^n$ ហើយ $v_n = u_n - \sqrt{2}$ នៅទៀត $u_n = \sqrt{2} + v_n$

ដូចនេះ $\boxed{u_n = \sqrt{2} + \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \right)^n}$ ។

លំហាត់នី៣

ត្រូវស្ថិតិនៃចំនួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៩

$$u_0 = 5 \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n + n + 5 \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាស់តាមរាល់ u_n នឹងស្ថិតិ (u_n) ជាមុនុតមនុនិន n ។

ឧបករណ៍

តាមរាល់ u_n នឹងស្ថិតិ (u_n) ជាមុនុតមនុនិន n

$$\text{យើងតាង } u_n = v_n + an + b \quad \text{ដើម្បី } a, b \in \mathbb{R}$$

$$\text{យើងបាន } u_{n+1} = v_{n+1} + an + a + b \quad \text{ដោយ} \quad u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n + n + 5$$

$$\begin{aligned} \text{ត្រូវបាន } v_{n+1} + an + a + b &= \frac{1}{2}(v_n + an + b) + n + 5 \\ v_{n+1} &= \frac{1}{2}v_n + \left[\left(-\frac{1}{2}a + 1 \right)n + \left(5 - a - \frac{1}{2}b \right) \right] (*) \end{aligned}$$

$$\text{បើ} \quad \begin{cases} -\frac{1}{2}a + 1 = 0 \\ 5 - a - \frac{1}{2}b = 0 \end{cases} \quad \text{នៅទៅ} \quad a = 2 ; b = 3$$

ចំនាក់ចំនង $(*)$ ឡើង $v_{n+1} = \frac{1}{2}v_n$ នៅទៅ (v_n) ជាស្ថិតិធ្វើមាត្រមាន

$$\text{សែរ } q = \frac{1}{2} \quad \text{តាមរូបមន្ត្រី} \quad v_n = v_0 \times q^n \quad \text{ដោយ} \quad u_n = v_n + an + b = v_n + 2n + 6$$

$$\text{ចំណេះ } n = 0 \quad \text{ត្រូវបាន } u_0 = v_0 + 6 \quad \text{នៅទៅ} \quad v_0 = u_0 - 6 = 5 - 6 = -1$$

$$\text{ត្រូវបាន } v_n = -1 \times \frac{1}{2^n} = -\frac{1}{2^n} \quad \text{។} \quad \text{ដូចនេះ} \quad \boxed{u_n = -\frac{1}{2^n} + 2n + 6} \quad \text{។}$$

លំហាត់នឹង

ត្រូវស្ថិតិនៃចំនួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៩

$$u_0 = 10 \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n + \frac{2}{3}n^2 - 2n + 1 \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាស់តាមរបាយការណា u_n នឹងស្ថិតិ (u_n) ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ឧទាហរណ៍

តាមរបាយការណា u_n នឹងស្ថិតិ (u_n) ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យើងតាង } u_n = v_n + an^2 + bn + c \quad \text{ដែល } a, b, c \in \mathbb{R}$$

$$\text{យើងបាន } u_{n+1} = v_{n+1} + an^2 + (2a+b)n + a + b + c$$

$$\text{ដោយ } u_n \underset{\mathbf{M}}{=} \frac{1}{3}u_n + \frac{2}{3}n^2 - 2n + 1 \quad \text{ត្រូវបាន}$$

$$v_{n+1} + an^2 + (2a+b)n + a + b + c = \frac{1}{3}(v_n + an^2 + bn + c) + \frac{2}{3}n^2 - 2n + 1$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}v_n + \left[\left(-\frac{2}{3}a + \frac{2}{3} \right) n^2 + \left(-2 - 2a - \frac{2}{3}b \right) n + 1 - a + b - \frac{2}{3}c \right] (*)$$

$$\begin{cases} -\frac{2}{3}a + \frac{2}{3} = 0 \\ -2 - 2a - \frac{2}{3}b = 0 \end{cases}$$

$$\text{បើ} \quad \begin{cases} -2 - 2a - \frac{2}{3}b = 0 \\ 1 - a + b - \frac{2}{3}c = 0 \end{cases} \quad \text{នៅឡើង} \quad a = 1 ; b = -6 ; c = 9$$

$$\text{ទំនាក់ទំនង } (*) \quad \text{ទៅជា} \quad v_{n+1} = \frac{1}{3}v_n$$

$$\text{នៅឡើង } (v_n) \text{ ជាស្ថិតិធានាលើមាត្រាមានរូប } q = \frac{1}{3}$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } v_n = v_0 \times q^n \quad \text{ដោយ} \quad u_n = v_n + an^2 + bn + c = v_n + n^2 - 6n + 9$$

ចំណេះ $n = 0$ តើបាន $u_0 = v_0 + 9$ នៅទីនេះ $v_0 = u_0 - 9 = 10 - 9 = 1$

តើបាន $v_n = \frac{1}{3^n}$ ។ ដូចនេះ $u_n = \frac{1}{3^n} + (n-3)^2$ ។

លំហាត់នីមួយៗ

តើច្បាស់ស្មើពីនេះថ្មីនឹងពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = 2u_n + (n+3)3^n \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាស់ស្មើពីនេះថ្មីនឹងពិត (u_n) ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ឧបនៃស្មើរាយ

តុលាការ u_n នៃស្មើពី (u_n) ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យើងតាង } u_n = v_n + (an + b).3^n \quad \text{ដើម្បី } a, b \in \mathbb{R}$$

$$\text{យើងបាន } u_{n+1} = v_{n+1} + (an + a + b)3^{n+1} \quad \text{ដើម្បី } u_{n+1} = 2u_n + (n+3)3^n$$

$$\text{តើបាន } v_{n+1} + (an + a + b)3^{n+1} = 2[v_n + (an + b)3^n] + (n+3)3^n$$

$$v_{n+1} = 2v_n + [(1-a)n + (3-3a-b)].3^n \quad (*)$$

$$\text{បើ } \begin{cases} a-1=0 \\ 3-3a-b=0 \end{cases} \quad \text{នៅទី } a=1; b=0$$

$$\text{ទំនាក់ទំនង } (*) \text{ ទៅជា } v_{n+1} = 2v_n$$

$$\text{នៅទី } (v_n) \text{ ជាស្មើពីផ្ទាល់រឿងមាត្រាមានរោលុង } q = 2$$

តាមរបមន្ត $v_n = v_0 \times q^n$ ដោយ $u_n = v_n + (an + b)3^n = v_n + n \cdot 3^n$

ចំណេះ $n=0$ តើបាន $u_0 = v_0 = 1$ តើបាន $v_n = 2^n$ ។

ផ្សេងៗ $u_n = 2^n + n \cdot 3^n$ ។

លំហាត់នឹង

តើច្បាស់ស្ថិតិនៃចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \text{ និង } u_{n+1} = \frac{1}{8} \left(\frac{1}{4} + 2u_n + \sqrt{1 + 8u_n} \right)$$

ក. តាង $v_n = \sqrt{1 + 8u_n}$ ។ បង្ហាញថា $v_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2)$

ខ. បង្ហាញថាស្ថិតិ $w_n = v_n - 2$ ជាស្ថិតិធ្វើឈាន់ នូចណានា w_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

គ. ទាញរកដូច u_n នៃ n នូចណានាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

ឧទាហរណ៍ស្ថាយ

ក. បង្ហាញថា $v_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2)$

តើមាន $v_n = \sqrt{1 + 8u_n}$ នៅច្បាប់ $v_{n+1} = \sqrt{1 + 8u_{n+1}}$

តើ $u_{n+1} = \frac{1}{8} \left(\frac{1}{4} + 2u_n + \sqrt{1 + 8u_n} \right)$

តើបានជាបន្ទបន្ទាប់ផ្សេងៗនៃក្រោម

$$v_{n+1} = \sqrt{1 + \frac{1}{4} + 2u_n + \sqrt{1 + 8u_n}}$$

$$v_{n+1} = \sqrt{1 + 2 \cdot \frac{\sqrt{1 + 8u_n}}{2} + \frac{1 + 8u_n}{4}}$$

$$v_{n+1} = \sqrt{\left(1 + \frac{\sqrt{1 + 8u_n}}{2}\right)^2} = 1 + \frac{\sqrt{1 + 8u_n}}{2} = 1 + \frac{1}{2}v_n$$

ផ្តចនេះ $v_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2)$ ។

3. បង្ហាញថាលិតិ $w_n = v_n - 2$ ជាលិតិធំណើមាប្រាំ ៩

យើងឱ្យលើ $w_n = v_n - 2$ នៅទីនេះ $w_{n+1} = v_{n+1} - 2$ នៅទីនេះ $v_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2)$

តើបាន $w_{n+1} = \frac{1}{2}(v_n + 2) - 2 = \frac{1}{2}(v_n - 2) = \frac{1}{2}w_n$ ។

ផ្តចនេះ (w_n) ជាលិតិធំណើមាប្រាំមានផលុង $q = \frac{1}{2}$ ។

តាមរបមន្ត $w_n = w_0 \times q^n$ នៅទីនេះ $w_0 = v_0 - 2 = \sqrt{1 + 8u_0} - 2 = 1$

ផ្តចនេះ $w_n = \frac{1}{2^n}$ និង $v_n = 2 + \frac{1}{2^n}$ ។

4. ទាញរកពី u_n នៃលិតិ

យើងឱ្យលើ $v_n = \sqrt{1 + 8u_n}$ នៅទីនេះ $u_n = \frac{v_n^2 - 1}{8}$

$$u_n = \frac{(2 + \frac{1}{2^n})^2 - 1}{8}$$

$$= \frac{4 + 4 \cdot \frac{1}{2^n} + \frac{1}{4^n} - 1}{8}$$

$$= \frac{3}{8} + \frac{1}{2^{n+1}} + \frac{1}{2^{2n+3}}$$

ផ្តចេន់:
$$u_n = \frac{3}{8} + \frac{1}{2^{n+1}} + \frac{1}{2^{2n+3}}$$

តារាងបិទ $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{3}{8} + \frac{1}{2^{n+1}} + \frac{1}{2^{2n+3}} \right]$

ដោយ $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{2^{n+1}} + \frac{1}{2^{2n+3}} \right) = 0$

ផ្តចេន់ $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = \frac{3}{8}$

លំហាត់នីមួយៗ

គោលការណ៍ពីរឹងចំនួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_0 = 3 \quad \text{ឬ} \quad u_{n+1} = u_n^3 - 3u_n^2 + 3u_n$$

តារាង $v_n = u_n - 1$

បង្ហាញថា $v_{n+1} = v_n^3$ យើងបាន v_n ជាមនុតមនុនៅលើ n

វិធាន៖តារាង

ក. បង្ហាញថា $v_{n+1} = v_n^3$

មាន $v_n = u_n - 1$

$$\begin{aligned} v_{n+1} &= u_{n+1} - 1 \\ &= u_n^3 - 3u_n^2 + 3u_n - 1 \\ &= (u_n - 1)^3 \end{aligned}$$

ផ្តចេន់: $v_{n+1} = v_n^3$

តាមទិន្នន័យ ឱ្យ v_n ជាមុនកិច្ចនៅលើ n ។

យើងមាន $v_{n+1} = v_n^3$

ពាណិជ្ជកម្ម $w_n = \ln v_n$ និង $w_{n+1} = \ln v_{n+1} = 3 \ln v_n = 3w_n$

គឺបាន (w_n) ជាលុកធានាបានស្របតាមរយៈរាយ $q = 3$

និងពួរដំបូង $w_0 = \ln v_0 = \ln(u_0 - 1) = \ln 2$

តាមរបាយ $w_n = w_0 \times q^n = 3^n \ln 2 = \ln(2^{3^n})$ ដោយ $w_n = \ln v_n$

ផ្តចេន់: $v_n = 2^{3^n}$ និង $u_n = 1 + 2^{3^n}$

លំហាត់នីតិវិធី

គឺមានលុកធានា (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_1 = 2 \\ u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2(2n-1)}{3n(n+1)} \end{cases}$

ក. ពាណិជ្ជកម្ម $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = u_n + \frac{2}{n}$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាលុកធានាបានស្របតាមរយៈរាយ

ខ. តាមទិន្នន័យ ឱ្យចិត្តរកត្រូវមែន u_n ជាមុនកិច្ចនៅលើ n ។

ឧទាហរណ៍

ក. បង្ហាញថា (v_n) ជាលុកធានាបានស្របតាមរយៈរាយ

យើងមាន $v_n = u_n + \frac{2}{n}$

$$v_{n+1} = u_{n+1} + \frac{2}{n+1} \quad \text{តើ} \quad u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2(2n-1)}{3n(n+1)}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2(2n-1)}{3n(n+1)} + \frac{2}{n+1}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}u_n + \frac{-4n+2+6n}{3n(n+1)}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}u_n + \frac{2(n+1)}{3n(n+1)}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}(u_n + \frac{2}{n}) = \frac{1}{3}v_n$$

ផ្តល់ទេនេះ (v_n) ជាលើកដែលបានសម្រាប់រាយ $q = \frac{1}{3}$ និង $v_1 = u_1 + 2 = 4$

3. តណានា v_n និង u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យើងបាន } v_n = v_1 \cdot q^{n-1} = \frac{4}{3^{n-1}} \quad \text{ហើយ} \quad u_n = v_n - \frac{2}{n} = \frac{4}{3^{n-1}} - \frac{2}{n}$$

$v_n = \frac{4}{3^{n-1}}$; $u_n = \frac{4}{3^{n-1}} - \frac{2}{n}$	1
---	---

លំហាត់នឹង

គេមានលិត្ត (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_1 = \frac{11}{3} \\ u_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2).3^{n-1}}{n(n+1)} \end{cases}$$

ក. តារាំង $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = u_n - \frac{3^n}{n}$ ។ បង្កាញថា (v_n) ជាលិត្តធ្វើឱ្យមាត្រា

ខ. តណាង v_n ត្រូវបានកត់មែននៅ u_n ជាអនុគមន៍នៅ n ។

ឧទាហរណ៍

ក. បង្កាញថា (v_n) ជាលិត្តធ្វើឱ្យមាត្រា

យោងមាន $v_n = u_n - \frac{3^n}{n}$

$$v_{n+1} = u_{n+1} - \frac{3^{n+1}}{n+1} \quad \text{តើ} \quad u_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2).3^{n-1}}{n(n+1)}$$

$$v_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2)3^{n-1}}{n(n+1)} - \frac{3^{n+1}}{n+1}$$

$$v_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2)3^{n-1} - n.3^{n+1}}{n(n+1)}$$

$$v_{n+1} = \frac{2}{3}u_n + \frac{(7n-2-9n).3^{n-1}}{n(n+1)} = \frac{2}{3}(u_n - \frac{3^n}{n}) = \frac{2}{3}v_n$$

ដូចនេះ (v_n) ជាលិត្តធ្វើឱ្យមាត្រា មានផលិតិ៍ $q = \frac{2}{3}$ និង $v_1 = \frac{11}{3} - 3 = \frac{2}{3}$

ខ. តណាង v_n និង u_n ជាអនុគមន៍នៅ n

យោងបាន $v_n = v_1 \cdot q^{n-1} = \left(\frac{2}{3}\right)^n$ បើយោង $u_n = v_n - \frac{3^n}{n} = \left(\frac{2}{3}\right)^n - \frac{3^n}{n}$

ដូចនេះ $\boxed{v_n = \left(\frac{2}{3}\right)^n ; u_n = \left(\frac{2}{3}\right)^n - \frac{3^n}{n}}$ ។

លំហាត់ទី១០

ត្រូវមានស្មើពី (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_1 = 0 \\ u_{n+1} = \ln(e^{u_n} + 1) \end{cases}$

ក. តារាំង $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = e^{u_n}$ ។ រកប្រកួននៃស្មើពី (v_n) ។

ខ. តុលាង v_n ត្រូវបានកត់មេនៅ u_n ជាមួនតម្លៃនៅ n ។

ឧបនេះត្រូវយោ

ក. ប្រកួននៃស្មើពី (v_n) ៖

យោងមាន $v_n = e^{u_n}$

យោងបាន $v_{n+1} = e^{u_{n+1}} = e^{\ln(e^{u_n} + 1)}$

$$v_{n+1} = e^{u_n} + 1$$

$$v_{n+1} = v_n + 1$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (v_n) ជាស្មើពីនូនមានចែលសម្រួល $d=1$ ។

ខ. តុលាង v_n ត្រូវបានកត់មេនៅ u_n ជាមួនតម្លៃនៅ n

តាមរូបមន្ត $v_n = v_1 + (n-1)d$ ដោយ $v_1 = e^{u_1} = e^0 = 1$ និង $d=1$

ត្រូវបាន $v_n = 1 + (n-1).1 = n$ ។

បើយើ $v_n = e^{u_n}$ និង $u_n = \ln v_n = \ln(n)$

ដូចនេះ $v_n = n ; u_n = \ln(n)$ ។

លំហាត់ទី១១

គេមានល្អុត (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_1 = -1 \\ u_{n+1} = \frac{2+u_n}{4-u_n} \end{cases}$

ក. ពីនេះ $\forall n \in \mathbb{N}^* : v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 2}$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាលិតធរណិតមាត្រ

ខ. តណញា v_n ត្រូវបានកត់មែននៅ u_n ជាមនុតមនឹននៅ n ។

ដំឡាក់ស្រាយ

ក. បង្ហាញថា (v_n) ជាលិតធរណិតមាត្រ

យើងមាន $v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 2}$ នៅចូល $v_{n+1} = \frac{u_{n+1} - 1}{u_{n+1} - 2}$ ដោយ $u_{n+1} = \frac{2+u_n}{4-u_n}$

គេបាន $v_{n+1} = \frac{\frac{2+u_n}{4-u_n} - 1}{\frac{2+u_n}{4-u_n} - 2} = \frac{2u_n - 2}{3u_n - 6} = \frac{2}{3} \cdot \frac{u_n - 1}{u_n - 2} = \frac{2}{3} v_n$

ដូចនេះ (v_n) ជាលិតធរណិតមាត្រមានផលុំដូច $q = \frac{2}{3}$ ។

ខ. តណញា v_n ត្រូវបានកត់មែននៅ u_n ជាមនុតមនឹននៅ n

តាមរបមនុ $v_n = v_1 \times q^{n-1}$ ដោយ $v_1 = \frac{u_1 - 1}{u_1 - 2} = \frac{-1 - 1}{-1 - 2} = \frac{2}{3}$, $q = \frac{2}{3}$

ដូចនេះ $v_n = \left(\frac{2}{3}\right)^n$ ។

ម៉ោងទេរីត $v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 2}$ នៅចូល $u_n = \frac{2v_n - 1}{v_n - 1} = \frac{2\left(\frac{2}{3}\right)^n - 1}{\left(\frac{2}{3}\right)^n - 1} = \frac{2^{n+1} - 3^n}{2^n - 3^n}$ ។

លំហាត់ទី១៧

គឺមានលើពី (u_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} u_0 = 4 \\ u_{n+1} = \frac{u_n^3 - 9u_n + 12}{3u_n^2 - 12u_n + 13} \end{cases}$

ក. តារាំង $\forall n \in \mathbb{N} : v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 3}$ ។ បង្ហាញថា $v_{n+1} = v_n^3$

ខ. តុលាករណី v_n នូវចនាបញ្ជីរកត់ផ្សែនៅ u_n ជាមួនតម្លៃនៅ n ។

ឧបនេះត្រូវយោ

ក. បង្ហាញថា $v_{n+1} = v_n^3$

យើងមាន $v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 3}$ និង $v_{n+1} = \frac{u_{n+1} - 1}{u_{n+1} - 3}$

$$v_{n+1} = \frac{\frac{u_n^3 - 9u_n + 12}{3u_n^2 - 12u_n + 13} - 1}{\frac{u_n^3 - 9u_n + 12}{3u_n^2 - 12u_n + 13} - 3} = \frac{u_n^3 - 3u_n^2 + 3u_n - 1}{u_n^3 - 9u_n^2 + 27u_n - 27} = \left(\frac{u_n - 1}{u_n - 3} \right)^3$$

ដូចនេះ $v_{n+1} = v_n^3$ ។

ខ. តុលាករណី v_n នូវចនាបញ្ជីរកត់ផ្សែនៅ u_n ជាមួនតម្លៃនៅ n

តារាំង $w_n = \ln v_n$ គឺបាន $w_{n+1} = \ln v_{n+1} = \ln v_n^3 = 3 \ln v_n = 3w_n$

និង (w_n) ជាលើពីរិតសរុបកិមាត្រូមានផ្សេងៗ $q = 3$ ឥឡូវ $w_0 = \ln v_0 = \ln 3$

គឺបាន $w_n = w_0 \times q^n = 3^n \ln 3 = \ln(3^{3^n})$ ដើម្បី $w_n = \ln v_n$ គឺបាន $v_n = 3^{3^n}$ ។

ហើយ $v_n = \frac{u_n - 1}{u_n - 3}$ និង $u_n = \frac{3v - 1}{v - 1} = \frac{3^{1+3^n} - 1}{3^{3^n} - 3}$ ។

លំហាត់ទី១៣

គើងស្ថិតិនៅចំណុះកំពូល (Z_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} Z_0 = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} \\ Z_{n+1} = \frac{1}{2}(Z_n + |Z_n|) ; n \in \mathbb{N} \end{cases}$

($|Z_n|$ ជាមួយលើ Z_n) ។

ស្ថិតិ $Z_n = \rho_n(\cos \theta_n + i \sin \theta_n)$, $\forall n \in \mathbb{N}$ ដើម្បី $\rho_n > 0$, $\rho_n \in \mathbb{R}$

ក្នុងការកំណត់ទីនៃរៀង θ_n ឬ θ_{n+1} ប្រើ ρ_n ឬ ρ_{n+1} ។

ខ្លួនប្រភេទនៃស្ថិតិ (θ_n) ត្រូវបាន θ_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គឺបង្ហាញថា $\rho_n = \rho_0 \cos \theta_0 \cos \frac{\theta_1}{2} \cos \frac{\theta_2}{2} \dots \cos \frac{\theta_{n-1}}{2}$ ប្រព័ន្ធក៏ ρ_n អនុគមន៍នៃ n ។

ឧបនៃស្ថិតិ

ក្នុងការកំណត់ទីនៃរៀង θ_n ឬ θ_{n+1} ប្រើ ρ_n ឬ ρ_{n+1}

យើងមិន $Z_n = \rho_n(\cos \theta_n + i \sin \theta_n)$ ទេ $Z_{n+1} = \rho_{n+1}(\cos \theta_{n+1} + i \sin \theta_{n+1})$

ដោយ $Z_{n+1} = \frac{1}{2}(Z_n + |Z_n|)$ ប្រើ $|Z_n| = \rho_n$

គើង $\rho_{n+1}(\cos \theta_{n+1} + i \sin \theta_{n+1}) = \frac{1}{2}[\rho_n(\cos \theta_n + i \sin \theta_n) + \rho_n]$

$\rho_{n+1}(\cos \theta_{n+1} + i \sin \theta_{n+1}) = \frac{1}{2}\rho_n(1 + \cos \theta_n + i \sin \theta_n)$

$\rho_{n+1}(\cos \theta_{n+1} + i \sin \theta_{n+1}) = \rho_n \cos \frac{\theta_n}{2} (\cos \frac{\theta_n}{2} + i \sin \frac{\theta_n}{2})$

គើង $\rho_{n+1} = \rho_n \cos \frac{\theta_n}{2}$ ឬ $\theta_{n+1} = \frac{\theta_n}{2}$

$$\text{ផ្តចនេះ } \boxed{\theta_{n+1} = \frac{\theta_n}{2}} \quad \text{និង} \quad \rho_{n+1} = \rho_n \cos \frac{\theta_n}{2} \quad |$$

3.-ប្រភេទនៃស្ថិតិ (θ_n) និង គណនា θ_n ជាមួនុតមន្តន់នៅ $n = \infty$
 តាមលក្ខម្ភាយខាងលើយើងមាន $\theta_{n+1} = \frac{1}{2} \theta_n$ នៅឡើង (θ_n) ជាស្ថិតិធានាបាន
 មានរំលែកលើ $q = \frac{1}{2}$ |

$$\text{តាមរូបមន្ត} \quad \theta_n = \theta_0 \times q^n$$

$$\text{ដើម្បី} \quad Z_0 = \rho_0 (\cos \theta_0 + i \sin \theta_0) = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} = \cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3}$$

$$\text{គឺចាប់ពី} \quad \rho_0 = 1; \theta_0 = \frac{\pi}{3}$$

$$\text{ផ្តចនេះ } \boxed{\theta_n = \frac{\pi}{3} \cdot \frac{1}{2^n}} \quad |$$

$$\text{គឺបង្ហាញថា} \quad \rho_n = \rho_0 \cos \theta_0 \cos \frac{\theta_1}{2} \cos \frac{\theta_2}{2} \dots \cos \frac{\theta_n}{2}$$

$$\text{តាមលក្ខម្ភាយខាងលើគឺមាន} \quad \rho_{n+1} = \rho_n \cos \frac{\theta_n}{2} \quad \text{ឬ} \quad \frac{\rho_{n+1}}{\rho_n} = \cos \frac{\theta_n}{2}$$

$$\text{គឺបាន} \quad \prod_{k=0}^{n-1} \left(\frac{\rho_{k+1}}{\rho_k} \right) = \prod_{k=0}^{n-1} \left[\cos \left(\frac{\theta_k}{2} \right) \right]$$

$$\frac{\rho_n}{\rho_0} = \cos \theta_0 \cdot \cos \frac{\theta_1}{2} \cdot \cos \frac{\theta_2}{2} \dots \cos \frac{\theta_{n-1}}{2}$$

$$\text{ផ្តចនេះ } \boxed{\rho_n = \rho_0 \cos \theta_0 \cos \frac{\theta_1}{2} \cos \frac{\theta_2}{2} \dots \cos \frac{\theta_{n-1}}{2}} \quad |$$

$$\text{មួយឯងនៅឡើង គឺយើងមាន} \quad \sin \theta_n = 2 \sin \frac{\theta_n}{2} \cos \frac{\theta_n}{2} = 2 \sin \theta_{n+1} \cos \frac{\theta_n}{2}$$

$$(\text{ គូរោះ } \theta_{n+1} = \frac{\theta_n}{2}) \quad |$$

$$\text{គឺចាប់} \quad \cos \frac{\theta_n}{2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{\sin \theta_n}{\sin \theta_{n+1}}$$

$$\text{ហេតុធនេះ } \rho_n = \frac{1}{2^n} \cdot \frac{\sin \theta_0}{\sin \theta_1} \cdot \frac{\sin \theta_1}{\sin \theta_2} \cdots \frac{\sin \theta_{n-1}}{\sin \theta_n} = \frac{1}{2^n} \cdot \frac{\sin \theta_0}{\sin \theta_n}$$

ផ្តល់នៅទី១

$$\rho_n = \frac{1}{2^n} \frac{\sin \frac{\pi}{3}}{\sin(\frac{\pi}{3} \cdot \frac{1}{2^n})} = \frac{\sqrt{3}}{2^{n+1}} \cdot \frac{1}{\sin(\frac{\pi}{3} \cdot \frac{1}{2^n})}$$

លំហាត់និែង

គោលការណ៍ សំណើរបស់លំហាត់ (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_0 = 1, \quad u_1 = \frac{4}{3} \\ u_{n+2} = \frac{4}{3}u_{n+1} - \frac{2}{3}u_n \end{cases}$$

ក. ពីនេះ $\forall n \in \mathbb{N} : v_n = u_{n+1} - u_n$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាលិមិតធរណិតមាត្រា

រួចរាល់ v_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ. រួចរាល់ $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

រួចរាល់ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គ. ទាញរកតម្លៃនៃ u_n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

ឧបនៃសំណើរបស់លំហាត់

ក. បង្ហាញថា (v_n) ជាលិមិតធរណិតមាត្រា ៖

យើងមាន $v_n = u_{n+1} - u_n$

$$v_{n+1} = u_{n+2} - u_{n+1}$$

$$v_{n+1} = \frac{4}{3}u_{n+1} - \frac{1}{3}u_n - u_{n+1}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}u_{n+1} - \frac{1}{3}u_n$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}(u_{n+1} - u_n)$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{3}v_n$$

ផ្សេចនេះ (v_n) ជាលិមិតធំណុលិមាត្រមានសំបុង $q = \frac{1}{3}$ និងត្រូវ

$$v_0 = u_1 - u_0 = \frac{1}{3}$$

តាមរបមន្តរត្រឹម n នៃលិមិតធំណុលិមាត្រ $v_n = v_0 \times q^n$

ផ្សេចនេះ $\boxed{v_n = \left(\frac{1}{3}\right)^{n+1}}$

3. គណនី $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n$ ជាអនុគមន៍នៅ $n \rightarrow \infty$

តាមរបមន្តរ $S_n = v_0 \times \frac{1-q^{n+1}}{1-q}$

$$S_n = 1 \cdot \frac{1 - \left(\frac{1}{3}\right)^{n+1}}{1 - \frac{1}{3}} = \frac{3}{2} \left(1 - \frac{1}{3^{n+1}}\right)$$

ផ្សេចនេះ $\boxed{S_n = \frac{3}{2} \left(1 - \frac{1}{3^{n+1}}\right)}$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{3}{2}$

4. ទាញរកតម្លៃនៃ u_n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$

យើងមាន $v_n = u_{n+1} - u_n$

យើងទាញបាន

$$\left\{ \begin{array}{l} v_0 = u_1 - u_0 \\ v_1 = u_2 - u_1 \\ v_2 = u_3 - u_2 \\ \cdots \\ v_n = u_{n+1} - u_n \end{array} \right. +$$

$$S_n = u_{n+1} - u_0$$

តើបាន $u_n = u_0 + S_{n-1}$ ដោយ $S_n = \frac{3}{2} \left(1 - \frac{1}{3^{n+1}} \right)$ នឹង $u_0 = 1$

ដូចនេះ $u_n = \frac{5}{3} - \frac{1}{2 \cdot 3^{n-1}}$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = \frac{5}{3}$

លំហាត់នីទ្រង់

កំណើនបិមិតខាងក្រោម ៖

$$L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2 + \sqrt{2 + x}}}}} - 2}{x - 2} \quad (\text{មាន } n \text{ រូបកាល})$$

២. តាង $S_n = L_1 + L_2 + L_3 + \dots + L_n$ ។ ចូរគិតពុនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

វិធាន៖ត្រូវយោង

គិតពុនាលិមិតខាងក្រោម ៖

យើងមាន $L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2 + \sqrt{2 + x}}}}} - 2}{x - 2}$

យើងបាន $L_1 = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+x} - 2}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(2+x) - 4}{(x-2)(\sqrt{2+x} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{\sqrt{2+x} + 2} = \frac{1}{4}$

$$L_2 = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+\sqrt{2+x}} - 2}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+x} - 2}{(x-2)(\sqrt{2+\sqrt{2+x}} + 2)}$$

$$L_2 = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{\sqrt{2+\sqrt{2+x}} + 2} \times \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+x} - 2}{x-2} = \frac{1}{4} L_1 = \frac{1}{4^2}$$

យើងសន្តិចថារាជិតផលលំដាប់ទី k នឹង $L_k = \frac{1}{4^k}$

យើងនឹងប្រើបាយថារាជិតផលលំដាប់ទី (k+1) នឹង $L_{k+1} = \frac{1}{4^{k+1}}$

យើងមាន $L_{k+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+.....+\sqrt{2+x}}}} - 2}{x-2}$

គុណភាពយកនឹងភាគចំបេងនឹង $M(x) = \sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+...+\sqrt{2+x}}}} + 2$

តែបាន $L_{k+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{2+\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+....+\sqrt{2+x}}}} - 4}{(x-2).M(x)}$

$L_{k+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{M(x)} \times \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+....+\sqrt{2+x}}}} - 2}{x-2}$

$L_{k+1} = \frac{1}{M(2)} \times L_k = \frac{1}{4} L_k = \frac{1}{4} \times \frac{1}{4^k} = \frac{1}{4^{k+1}}$ ពីនឹង

ដូចនេះ $L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+.....+\sqrt{2+\sqrt{2+x}}}} - 2}{x-2} = \frac{1}{4^n}$

3. គុណភាព $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

តែមាន $S_n = L_1 + L_2 + L_3 + ... + L_n$

$$= \frac{1}{4} + \frac{1}{4^2} + \frac{1}{4^3} + ... + \frac{1}{4^n}$$

$$= \frac{1}{4} \cdot \frac{1 - \frac{1}{4^n}}{1 - \frac{1}{4}} = \frac{1}{3} \left(1 - \frac{1}{4^n} \right)$$

ការណូន n → +∞ នៅ៖ $\frac{1}{4^n} \rightarrow 0$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{1}{3}$

លំហាត់ទី១៦

តើច្បាស់និតមន៍ $f_n(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \dots + \sqrt{x + \sqrt{x+2}}}}$ មាន n ប្រព័ន្ធរួចរាល់

តើច្បាស់និតមន៍ $L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f_n(x) - 2}{x - 2}$

ឧបនៃសម្រាប់បញ្ជាផ្ទៃ

តើច្បាស់និតមន៍ $L_n = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f_n(x) - 2}{x - 2}$

យើងបាន $L_{n+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f_{n+1}(x) - 2}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{[f_{n+1}(x)]^2 - 4}{(x - 2)[f_{n+1}(x) + 2]}$

ដោយ $[f_{n+1}(x)]^2 - 4 = x + \sqrt{x + \sqrt{x + \dots + \sqrt{x + \sqrt{x+2}}}} - 4 = (x - 2) + [f_n(x) - 2]$

តើបាន $L_{n+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x - 2) + [f_n(x) - 2]}{(x - 2)[f_{n+1}(x) + 2]}$

$L_{n+1} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{f_{n+1}(x) + 2} + \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{f_{n+1}(x) + 2} \times \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f_n(x) - 2}{x - 2}$

$L_{n+1} = \frac{1}{f_{n+1}(2) + 2} + \frac{1}{f_{n+1}(2) + 2} \cdot L_n$

ដោយតើមាន $f_{n+1}(2) = \sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2 + \sqrt{2+2}}}}} = 2$

តើច្បាប់ $L_{n+1} = \frac{1}{4} + \frac{1}{4} L_n$ ឬ $4L_{n+1} - L_n = 1$ (*)

គឺជាដុំទាំងពីរនេះ (*) និង 4^n តើបាន $4^{n+1} L_{n+1} - 4^n L_n = 4^n$

$$\text{យោងបាន} \quad \sum_{k=1}^{n-1} (4^{k+1}L_{k+1} - 4^k L_k) = \sum_{l=1}^{n-1} (4^k)$$

$$4^n L_n - 4L_1 = 4 + 4^2 + 4^3 + \dots + 4^{n-1} = 4 \cdot \frac{4^{n-1} - 1}{3}$$

$$\text{តើចាប់ } L_n = \frac{L_1}{4^{n-1}} + \frac{1}{3} - \frac{1}{3 \cdot 4^{n-1}} \quad \text{នៅ } L_1 = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x+2} - 2}{x - 2} = \frac{1}{4}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{L_n = \frac{7}{12} - \frac{1}{3 \cdot 4^{n-1}}} \quad |$$

លំហាត់នី១

$$\text{គោលស្មី } (u_n) \text{ កំណត់ដោយ} \quad \begin{cases} u_1 = 2 \\ 2u_{n+1} = u_n + \frac{1}{n(n+1) \cdot 2^n} \end{cases}$$

ច្បាស់លទ្ធផល u_n ជាអនុគមន៍នៃ n |

ផ្លូវការ: ស្ថាយ

តុលាការ u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យោងមាន} \quad 2u_{n+1} = u_n + \frac{1}{n(n+1) \cdot 2^n}$$

$$2u_{n+1} - u_n = \frac{1}{n(n+1) \cdot 2^n}$$

$$2^{n+1}u_{n+1} - 2^n u_n = \frac{1}{n(n+1)}$$

$$2^{n+1}u_{n+1} - 2^n u_n = \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$$

$$\sum_{k=1}^{n-1} (2^{k+1}u_{k+1} - 2^k u_k) = \sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} \right)$$

$$2^n u_n - 2u_1 = 1 - \frac{1}{n}$$

$$\text{តើ } u_n = \frac{1}{2^n} \left(1 - \frac{1}{n} + 2u_1\right) = \frac{1}{2^n} \left(5 - \frac{1}{n}\right)$$

ដូចនេះ $\boxed{u_n = \frac{5n-1}{n \cdot 2^n}}$

លំហាត់ទី១៨

តើមានលិត្ត (u_n) និង (v_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_0 = 3 ; v_0 = 1 \\ u_{n+1} = \frac{3}{4}u_n + \frac{1}{4}v_n \\ v_{n+1} = \frac{1}{4}u_n + \frac{3}{4}v_n \end{cases}$$

ក. ពីនេះ $\forall n \in \mathbb{N} : w_n = u_n - v_n$ ។ បង្ហាញថា (w_n) ជាលិត្តផ្ទរណិតមាត្រ

វិធាននៃ w_n ជាមនុគមនីនៅ n ។

ខ. បង្ហាញថា $C_n = u_n + v_n$ ជាលិត្តមែនីនៅ n ។

គ. ទាញរក u_n និង v_n ជាមនុគមនីនៅ n ។

ឧទាហរណ៍

ក. បង្ហាញថា (w_n) ជាលិត្តផ្ទរណិតមាត្រ ។

យើងមាន $w_n = u_n - v_n$

$$w_{n+1} = u_{n+1} - v_{n+1}$$

$$w_{n+1} = \frac{3}{4}u_n + \frac{1}{4}v_n - \frac{1}{4}u_n - \frac{3}{4}v_n$$

$$w_{n+1} = \frac{1}{2}(u_n - v_n) = \frac{1}{2}w_n$$

ផ្តចនេះ (w_n) ជាលើតធរណិមាត្រមានសរុប $q = \frac{1}{2}$

នឹងពី $w_0 = u_0 - v_0 = 2$ ។

តាមរបម្យ $w_n = w_0 \times q^n = 2 \times \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^{n-1}}$ ។

3. បង្ហាញថា $C_n = u_n + v_n$ ជាលើតមែន ៖

យើងបាន $C_{n+1} = u_{n+1} + v_{n+1}$

$$C_{n+1} = \frac{3}{4}u_n + \frac{1}{4}v_n + \frac{1}{4}u_n + \frac{3}{4}v_n = u_n + v_n = C_n$$

ផ្តចនេះ (C_n) ជាលើតមែនហើយ $C_n = C_0 = u_0 + v_0 = 4$ ។

ដ. ទាញរក u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\begin{cases} u_n + v_n = \frac{1}{2^{n-1}} & (1) \\ u_n - v_n = 4 & (2) \end{cases}$$

បូកលុបមិការពីនេះគឺបាន $2u_n = 4 + \frac{1}{2^{n-1}}$ និច្ច $u_n = 2 + \frac{1}{2^n}$

ដូចត្រូវបាន $2v_n = -4 + \frac{1}{2^{n-1}}$ និច្ច $v_n = -2 + \frac{1}{2^n}$

ផ្តចនេះ $\boxed{u_n = 2 + \frac{1}{2^n} \quad \text{និង} \quad v_n = -2 + \frac{1}{2^n}}$ ។

លំហាត់ទី១៤

តើច្បាស់ពីតែនេចចំណួនពិត $(U_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ដោយ $\begin{cases} U_1 = 3 \\ U_{n+1} = \frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2}{2U_n^3 - 6U_n + 5}, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$

កំតែរបស់ $V_n = \frac{U_n - 2}{2U_n - 1}, \forall n \in \mathbb{N}^*$ ។ ច្បាបដ្ឋានៗ $V_{n+1} = V_n^3$

២. តើយក $W_n = \ln V_n, \forall n \in \mathbb{N}^*$ ។ ច្បាបដ្ឋានៗ $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$

ជាបីពីធ្វើរបស់ W_n ជាមនុគមន៍នៃ V_n ។

តើច្បាបដ្ឋានៗ V_n នឹង U_n ជាមនុគមន៍នៃ n នូវចំណាត់ការ $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

ឧបនៃវិធានៗ

កំបង្កាយៗ $\Rightarrow V_{n+1} = V_n^3$

យើងមាន $V_n = \frac{U_n - 2}{2U_n - 1}, \forall n \in \mathbb{N}^*$

យើងបាន $V_{n+1} = \frac{U_{n+1} - 2}{2U_{n+1} - 1}$ ដោយ $U_{n+1} = \frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2}{2U_n^3 - 6U_n + 5}$

$$V_{n+1} = \frac{\frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2}{2U_n^3 - 6U_n + 5} - 2}{2 \left(\frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2}{2U_n^3 - 6U_n + 5} \right) - 1}$$

$$V_{n+1} = \frac{5U_n^3 - 6U_n^2 + 2 - 4U_n^3 + 12U_n - 10}{10U_n^3 - 12U_n^2 + 4 - 2U_n^3 + 6U_n - 5}$$

$$V_{n+1} = \frac{U_n^3 - 6U_n^2 + 12U_n - 8}{8U_n^3 - 12U_n^2 + 6U_n - 1} = \frac{(U_n - 2)^3}{(2U_n - 1)^3} = \left(\frac{U_n - 2}{2U_n - 1} \right)^3$$

ដូចនេះ $V_{n+1} = V_n^3$ ។

ឧប្បជ្ជាថ្វាតា $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាលិតិតធ្វើលើមាត្រា ៖

យើងមាន $W_n = \ln V_n$ និង $W_{n+1} = \ln V_{n+1}$ ដោយ $V_{n+1} = V_n^3$

យើងបាន $W_{n+1} = \ln V_n^3 = 3 \ln V_n = 3W_n$

ផ្តចនេះ $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាលិតិតធ្វើលើមាត្រាដែលមានរូបី $q = 3$ ។

គណនា W_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

តាមរបម្យ $W_n = W_1 \times q^{n-1}$

ដោយ $W_1 = \ln V_1 = \ln \left(\frac{U_1 - 2}{2U_1 - 1} \right) = \ln \left(\frac{3-2}{6-1} \right) = \ln \left(\frac{1}{5} \right)$ ឬ $q = 3$

យើងបាន $W_n = \ln \left(\frac{1}{5} \right) \times (3)^{n-1} = 3^{n-1} \ln \left(\frac{1}{5} \right)$ ។

គណនា V_n ឬ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

យើងមាន $W_n = \ln V_n$ ដោយ $W_n = 3^{n-1} \ln \left(\frac{1}{5} \right)$

យើងបាន $\ln V_n = 3^{n-1} \ln \left(\frac{1}{5} \right)$ និង $V_n = \left(\frac{1}{5} \right)^{3^{n-1}}$

មកវិនិទ្ទេ $V_n = \frac{U_n - 2}{2U_n - 1}$ និង $U_n = \frac{2 - V_n}{1 - 2V_n} = \frac{2 - \left(\frac{1}{5} \right)^{3^{n-1}}}{1 - 2 \left(\frac{1}{5} \right)^{3^{n-1}}} = \frac{2 \cdot 5^{3^{n-1}} - 1}{5^{3^{n-1}} - 2}$

ផ្តចនេះ $V_n = \left(\frac{1}{5} \right)^{3^{n-1}}$ ឬ $U_n = \frac{2 \cdot 5^{3^{n-1}} - 1}{5^{3^{n-1}} - 2}$ ។

យើងមាន $U_n = \frac{2 \cdot 5^{3^{n-1}} - 1}{5^{3^{n-1}} - 2}$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = 2$

លំហាត់នីេេះ

តើច្បាស់នូវកម្មវិធី ដើម្បី សម្រាប់បង្កើតអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x^3 - 6x + 6}{3x^2 - 9x + 7}$

ក្នុងកណ្តាលនៃ $f'(x)$ រួចបង្ហាញថា តើអាចសម្រេចបាន នៅពេល

$$f'(x) = \frac{3(x^2 - 3x + 2)^2}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \quad |$$

ទៅតាង α និង β ជាបុលរបស់សមីការ $f'(x) = 0$ |

តើយក $U_{n+1} = f(U_n)$ និង $V_n = \frac{U_n - \alpha}{U_n - \beta}$ ចំណោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ |

ច្បាស់នូវក្រុមហ៊ុន ក្នុងកណ្តាលនៃ $V_{n+1} = V_n^3$ រួចទាញរក V_n ជាអនុគមន៍នេះ

នៅពេល x |

តើច្បាស់នូវកណ្តាល $F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)].....]]$ |

ឧទាហរណ៍

ក្នុងកណ្តាលនៃ $f'(x)$ នៅពេល

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3x^2 - 6)(3x^2 - 9x + 7) - (6x - 9)(x^3 - 6x + 6)}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \\ &= \frac{9x^4 - 27x^3 + 21x^2 - 18x^2 + 54x - 42 - 6x^4 + 36x^2 - 36x + 9x^3 - 54x + 54}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \\ &= \frac{3x^4 - 18x^3 + 39x^2 - 36x + 12}{(3x^2 - 9x + 7)^2} = \frac{3(x^4 - 6x^3 + 13x^2 - 12x + 4)}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ } f'(x) = \frac{3(x^4 - 6x^3 + 13x^2 - 12x + 4)}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \quad |$$

$$\text{បង្ហាញថា តើអាចសម្រេចបាន នៅពេល } f'(x) = \frac{3(x^2 - 3x + 2)^2}{(3x^2 - 9x + 7)^2}$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } (a+b+c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2ac + 2bc$$

$$\text{ធោច្ចាន } (x^2 - 3x + 2)^2 = x^4 + 9x^2 + 4 - 6x^3 + 4x^2 - 12x$$

$$\text{ដូច } (x^2 - 3x + 2)^2 = x^4 - 6x^3 + 13x^2 - 12x + 4$$

$$\text{ផ្តល់នេះ } f'(x) = \frac{3(x^2 - 3x + 2)^2}{(3x^2 - 9x + 7)^2} \quad |$$

$$\text{ចំណាំយប់ព្យាក់ថា } V_{n+1} = V_n^3$$

$$\text{បើ } f'(x) = 0 \text{ សិន្ទមួល } (x^2 - 3x + 2)^2 = 0 \text{ និង } x_1 = 1, x_2 = \frac{c}{a} = 2$$

$$\text{ធោច្ចាន } \alpha = 1, \beta = 2 \quad |$$

$$\text{ដោយ } V_n = \frac{U_n - \alpha}{U_n - \beta} \text{ ចំណោះត្រូវ } n \in \mathbb{N}^* \text{ នៃ } V_n = \frac{U_n - 1}{U_n - 2}$$

$$\text{ធោច្ចាន } V_{n+1} = \frac{U_{n+1} - 1}{U_{n+1} - 2} \text{ តើ } U_{n+1} = f(U_n) = \frac{U_n^3 - 6U_n + 6}{3U_n^2 - 9U_n + 7}$$

$$\text{យើងច្ចាន } V_{n+1} = \frac{\frac{U_n^3 - 6U_n + 6}{3U_n^2 - 9U_n + 7} - 1}{\frac{U_n^3 - 6U_n + 6}{3U_n^2 - 9U_n + 7} - 2} = \frac{U_n^3 - 3U_n^2 + 3U_n - 1}{U_n^3 - 6U_n^2 + 12U_n - 8} = \left(\frac{U_n - 1}{U_n - 2} \right)^3$$

$$\text{ផ្តល់នេះ } V_{n+1} = V_n^3 \quad |$$

- ទាញរក V_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង X

$$\text{យើងចាប់ } W_n = \ln V_n \text{ និង } W_{n+1} = \ln V_{n+1} = \ln V_n^3 = 3 \ln V_n = 3W_n$$

និង (W_n) ជាលិតធ្វើឱ្យមាត្រមាននៅបុង $q = 3$ និង $W_1 = \ln V_1$

$$\text{ដោយ } V_1 = \frac{U_1 - 1}{U_1 - 2} = \frac{\frac{x^3 - 6x + 6}{3x^2 - 9x + 7} - 1}{\frac{x^3 - 6x + 6}{3x^2 - 9x + 7} - 2} = \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^3$$

$$\text{តែងច្រើន } W_1 = \ln \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^3$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } W_n = W_1 \times q^{n-1} = 3^{n-1} \ln \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^3 = \ln \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^{3^n}$$

$$\text{តើ } W_n = \ln V_n \quad \text{តែងច្រើន } \ln V_n = \ln \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^{3^n}$$

$$\text{ដូចនេះ } V_n = \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^{3^n} \quad |$$

$$\text{គុណភាពណា } F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$$

$$\text{តាង } U_1 = f(x)$$

$$U_2 = f[f(x)] = f(U_1)$$

$$U_3 = f[f[f(x)]] = f(U_2)$$

$$U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] = f(U_{n-1})$$

$$U_{n+1} = f(U_n)$$

$$\text{តែងច្រើន } F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] = U_n$$

$$\text{តាមស្រាយខាងលើតែមាន } V_n = \left(\frac{x - 1}{x - 2} \right)^{3^n}$$

$$\text{ដោយ } V_n = \frac{U_n - 1}{U_n - 2} \quad \text{និង } U_n = \frac{2V_n - 1}{V_n - 1}$$

$$\text{តើបាន } U_n = \frac{2\left(\frac{x-1}{x-2}\right)^{3^n} - 1}{\left(\frac{x-1}{x-2}\right)^{3^n} - 1} = \frac{2(x-1)^{3^n} - (x-2)^{3^n}}{(x-1)^{3^n} - (x-2)^n}$$

$$\text{ដូចនេះ: } F_n(x) = \frac{2(x-1)^{3^n} - (x-2)^{3^n}}{(x-1)^{3^n} - (x-2)^n} \quad |$$

ឧបាទ់នី២១

តើច្បាស់តិចនៅចំណួនពិត (U_n) កំណត់លើ n ដើម្បី

$$U_0 = 1 \quad \text{និង} \quad \forall n \in \mathbb{N}: U_{n+1} = U_n \cos a + \sin a \quad \text{ដើម្បី} \quad 0 < a < \frac{\pi}{2} \quad |$$

ក. ពីនេះ $V_n = U_n - \cot \frac{a}{2}$ ។ ចូរបង្ហាញថា (V_n) ជាលិតធានាបិមាផ្តម្យយ

3. តុលាការលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (V_0 + V_1 + \dots + V_n)$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ ។

ឧបាទ់នី២២

ក. បង្ហាញថា (V_n) ជាលិតធានាបិមាផ្តម្យយ ។

$$\text{មាន} \quad V_n = U_n - \cot \frac{a}{2} \quad \text{នៅទំនើំ} \quad V_{n+1} = U_{n+1} - \cot \frac{a}{2} \quad \text{តើ} \quad U_{n+1} = U_n \cos a + \sin a$$

$$\text{តើបាន} \quad V_{n+1} = U_n \cos a + \sin a - \cot \frac{a}{2}$$

$$\begin{aligned}
&= U_n \cos a + 2 \sin \frac{a}{2} \cos \frac{a}{2} - \cot \frac{a}{2} \\
&= U_n \cos a + \cot \frac{a}{2} (2 \sin \frac{a}{2} \cos \frac{a}{2} \tan \frac{a}{2} - 1) \\
&= U_n \cos a + \cot \frac{a}{2} (2 \sin \frac{a}{2} \cos \frac{a}{2} \frac{\sin \frac{a}{2}}{\cos \frac{a}{2}} - 1) \\
&= U_n \cos a + \cot \frac{a}{2} (2 \sin^2 \frac{a}{2} - 1) \quad ; \quad \cos a = 1 - 2 \sin^2 \frac{a}{2} \\
&= U_n \cos a - \cot \frac{a}{2} \cos a = (U_n - \cot \frac{a}{2}) \cos a \\
&= V_n \cos a
\end{aligned}$$

ដោយ $V_{n+1} = V_n \cos a$ នាំចូល (V_n) ជាលើកដែលបានផ្តល់នូវ

$$\cos a \text{ នឹង ពី } V_0 = U_0 - \cot \frac{a}{2} = 1 - \cot \frac{a}{2} \quad |$$

2. គណនាលិមិត $\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} (V_0 + V_1 + \dots + V_n)$ នឹង $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$

$$\text{យើងមាន } V_0 + V_1 + \dots + V_n = V_0 \frac{1 - q^{n+1}}{1 - q} = (1 - \cot \frac{a}{2}) \cdot \frac{1 - \cos^{n+1} a}{1 - \cos a}$$

$$\text{យើងបាន } \lim_{n \rightarrow +\infty} (V_0 + V_1 + \dots + V_n) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[(1 - \cot \frac{a}{2}) \frac{1 - \cos^{n+1} a}{1 - \cos a} \right]$$

ដោយ $0 < a < \frac{\pi}{2}$ នៅ៖ $0 < \cos a < 1$ នឹង $\lim_{n \rightarrow +\infty} \cos^{n+1} a = 0$

ដូចនេះ $\boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} (V_0 + V_1 + \dots + V_n) = \frac{1 - \cot \frac{a}{2}}{1 - \cos a}}$ |

ម្នាក់នេះ $V_n = U_n - \cot \frac{a}{2}$ នាំចូល $U_n = V_n + \cot \frac{a}{2}$

ដោយ $V_n = V_0 \times q^n = (1 - \cot \frac{a}{2}) \cos^n a$

តើបាន $U_n = (1 - \cot \frac{a}{2}) \cos^n a + \cot \frac{a}{2}$

និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[(1 - \cot \frac{a}{2}) \cos^n a + \cot \frac{a}{2} \right] = \cot \frac{a}{2}$ ព្រមទាំង $\lim_{n \rightarrow +\infty} \cos^n a = 0$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = \cot \frac{a}{2}$

លំហាត់នឹង

តើឡើងវិញ នៃចំណួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ ៖

$U_0 = 0 ; U_1 = 1$ និង $\forall n \in \mathbb{N}: U_{n+2} = 2U_{n+1} \cos a - U_n$ ដើម្បី $a \in \mathbb{R}$

ក. តារាង $Z_n = U_{n+1} - (\cos a - i \sin a) U_n$, $\forall n \in \mathbb{N}$

ចូរបង្ហាញថា $Z_{n+1} = (\cos a + i \sin a) Z_n$ ត្រូវទាញរាយក្នុង Z_n ជាមុនគឺមែន

នៅ n និង a

ខ. ទាញរាយក្នុង U_n ជាមុនគឺមែននៅ n ត្រូវទាញរាយក្នុង $\lim_{a \rightarrow 0} U_n$

ឧទាហរណ៍ស្ថាយ

ក. បង្ហាញថា $Z_{n+1} = (\cos a + i \sin a) Z_n$

យើងបាន $Z_n = U_{n+1} - (\cos a - i \sin a) U_n$

យើងបាន $Z_{n+1} = U_{n+2} - (\cos a - i \sin a) U_{n+1}$

$$\begin{aligned}
&= 2U_{n+1} \cos a - U_n - (\cos a - i \sin a)U_{n+1} \\
&= (\cos a + i \sin a)U_{n+1} - U_n \\
&= (\cos a + i \sin a)\left(U_{n+1} - \frac{U_n}{\cos a + i \sin a}\right) \\
&= (\cos a + i \sin a)[U_{n+1} - (\cos a - i \sin a)U_n] \\
&= (\cos a + i \sin a) U_n
\end{aligned}$$

ផ្តចេន់: $Z_{n+1} = (\cos a + i \sin a) Z_n$

តណាង Z_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង a ។

ដោយ $Z_{n+1} = (\cos a + i \sin a) Z_n$ នៅរឿង (Z_n) ជាលើកធានាបីមាត្រនៃចំណួនក្នុងចំណួនមានលក្ខណៈ $q = \cos a + i \sin a$ និង $Z_0 = U_1 - (\cos a - i \sin a)U_0 = 1$

តាមរបម្យ $Z_n = Z_0 \times q^n = (\cos a + i \sin a)^n = \cos(na) + i \sin(na)$

ផ្តចេន់: $Z_n = \cos(na) + i \sin(na)$

3. ទាញរក U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

យើងមាន $Z_n = U_{n+1} - (\cos a - i \sin a)U_n$ (1)

និង $\bar{Z}_n = U_{n+1} - (\cos a + i \sin a)U_n$ (2)

ដកសមិភាព (1) និង (2) អង្វិនិងអង្វិនិត្តិប្បាន ។

$Z_n - \bar{Z}_n = 2i \sin a U_n$ នៅរឿង $U_n = \frac{Z_n - \bar{Z}_n}{2i \sin a}$ ដែល $\sin a \neq 0$

ដោយ $Z_n = \cos(na) + i \sin(na)$ និង $\bar{Z}_n = \cos(na) - i \sin(na)$

$$\text{តើបាន } U_n = \frac{\cos(na) + i \sin(na) - \cos(na) + i \sin(na)}{2i \sin a} = \frac{\sin(na)}{\sin a}$$

$$\text{ហើយ } \lim_{a \rightarrow 0} U_n = \lim_{a \rightarrow 0} \frac{\sin(na)}{\sin a} = n \lim_{a \rightarrow 0} \frac{\sin(na)}{(na)} \times \frac{a}{\sin a} = n$$

$$\text{ដូចនេះ } \lim_{a \rightarrow 0} U_n = n \quad |$$

លំហាត់នីោក

$$\text{តើច្បាស់ } (u_n) \text{ នៃចំណួនពិតកំណត់លើ } \mathbb{N}^* \text{ ដោយ } u_n = \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$$

$$\text{ក. } \text{កំណត់ចំណួនពិត } A, B, C \text{ ដើម្បី } \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{A}{n} + \frac{B}{n+1} + \frac{C}{n+2} \quad |$$

$$3. \text{ តារាង } S_n = u_1 + u_2 + u_3 + \dots + u_n \quad | \quad \text{គុណនា } \lim_{n \rightarrow +\infty} S_n \quad |$$

$$\text{ជ. } \text{ចំណោះត្រប់ } n \in \mathbb{N}^* \text{ តើ } V_n = u_n - \int_n^{n+1} g(x).dx \text{ ដើម្បី } g$$

$$\text{ជាអនុគមន៍កំណត់ដោយ } g(x) = \frac{1}{x(x+1)(x+2)}$$

$$\text{និង } S'_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n \quad |$$

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } S'_n = S_n - \int_1^{n+1} g(x).dx \text{ ហើយទាញរូវការ } S'_n \text{ និង } \lim_{n \rightarrow +\infty} S'_n \quad |$$

ឧទាហរណ៍ស្រាយ

$$\text{ក. } \text{កំណត់ចំណួនពិត } A, B, C \text{ ដើម្បី } \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{A}{n} + \frac{B}{n+1} + \frac{C}{n+2}$$

$$\text{យើងបាន } 1 = A(n+1)(n+2) + B(n+2)n + C(n+1)n$$

$$\text{បីមួល } 1 = (A+B+C)n^2 + (3A+2B+C)n + 2A$$

គិតទាញ $\begin{cases} 2A = 1 \\ A + B + C = 0 \\ 3A + 2B + C = 0 \end{cases}$ នៅឱ្យ $A = \frac{1}{2}$, $B = -1$, $C = \frac{1}{2}$

៣. តាមរាយ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

$$\begin{aligned} \text{មាន } S_n &= u_1 + u_2 + u_3 + \dots + u_n = \sum_{k=1}^n (u_k) \\ &= \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{2k} - \frac{1}{k+1} + \frac{1}{2(k+2)} \right) \\ &= \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{2k} - \frac{1}{2(k+1)} \right) - \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{2(k+1)} - \frac{1}{2(k+2)} \right) \\ &= \frac{1}{2} - \frac{1}{2(n+1)} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2(n+2)} = \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)} + \frac{1}{2(n+2)} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)} + \frac{1}{2(n+2)} \right] = \frac{1}{4}$

៤. បង្ការូច្ច័ត្ត $S'_n = S_n - \int_1^{n+1} g(x).dx$ កំណើយទាន់ក្នុង S'_n នឹង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S'_n$

ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ យើងមាន $V_n = u_n - \int_n^{n+1} g(x).dx$ ដែល g

ជាអនុគមន៍កំណត់ដោយ $g(x) = \frac{1}{x(x+1)(x+2)}$

នឹង $S'_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } S'_n &= \sum_{k=1}^n (V_k) = \sum_{k=1}^n \left[u_n - \int_n^{n+1} g(x).dx \right] \\ &= \sum_{k=1}^n (u_n) - \left[\int_1^2 g(x).dx + \int_2^3 g(x).dx + \dots + \int_n^{n+1} g(x).dx \right] \end{aligned}$$

ដូចនេះ $S'_n = S_n - \int_1^{n+1} g(x).dx$

$$\text{មួយនៃលទ្ធផល គឺមាន } g(x) = \frac{1}{x(x+1)(x+2)}$$

$$\text{មានលំនៅដូច } u_n = \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$$

$$\text{គឺជាបាន } g(x) = \frac{1}{2x} - \frac{1}{x+1} + \frac{1}{2(x+2)}$$

$$\text{ដោយ } S_n = \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)} + \frac{1}{2(n+2)} \quad (\text{ តាមលក្ខណៈលើ })$$

$$\text{បើ } S'_n = \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)} + \frac{1}{2(n+2)} - \int_1^{n+1} \left[\frac{1}{2x} - \frac{1}{x+1} + \frac{1}{2(x+2)} \right] dx$$

$$= \frac{1}{4} - \frac{n+2-n-1}{2(n+1)(n+2)} - \left[\frac{1}{2} \ln|x| - \ln|x+1| + \frac{1}{2} \ln|x+2| \right]_1^{n+1}$$

$$= \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} - \frac{1}{2} \ln(n+1) + \ln(n+2) - \frac{1}{2} \ln(n+3) + \frac{1}{2} \ln 3 - \ln 2$$

$$= \frac{1}{4} + \ln \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} + \ln \left[\frac{n+2}{\sqrt{(n+1)(n+3)}} \right]$$

$$\text{ដូចនេះ } S'_n = \frac{1}{4} + \ln \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} + \ln \left[\frac{n+2}{\sqrt{(n+1)(n+3)}} \right] \quad \text{។}$$

$$\text{ហើយ } \lim_{n \rightarrow +\infty} S'_n = \frac{1}{4} + \ln \frac{\sqrt{3}}{2} \quad \text{។}$$

លំហាត់នីពេញ

តើច្បាប់នូវ A = $\underbrace{444.....444}_{(2n)}$

B = $\underbrace{222.....222}_{(n+1)}$ និង C = $\underbrace{888.....888}_{(n)}$

ចូរបង្ហាញថា S = A + B + C + 7 ជាការស្រាវជ្រាវ។

ឧបនៃគម្រោង

បង្ហាញថា S = A + B + C + 7 ជាការស្រាវជ្រាវ

យើងឱ្យដឹង A = $\underbrace{444.....444}_{(2n)} = \frac{4}{9}(10^{2n} - 1)$

B = $\underbrace{222.....222}_{(n+1)} = \frac{2}{9}(10^{n+1} - 1)$

និង C = $\underbrace{888.....888}_{(n)} = \frac{8}{9}(10^n - 1)$

យើងឱ្យដឹង S = $\frac{4}{9}(10^{2n} - 1) + \frac{2}{9}(10^{n+1} - 1) + \frac{8}{9}(10^n - 1) + 7$

$$S = \frac{4 \cdot 10^{2n} - 4 + 2 \cdot 10^{n+1} - 2 + 8 \cdot 10^n - 8 + 63}{9}$$

$$S = \frac{4 \cdot 10^{2n} + 2 \cdot 10^{n+1} + 8 \cdot 10^n + 49}{8}$$

$$S = \frac{4 \cdot 10^{2n} + 28 \cdot 10^n + 49}{9}$$

$$S = \left(\frac{2 \cdot 10^n + 7}{3} \right)^2$$

ដូចនេះ S = A + B + C + 7 ជាការស្រាវជ្រាវ។

លំហាត់នីពេដ្ឋ

$$\text{តើចែងចាំនូន } A = \underbrace{111\dots111}_{(2n \text{ លំបាច់})} \quad \text{និង } B = \underbrace{444\dots444}_{(n \text{ លំបាច់})}$$

ចូរបង្ហាញថា $A + B + 1$ ជាការស្រាវកដ ។

វិធាន៖ ត្រួតយក

បង្ហាញថា $A + B + 1$ ជាការស្រាវកដ ៖

$$\text{យើងមាន } A = \underbrace{111\dots111}_{(2n \text{ លំបាច់})} = \frac{10^{2n} - 1}{9}$$

$$B = \underbrace{444\dots444}_{(n \text{ លំបាច់})} = \frac{4(10^n - 1)}{9}$$

$$\text{យើងបាន } A + B + 1 = \frac{10^{2n} - 1}{9} + \frac{4(10^n - 1)}{9} + 1$$

$$A + B + 1 = \frac{10^{2n} - 1 + 4 \cdot 10^n - 4 + 9}{9}$$

$$A + B + 1 = \frac{10^{2n} + 4 \cdot 10^n + 4}{9}$$

$$A + B + 1 = \left(\frac{10^n + 2}{3} \right)^2$$

ដូចនេះ $A + B + 1$ ជាការស្រាវកដ ។

លំហាត់នីេង

តើច្បាស់អនុគមន៍ f កំណត់ក្នុងសំណើ IR ដោយ $f(x) = \frac{x^3}{3(x^2 + 3x + 3)}$

កំតិច្ឆនិត្យស្ថិត (U_n) កំណត់ដោយ $U_{n+1} = f(U_n)$ ចំពោះត្រូវ $n \in \text{IN}^*$

$$\text{ចូរស្រាយបញ្ជាក់ទំនាក់ទំនង} \quad 1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3 \quad |$$

2. តើតាង $F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)].....]]$ (អនុគមន៍បណ្តុក់លំដាប់ n)

ចូរគណនា $F_n(x)$ |

តើតិចលិនតែ $U_1 = \frac{3}{7}$ និង $V_n = \ln(3 + U_n) - \ln U_n$ ចំពោះត្រូវ $n \in \text{IN}^*$

ចូរបង្ហាញថា (V_n) ជាស្ថិតធ្វើឱ្យមាត្រ ឲ្យគណនា v_n ជាអនុគមន៍
នៅ n |

យើងបានកូដ U_n ជាអនុគមន៍នេះ n ឲ្យបញ្ជាក់តម្លៃ $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$ |

វិធាន៖ត្រូវយោង

កំតិច្ឆនិត្យស្ថិត $1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3$

យើងមាន $U_{n+1} = f(U_n)$ ដោយ $f(x) = \frac{x^3}{3(x^2 + 3x + 3)}$

យើងបាន $U_{n+1} = \frac{U_n^3}{3(U_n^2 + 3U_n + 3)}$ (1)

$$\text{មិនអាចទេរីត } U_{n+1} + 3 = \frac{U_n^3}{3(U_n^2 + 3U_n + 3)} + 3$$

$$U_{n+1} + 3 = \frac{U_n^3 + 9U_n^2 + 27U_n + 27}{3(U_n^2 + 3U_n + 3)}$$

$$U_{n+1} + 3 = \frac{(U_n + 3)^3}{3(U_n^2 + 3U_n + 3)} \quad (2)$$

ត្រូវការចំណាំកំឡុងដែល (2) នឹង (1) អាចបង្ហាញបាន ។

$$\frac{U_{n+1} + 3}{U_n} = \frac{(U_n + 3)^3}{U_n^3} \quad \text{ឬ} \quad 1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3 \quad \text{។}$$

2. តាមរាយ $F_n(x)$ ។

យើងមាន $F_n(x) = f_n[f[.....f[f(x)].....]]$ (អនុគមន៍បណ្តុកំលែប n)

$$\text{ចំណោះត្រូវ } n \in \mathbb{N}^* \text{ យើងយក } U_1 = f(x) = \frac{x^3}{3(x^2 + 3x + 3)}$$

$$U_2 = f[f(x)] = f(U_1)$$

$$U_3 = f[f[f(x)]] = f(U_2)$$

$$U_n = f[f[.....f[f(x)].....]] = f(U_{n-1})$$

$$U_{n+1} = f(U_n) = \frac{U_n^3}{3(U_n^2 + 3U_n + 3)}$$

ដូចនេះត្រូវ $F_n(x) = f[f[.....f[f(x)].....]] = U_n$

$$\text{តាមល្អប្រាប់ខាងលើត្រូវ } 1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3$$

$$\text{ត្រូវបាន } \ln\left(1 + \frac{3}{U_{n+1}}\right) = 3 \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right) \text{ ដោយពាង } T_n = \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right)$$

តើបាន $T_{n+1} = 3T_n$ នៅឯង (T_n) ជាលិតិចរណីមាគ្រោមានសំបុត្រា $q = 3$

$$\text{និង } T_1 = \ln\left(1 + \frac{3}{U_1}\right) = \ln\left(1 + \frac{3}{f(x)}\right) = \ln\left(1 + \frac{9x^2 + 27x + 27}{x^3}\right) = \ln\left(\frac{x+3}{x}\right)^3$$

$$\text{តាមឱ្យបម្លូ } T_n = T_1 \times q^{n-1} = 3^{n-1} \cdot \ln\left(\frac{x+3}{x}\right)^3 = \ln\left(\frac{x+3}{x}\right)^{3^n}$$

$$\text{តើ } T_n = \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right) \text{ តើ } 1 + \frac{3}{U_n} = \left(\frac{x+3}{x}\right)^{3^n}$$

$$\text{នៅឯង } U_n = \frac{3}{\left(\frac{x+3}{x}\right)^{3^n} - 1} = \frac{3x^{3^n}}{(x+3)^{3^n} - x^{3^n}}$$

$F_n(x) = f[f[\dots.f[f(x)].\dots.]] = \frac{3x^{3^n}}{(x+3)^{3^n} - x^{3^n}}$	$\boxed{\quad}$
--	-----------------

ជូប្រាប្រាប់ (V_n) ជាលិតិចរណីមាគ្រោម៖

$$\text{តើមាន } U_1 = 3 \text{ នឹង } V_n = \ln(3 + U_n) - \ln U_n \text{ ចំពោះ } n \in \mathbb{N}^*$$

$$\text{យើងបាន } V_n = \ln\left(\frac{3+U_n}{U_n}\right) = \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right)$$

$$\text{នៅឯង } V_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{3}{U_{n+1}}\right) \text{ ដើម្បី } 1 + \frac{3}{U_{n+1}} = \left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3$$

$$\text{តើបាន } V_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right)^3 = 3 \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right) = 3V_n$$

ផ្តល់នេះ (V_n) ជាលិតិចរណីមាគ្រោមានសំបុត្រា $q = 3$

$$\text{ឯងច្ចាស់ } V_1 = \ln\left(1 + \frac{3}{U_1}\right) = \ln 8 \quad |$$

គណនា V_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

$$\text{តាមរបម្យ } V_n = V_1 \times q^{n-1} = 3^{n-1} \cdot \ln 8 = 3^n \ln 2 \quad |$$

យុទ្ធភាពក U_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចបញ្ជាក់ថា $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = \infty$

$$\text{តែមាន } V_n = \ln\left(1 + \frac{3}{U_n}\right) \text{ ដើម្បី } V_n = 3^n \ln 2 = \ln(2)^{3^n}$$

$$\text{តែទាំង } 1 + \frac{3}{U_n} = (2)^{3^n} \text{ នៅពេល } U_n = \frac{3}{2^{3^n} - 1} \quad |$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{U_n = \frac{3}{2^{3^n} - 1}} \quad \text{ឯង } \lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = 0 \quad |$$

លំហាត់និោះ

តែច្បាស់អនុគមន៍ $f(x) = x^2 - 2$ ដើម្បី $x \in \mathbb{R}$

កិត្តិយក $U_1 = f(x)$ ឯង $U_{n+1} = f(U_n)$ ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ |

ច្បាបផ្លាស់បន្ថែម $U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] \quad |$

2. ត្រូវបាយថាបើ $x > 2$ តែបាន $U_n > 2$ ព្រមទាំង $n \in \mathbb{N}^*$ |

គិតតាតា $V_n = U_n - \sqrt{U_n^2 - 4}$ ត្រូវបាន $n \in \mathbb{N}^*$ ឯង $x > 2$ |

ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ ច្បាបផ្លាស់បន្ថែម $2V_{n+1} = V_n^2 \quad |$

យុទ្ធភាពក $W_n = \ln V_n - \ln 2$ ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ |

ច្បាស់ប្រកបដែលស្ថិត W_n ។

នៃប្រើប្រាស់លទ្ធផលខាងលើចេរចាប្តរកអនុគមន៍ ៖

$$F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$$

ឧបនៃការងារ

ក. ប្រាស់ប្រាស់ $U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$

យើងមាន $U_1 = f(x)$ ពីត (តាមសម្រាប់កម្រិត)

$U_2 = f(U_1) = f[f(x)]$ ពីត (ត្រូវ: $U_{n+1} = f(U_n)$)

$U_3 = f(U_2) = f[f[f(x)]]$ ពីត

យើងស្ថិតថារាយពិតផលវិញ្ញាបី k តី $U_k = f_k [f [\dots f [f(x)] \dots]]$ ពីត

យើងនឹងត្រូវរាយថារាយពិតផលវិញ្ញាបី $k+1$

តី $U_{k+1} = f_{k+1} [f [\dots f [f(x)] \dots]]$ ពីត

យើងមាន $U_{k+1} = f(U_k) = f [f_k [f [\dots f [f(x)] \dots]]] = f_{k+1} [f [\dots f [f(x)] \dots]]$ ពីត

ដូចនេះ $U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$ ។

ច. ត្រូវរាយថាបើ $x > 2$ ត្រូវបាន $U_n > 2$ ត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$

យើងមាន $U_{n+1} = f(U_n) = U_n^2 - 2$

បើ $x > 2$ នៅ៖ $U_1 = f(x) = x^2 - 2 > 2$ បួន $U_1 > 2$ ពីត

យើងស្ថិតថារាយពិតផលវិញ្ញាបី k តី $U_k > 2$ ពីត

យើងនឹងត្រូវយោងពីតាមលក្ខណី $k+1$ តើ $U_{k+1} > 2$ ពីតាមលក្ខណី

យើងមាន $U_{k+1} = U_k^2 - 2$

ដោយ $U_k > 2$ នៅទៅ $U_k^2 > 4$ ឬ $U_k^2 - 2 > 4 - 2 = 2$

តែទេ $U_{k+1} = U_k^2 - 2 > 2$ ពីតាមលក្ខណី

ដូចនេះ បើ $x > 2$ តែបាន $U_n > 2$ ។

គឺបង្ហាញថា $2V_{n+1} = V_n^2$

យើងមាន $V_n = U_n - \sqrt{U_n^2 - 4}$

យើងបាន $V_{n+1} = U_{n+1} - \sqrt{U_{n+1}^2 - 4}$ តើ $U_{n+1} = U_n^2 - 2$

$V_{n+1} = U_n^2 - \sqrt{(U_n^2 - 2)^2 - 4}$

$V_{n+1} = U_n^2 - \sqrt{U_n^4 - 4U_n^2}$

$V_{n+1} = U_n^2 - U_n \sqrt{U_n^2 - 4}$

$2V_{n+1} = 2U_n^2 - 2U_n \sqrt{U_n^2 - 4}$

$2V_{n+1} = U_n^2 - 2U_n \sqrt{U_n^2 - 4} + (\sqrt{U_n^2 - 4})^2$

$2V_{n+1} = (U_n - \sqrt{U_n^2 - 4})^2 = V_n^2$

ដូចនេះ $2V_{n+1} = V_n^2$ ។

យើងបាន $V_{n+1} = V_n^2$ ។

តែមាន $W_n = \ln V_n - \ln 2$ ចំណោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$

តើបាន $W_{n+1} = \ln V_{n+1} - \ln 2$ ដើម្បី $2V_{n+1} = V_n^2$ ឬ $V_{n+1} = \frac{V_n^2}{2}$

$$W_{n+1} = \ln \frac{V_n^2}{2} - \ln 2 = 2 \ln V_n - 2 \ln 2 = 2W_n$$

ផ្សេងៗ: (W_n) ជាលិតធានាជីមាត្រមានផលុំ $q = 2$ ។

$$\text{នៃកម្មវិធាន } F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$$

ដើម្បី $U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]]$ តើបាន $F_n(x) = U_n$ ។

តាមល្អបម្លានលើយើងមាន (W_n) ជាលិតធានាជីមាត្រមានផលុំ

$$q = 2 \quad |$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } W_n = W_1 \times q^{n-1} = 2^{n-1} \cdot W_1$$

$$\text{ដើម្បី } W_1 = \ln V_1 - \ln 2 = \ln \left(\frac{V_1}{2} \right)$$

$$\text{តើ } V_1 = U_1 - \sqrt{U_1^2 - 4} = f(x) - \sqrt{f^2(x) - 4}$$

$$V_1 = x^2 - 2 + \sqrt{(x^2 - 2)^2 - 4}$$

$$V_1 = x^2 - 2 - \sqrt{x^4 - 4x^2} = x^2 - 2 - x\sqrt{x^2 - 4} = \frac{1}{2}(x - \sqrt{x^2 - 4})^2$$

$$\text{តើបាន } W_1 = \ln \left[\frac{(x - \sqrt{x^2 - 4})^2}{4} \right] = \ln \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2} \right)^2$$

$$\text{ហេតុនេះ: } W_n = 2^{n-1} \cdot \ln \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2} \right)^2 = \ln \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2} \right)^{2^n}$$

$$\text{ដើម្បី } W_n = \ln V_n - \ln 2 = \ln \left(\frac{V_n}{2} \right)$$

$$\text{តែង្វើ} \quad \ln\left(\frac{V_n}{2}\right) = \ln\left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{ឱ្យ} \quad V_n = 2\left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{ម្បាំងទេរៀតតែមាន} \quad V_n = U_n - \sqrt{U_n^2 - 4}$$

$$\text{តែង្វើ} \quad U_n = \frac{V_n^2 + 4}{2V_n} = \frac{1}{2}V_n + \frac{2}{V_n}$$

$$\text{ដោយ} \quad V_n = 2\left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{តែបុន} \quad U_n = \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} + \frac{1}{\left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}}$$

$$U_n = \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} + \frac{\left(\frac{x + \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}}{\left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} \left(\frac{x + \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}}$$

$$U_n = \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} + \frac{\left(\frac{x + \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}}{\left(\frac{x^2 - x^2 + 4}{4}\right)^{2^n}} = \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} + \left(\frac{x + \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{ដូចនេះ} \quad F_n(x) = \left(\frac{x - \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} + \left(\frac{x + \sqrt{x^2 - 4}}{2}\right)^{2^n} \quad ១$$

លំហាត់នឹង

កំប្រសិទ្ធបើ $p \geq -1$ ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}^*$ បង្ហាញថា $\frac{(1+p)^n}{n} \geq 1 + np$ (1)

គឺជាបញ្ជី $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ ជាដុំនួយមិនអិជ្ជមាន។

$$\text{គឺជាការ } A_n = \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{n} \text{ និង } G_n = \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot a_3 \cdots a_n} \quad (1)$$

បង្ហាញថាប្រសិទ្ធបើ $G_k \leq A_k$ ហើយ $A_k \neq 0$

$$\text{គឺជាការ } G_k^k \cdot a_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p) \text{ ដើម្បី } p = \frac{a_{k+1}}{A_k} - 1 \quad (1)$$

គឺជាមួយប្រើបាយលេខបញ្ជាផ្ទាក់ថា $\frac{(1+p)^n}{n} \geq 1 + np$ (1)

វិធាន៖ត្រូវ

កំបង្ហាញថា $\frac{(1+p)^n}{n} \geq 1 + np$ (1)

តាមរបមន្ត្រីធានាលើការបង្ហាញថា $\frac{(1+p)^n}{n} \geq 1 + np$ (1)

$$(1+p)^n = C_n^0 + C_n^1 p + C_n^2 p^2 + \dots + C_n^n p^n \quad \text{ដើម្បី } C_n^0 = 1, C_n^1 = n, C_n^2 = \frac{(n-1)n}{2}$$

$$\text{គឺជាការ } (1+p)^n = 1 + np + \frac{(n-1)n}{2} p^2 + \dots + p^n$$

$$\text{ដើម្បី } \frac{(n-1)n}{2} p^2 + \dots + p^n \geq 0$$

$$\text{ដូចនេះ } (1+p)^n \geq 1 + np \quad (1) \quad (1)$$

$$\text{ច.ប្រជាពលិត} \quad G_k^k \cdot a_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p)$$

$$\text{ប្រព័ន្ធបើ } G_k \leq A_k \text{ នឹង: } G_k^k a_{k+1} \leq A_k^k a_{k+1}$$

$$\text{ដោយ } A_k^k a_{k+1} = A_k^k [A_k + (a_{k+1} - A_k)] = A_k^{k+1} [1 + (\frac{a_{k+1}}{A_k} - 1)] = A_k^{k+1} (1+p)$$

$$\text{គ្រោះ } p = \frac{a_{k+1}}{A_k} - 1 \quad \& \quad \text{ដូចនេះ } G_k^k \cdot a_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p) \quad \&$$

$$\text{គិតបញ្ជាយបញ្ហាកំពូល } \Rightarrow a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n \geq n \sqrt[n]{a_1 a_2 a_3 \dots a_n}$$

$$\text{យើងមាន } (\sqrt{a_1} - \sqrt{a_2})^2 = a_1 - 2\sqrt{a_1 a_2} + a_2 \geq 0$$

$$\text{នាំទៅ } a_1 + a_2 \geq 2\sqrt{a_1 a_2} \quad \text{ពីត } \&$$

$$\text{សន្លឹកថាគាតិតផលត្តុទិន្នន័យ } k \text{ តើ } a_1 + a_2 + \dots + a_k \geq k \sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_k} \quad \text{ពីត}$$

$$\text{យើងនឹងបញ្ជាយថាគាតិតផលត្តុទិន្នន័យ } k+1 \text{ តើ } a_1 + a_2 + \dots + a_{k+1} \geq k \sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_{k+1}}$$

$$\text{តាមការសន្លឹកយើងមាន } a_1 + a_2 + \dots + a_k \geq k \sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_k}$$

$$\text{សមមូល } \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_k}{k} \geq \sqrt[k]{a_1 a_2 a_3 \dots a_k} \quad \text{ឱ្យ } A_k \geq G_k$$

$$\text{ដែល } A_k = \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_k}{k} \quad \text{និង } G_k = \sqrt[k]{a_1 \cdot a_2 \cdot a_3 \dots a_k} \quad \&$$

$$\text{តាមសម្រាយខាងលើដើម្បី } G_k^k \cdot a_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p)$$

$$\text{ដោយ } G_k^k a_{k+1} = a_1 \cdot a_2 \dots a_k a_{k+1} = G_{k+1}^{k+1} \text{ តើ } G_{k+1}^{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p)$$

$$\text{ដែល } p = \frac{a_{k+1}}{A_k} - 1 \geq -1, A_k \neq 0 \quad \&$$

$$\text{តាមរឿង } (1) \quad \text{តើ } (1+p) \leq \left(1 + \frac{p}{k+1}\right)^{k+1}$$

$$\text{សំណើ} \int A_k^{k+1} (1+p) \leq A_k^{k+1} \left(1 + \frac{p}{k+1}\right)^{k+1} \quad |$$

$$\text{តើ} G_{k+1} \leq A_k^{k+1} \left(1 + \frac{p}{k+1}\right)^{k+1} \quad \sum G_{k+1} \leq A_k \left(1 + \frac{p}{k+1}\right)$$

$$\begin{aligned} \text{ដើម្បី } A_k \left(1 + \frac{p}{k+1}\right) &= A_k \left[1 + \frac{1}{k+1} \left(\frac{a_{k+1}}{A_k} - 1\right)\right] = A_k + \frac{a_{k+1} - A_k}{k+1} \\ &= \frac{A_k k + A_k + a_{k+1} - A_k}{k+1} = \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_k + a_{k+1}}{k+1} = A_{k+1} \end{aligned}$$

$$\text{តើ} G_{k+1} \leq A_k^{k+1} (1+p) \leq A_{k+1}$$

$$\sum a_1 + a_2 + \dots + a_{k+1} \geq k \sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_{k+1}} \quad \text{ពិត}$$

$$\text{ផ្តល់នេះ: } a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n \geq n \sqrt[n]{a_1 a_2 a_3 \dots a_n} \quad |$$

~~ស្ថាន់ស្ថាន់ស្ថាន់ស្ថាន់ស្ថាន់~~

លំហាត់នីេង

$$\text{តែង} \quad \frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{2 \times 3} \right)$$

$$\frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{3 \times 4} \right)$$

ពីខ្លួចបារណ៍ខាងលើចូររក្សាបមន្ទន្ទទៅនិងត្រូវយក្សាបមន្ទន្ទនោះជា ។

ឧបនៃសម្រាយ

រក្សាបមន្ទន្ទទៅ ៖

$$\text{តែមាន} \quad \frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{2 \times 3} \right) \quad \text{និង} \quad \frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{3 \times 4} \right)$$

តាមខ្លួចបារណ៍ខាងលើនេះយើងធានរក្សាបមន្ទន្ទទៅដូចខាងក្រោម ៖

$$\boxed{\frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} \times \dots \times \frac{1 - \frac{1}{n^3}}{1 + \frac{1}{n^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{n \times (n+1)} \right)} \quad \text{។}$$

ការត្រូវយក្សាបមន្ទន្ទ ៖

$$\text{តាតុ} \quad P_n = \frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} \times \dots \times \frac{1 - \frac{1}{n^3}}{1 + \frac{1}{n^3}} = \prod_{k=2}^n \left(\frac{1 - \frac{1}{k^3}}{1 + \frac{1}{k^3}} \right)$$

យើងមាន $\frac{1 - \frac{1}{k^3}}{1 + \frac{1}{k^3}} = \frac{k^3 - 1}{k^3 + 1} = \frac{k-1}{k+1} \times \frac{k^2 + k + 1}{k^2 - k + 1} = \frac{k-1}{k} \times \frac{k}{k+1} \times \frac{k(k+1)+1}{(k-1)k+1}$

តិចចំណាំ $P_n = \prod_{k=2}^n \left[\frac{k-1}{k} \times \frac{k}{k+1} \times \frac{k(k+1)+1}{(k-1)k+1} \right]$
 $= \prod_{k=2}^n \left(\frac{k-1}{k} \right) \prod_{k=2}^n \left(\frac{k}{k+1} \right) \prod_{k=2}^n \left[\frac{k(k+1)+1}{(k-1)k+1} \right]$
 $= \frac{1}{n} \cdot \frac{2}{n+1} \cdot \frac{n(n+1)+1}{1 \cdot 2 + 1}$
 $= \frac{2}{3} \frac{n(n+1)+1}{n(n+1)}$
 $= \frac{2}{3} \left[1 + \frac{1}{n(n+1)} \right] = \frac{2}{3} \left[1 + \frac{1}{n \times (n+1)} \right]$

ដូចនេះ
$$\frac{1 - \frac{1}{2^3}}{1 + \frac{1}{2^3}} \times \frac{1 - \frac{1}{3^3}}{1 + \frac{1}{3^3}} \times \dots \times \frac{1 - \frac{1}{n^3}}{1 + \frac{1}{n^3}} = \frac{2}{3} \left(1 + \frac{1}{n \times (n+1)} \right)$$
 ។

លំហាត់ទី៣០

តើច្បាស់ស្ថិតិនៃចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ
$$\begin{cases} u_0 = 4 \\ u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n - \frac{2}{3} ; n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. តើតាង $v_n = 1 + u_n$ ។ បង្ហាញថា (v_n) ជាស្ថិតិធរណិតមាត្រមួយ ។

ខ. គណនាដលប្បក $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គ. ប្រើគណនា v_n និង u_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង

ជំនេរ៖ត្រូវយើ

ក. បង្កាល់ចា (v_n) ជាស្មើពិធីមាត្រូម្បួយ ៩

យើដឹងទាន $v_n = 1 + u_n$

$$v_{n+1} = 1 + u_{n+1}$$

$$v_{n+1} = 1 + \frac{1}{3}u_n - \frac{2}{3}$$

$$v_{n+1} = \frac{2}{3}(1 + u_n) = \frac{2}{3}v_n$$

ផ្តល់ (v_n) ជាស្មើពិធីមាត្រូមានសំណើ $q = \frac{1}{3}$ និង $v_0 = 1 + u_0 = 5$

3. គណនាគំណើក S_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ៩

យើដឹងបាន $S_n = v_0 + v_1 + v_2 + \dots + v_n = v_0 \frac{1-q^{n+1}}{1-q}$ ដើម្បី $\begin{cases} v_0 = 5 \\ q = \frac{1}{3} \end{cases}$

ផ្តល់ $S_n = \frac{15}{2} \left[1 - \left(\frac{1}{3} \right)^{n+1} \right]$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{15}{2}$ ១

គ. គណនា v_n និង u_n ជាអនុគមន៍នៃ n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$

តាមរបម្យ $v_n = v_0 \times q^n$ ដើម្បី $\begin{cases} v_0 = 5 \\ q = \frac{1}{3} \end{cases}$

ផ្តល់ $v_n = 5 \left(\frac{1}{3} \right)^n$ ១

មួយឱ្យឱ្យទៅ $v_n = 1 + u_n$ និង $u_n = -1 + v_n$

ផ្តល់ $u_n = -1 + 5 \left(\frac{1}{3} \right)^n$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = -1$ ១

លំហាត់ទី៣១

តើច្បាស់ពីតម្រូវនឹងពិត (u_n) កំណត់ដោយ

$$\begin{cases} u_0 = 2 \\ u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n - \frac{3}{2} ; n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. កំណត់ចំនួនពិត k ដើម្បីចូល $v_n = u_n + k$ ជាលុកធ្វើឱ្យមាត្រមួយ ។

ខ. ចូលរាល់រាល់ u_n ជាមួនុគមន៍នៅ n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ។

ឧបករណ៍

ក. កំណត់ចំនួនពិត k ដើម្បីចូល (v_n) ជាលុកធ្វើឱ្យមាត្រ ៖

$$\text{យើងមាន } v_n = u_n + k$$

$$v_{n+1} = u_{n+1} + k$$

$$v_{n+1} = \left(\frac{1}{2}u_n - \frac{3}{2}\right) + k$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{2}(u_n + k) + \frac{1}{2}k - \frac{3}{2}$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{2}v_n + \frac{1}{2}k - \frac{3}{2} \quad (1)$$

តាមទំនាក់ទំនង (1) ដើម្បីចូល (v_n) ជាលុកធ្វើឱ្យមាត្រលូចបាន ត្រូវតែ

$$\frac{1}{2}k - \frac{3}{2} = 0 \quad \text{ដូចនេះ} \quad \boxed{k = 3} \quad |$$

ខ. រាល់រាល់ u_n ជាមួនុគមន៍នៅ n និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n$ ៖

ចំណោះ: $k = 3$ តើមាន $v_{n+1} = \frac{1}{2}v_n$ នាំចូល (v_n) ជាលុកធ្វើឱ្យមាត្រ

មានរោលុង $q = \frac{1}{2}$ និង $v_0 = u_0 + k = 2 + 3 = 5$ ។

$$\text{តាមរបៀបនេះ } v_n = v_0 \times q^n = 5 \left(\frac{1}{2} \right)^n \quad \text{ឬ } \text{ដោយ } v_n = u_n + k$$

$$\text{នៅទំនើស } u_n = -k + v_n$$

ផ្តល់នេះ:
$$u_n = -3 + 5 \left(\frac{1}{2} \right)^n \quad \text{និង} \quad \lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = -3 \quad \text{ឬ}$$

ចំណាត់ទី៣២

គើងក្នុងវិធីនៃចំណួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ឬ

$$u_0 = 5 \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n - 2n + 3 \quad (n \in \mathbb{N})$$

ច្បាស់របាយការណា u_n នៃសំបុត្រ (u_n) ជាមួនតម្លៃនៃ n ។

ឧបន៍សំបុត្រ

របាយការណា u_n នៃសំបុត្រ (u_n) ជាមួនតម្លៃនៃ n

យើងតាង $u_n = v_n + an + b$ ដើម្បី $a, b \in \mathbb{R}$

$$\text{យើងបាន } u_{n+1} = v_{n+1} + an + a + b \quad \text{ដោយ } u_{n+1} = \frac{1}{2}u_n - 2n + 3$$

$$\text{គើង } v_{n+1} + an + a + b = \frac{1}{2}(v_n + an + b) - 2n + 3$$

$$v_{n+1} = \frac{1}{2}v_n + \left[\left(-\frac{1}{2}a - 2 \right)n + \left(3 - a - \frac{1}{2}b \right) \right] (*)$$

$$\text{បើ } \begin{cases} -\frac{1}{2}a - 2 = 0 \\ 3 - a - \frac{1}{2}b = 0 \end{cases} \quad \text{នៅទំនើស } a = -4 ; b = 14$$

ទំនាក់ទំនង $(*)$ ឡើង $v_{n+1} = \frac{1}{2}v_n$ នៅទំនើស (v_n) ជាសំបុត្ររបស់មាត្រា

$$\text{មានរៀល } q = \frac{1}{2} \quad \text{តាមរូបមន្ត } v_n = v_0 \times q^n$$

$$\text{ដោយ } u_n = v_n + an + b = v_n - 4n + 14$$

$$\text{ចំណេះ } n=0 \quad \text{តិចបាន } u_0 = v_0 + 14 \quad \text{និង } v_0 = u_0 - 14 = 5 - 14 = -9$$

$$\text{តិចបាន } v_n = -9 \times \frac{1}{2^n} = -\frac{9}{2^n} \quad |$$

$$\text{ផ្តល់ } \boxed{u_n = -\frac{9}{2^n} - 4n + 14} \quad |$$

សំគាល់នឹង

f ជាអនុគមន៍កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង ៖

$$f(0) = f(1) = 1 \quad \text{និង } f(n+2) = 2f(n+1) - f(n) + 2n + 1, \forall n \in \mathbb{N}$$

ច្បាស់កំណត់វក ឬ f(n) ជាអនុគមន៍នេះ n ។

ឧទាហរណ៍

កំណត់វក ឬ f(n) ជាអនុគមន៍នេះ n ៖

$$\text{តារា } g(n) = f(n+1) - f(n)$$

$$\text{និង } g(n+1) = f(n+2) - f(n+1)$$

$$g(n+1) = 2f(n+1) - f(n) + 2n + 1 - f(n+1)$$

$$g(n+1) = f(n+1) - f(n) + 2n + 1 = g(n) + 2n + 1$$

$$g(n+1) - g(n) = 2n + 1$$

$$\text{ប្រើប្រាស់បាន } \sum_{k=0}^{(n-1)} [g(k+1) - g(k)] = \sum_{k=0}^{(n-1)} (2k + 1)$$

$$g(n) - g(0) = 1 + 3 + 5 + \dots + (2n-1) = n^2 \quad \text{តិច } g(0) = 0 \quad 82$$

តើបាន $g(n) = n^2$ ដោយ $g(n) = f(n+1) - f(n)$

តើទៅ $f(n+1) - f(n) = n^2$

យើងបាន $\sum_{k=0}^{(n-1)} [f(k+1) - f(k)] = \sum_{k=0}^{(n-1)} (k^2)$

$$f(n) - f(0) = \frac{(n-1)n(2n-1)}{6} \quad \text{ដោយ } f(0) = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } f(n) = 1 + \frac{n(n-1)(2n-1)}{6} = \frac{(n+1)(2n^2 - 5n + 6)}{6} \quad \text{។}$$

ចំណាត់កិច្ច

តើ $\sqrt{2} = 2 \cos \frac{\pi}{2^2}$, $\sqrt{2+\sqrt{2}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^3}$, $\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2}}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^4}$

ពីខាងលើរាយក្រួមនេះ នឹង ត្រូវបញ្ជាក់

របស់នេះជាំដួរ ។

ចំណាត់កិច្ច

រក្សាបមន្ត្រឡេ ៖

តើ $\sqrt{2} = 2 \cos \frac{\pi}{2^2}$, $\sqrt{2+\sqrt{2}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^3}$, $\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2}}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^4}$

តាមលំនៅខាងលើរាយក្រួមនេះ នឹងរាយក្រួមនេះ ដូចខាងក្រោម ៖

$$\boxed{\underbrace{\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+\dots\dots+\sqrt{2}}}}}_{(n)} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}} \quad \text{។}$$

ត្រូវបញ្ជាក់របស់នេះ ៖

យើងតាត់ $A_n = \underbrace{\sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2+\dots\dots+\sqrt{2}}}}}_{(n)}$ ចំណោះត្រូវ ៗ $n \in \mathbb{N}^*$ 83

យើងមាន $A_1 = \sqrt{2} = 2 \cos \frac{\pi}{2^2}$ ពីត

យើងឧបមានវាតិតផលរៀងទូទិន្នន័យ p ពី $A_p = \underbrace{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2}}}}}_{(p)} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{p+1}}$

យើងនឹងត្រូវយកវាតិតផលរៀងទូទិន្នន័យ $p+1$ ជី $A_{p+1} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{p+2}}$ ពីត

យើងមាន $A_{p+1} = \sqrt{2 + A_p}$ ដោយតាមការឧបមា $A_p = 2 \cos \frac{\pi}{2^{p+1}}$

យើងធ្លាន $A_{p+1} = \sqrt{2 + 2 \cos \frac{\pi}{2^{p+1}}} = \sqrt{4 \cos^2 \frac{\pi}{2^{p+2}}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{p+2}}$ ពីត

ដូចនេះ $\underbrace{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2}}}}}_{(n)} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$ ។

លំហាត់នីត្រ

គឺឡើង (x_n) កំណត់ដោយ $x_1 = \frac{4}{3}$

និង $(2n+1)x_n = 2^n + 2nx_{n-1}$, $n = 2; 3; 4; \dots$

ចូរត្រូវយកវិថាបន្ទាន់ដោយកំណើនថា $x_n = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right]$, $n = 1; 2; 3; \dots$

ឧបនៃសម្រាប់

ត្រូវយកវិថាបន្ទាន់ដោយកំណើនថា $x_n = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right]$, $n = 1; 2; 3; \dots$

បើ $n = 1$ គឺមាន $x_1 = \sum_{i=0}^1 \left[\frac{C(1;i)}{2i+1} \right] = \frac{C(1;0)}{1} + \frac{C(1;1)}{3} = 1 + \frac{1}{3} = \frac{4}{3}$ ពីត

(ព្រម: $C(1;0) = \frac{1!}{0!(1-0)!} = 1$, $C(1;1) = \frac{1!}{1!(1-1)!} = 1$)

ឧបមានវាតិតផលរៀងទូទិន្នន័យ n ពី $x_n = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right]$ ពីត

យើងនឹងប្រាប់ចាប់ពិតផលបំផុទ $(n+1)$ ដូច $x_{n+1} = \sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right]$ ពិត

យើងមាន $(2n+1)x_n = 2^n + 2nx_{n-1}$, $n = 2; 3; 4; \dots$

តើបាន $x_n = \frac{2^n}{2n+1} + \frac{2n}{2n+1}x_{n-1}$ និង $x_{n+1} = \frac{2^{n+1}}{2n+3} + \frac{2n+2}{2n+3}x_n$
 $x_{n+1} = \frac{2^{n+1}}{2n+3} + \frac{2n+2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right]$

ដោយ $C(n,i) = \frac{n!}{i!(n-i)!}$

ហើយ $C(n+1,i) = \frac{(n+1)!}{i!(n+1-i)!} = \frac{n!(n+1)}{i!(n-i)!(n+1-i)} = \frac{n+1}{n+1-i} C(n,i)$

តើឡើង $C(n;i) = \frac{n+1-i}{n+1} C(n+1;i)$

តើបាន $x_{n+1} = \frac{2^{n+1}}{2n+3} + \frac{2(n+1)}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{n+1-i}{(n+1)(2i+1)} C(n+1;i) \right]$
 $x_{n+1} = \frac{2^{n+1}}{2n+3} + \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{n+1-i}{2i+1} C(n+1;i) \right] \quad (1)$

យើងទិន្នន័យ $\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n+1,i)}{2i+1} \right] + \frac{C(n+1;n+1)}{2(n+1)+1}$
 $\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n+1,i)}{2i+1} \right] + \frac{1}{2n+3}$

(ឱ្យនេះ $C(n+1;n+1) = 1$)

$\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{(2n+3)}{2(2i+1)} C(n+1;i) \right] + \frac{1}{2n+3}$

ដោយ $\frac{2n+3}{2(2i+1)} = \frac{2(n+1-i)+(1+2i)}{2(2i+1)} = \frac{n+1-i}{2i+1} + \frac{1}{2}$

$\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\left(\frac{n+1-i}{2i+1} + \frac{1}{2} \right) C(n+1;i) \right] + \frac{1}{2n+3}$

$$\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{n+1-i}{2i+1} C(n+1;i) \right] + \frac{1}{2n+3} \sum_{i=0}^n [C(n+1;i)] + \frac{1}{2n+3}$$

តាម្យបម្លែទេធ្លូតុលាតែមាន ៖

$$(1+x)^{n+1} = \sum_{i=0}^{n+1} [C(n+1;i)x^i] = \sum_{i=0}^n [C(n+1;i)x^i] + C(n+1,n+1)x^{n+1}$$

$$\text{យក } x = 1 \text{ តែបាន } 2^{n+1} = \sum_{i=0}^n [C(n+1;i)] + 1 \quad (\text{ព្រម } C(n+1;n+1) = 1)$$

$$\text{តែ } \sum_{i=0}^n [C(n+1;i)] = 2^{n+1} - 1$$

$$\text{តែបាន } \sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{n+1-i}{2i+1} C(n+1;i) \right] + \frac{1}{2n+3} (2^{n+1} - 1) + \frac{1}{2n+3}$$

$$\sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] = \frac{2}{2n+3} \sum_{i=0}^n \left[\frac{n+1-i}{2i+1} C(n+1;i) \right] + \frac{2^{n+1}}{2n+3} \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) ឬ (2) } \text{តែ } x_{n+1} = \sum_{i=0}^{n+1} \left[\frac{C(n+1;i)}{2i+1} \right] \text{ ពីតាម}$$

$$\text{ដូចនេះ } x_n = \sum_{i=0}^n \left[\frac{C(n;i)}{2i+1} \right] \quad 1$$

ចំណាំនឹង

$$\text{ច្បាស់ណានៅដោរដៃ } n \text{ នៃអនុគមន៍ } y = e^x \sin x$$

វិធាន់ស្រាយ

$$\text{ណានៅដោរដៃ } n \quad \circ$$

$$\text{តាម } u = e^x \quad \text{ឬ } v = \sin x$$

$$\text{ផ្តើមបាន } u' = e^x, u'' = e^x; u''' = e^x; \dots; u^{(n)} = e^x$$

$$\text{ហើយ } v' = \cos x = \sin(x + \frac{\pi}{2})$$

$$v' = \cos(x + \frac{\pi}{2}) = \sin(x + \frac{2\pi}{2})$$

$$v''' = \cos(x + \frac{2\pi}{2}) = \sin(x + \frac{3\pi}{2})$$

$$v^{(n)} = \sin(x + \frac{n\pi}{2})$$

តាមរបម្រឹបនិច្ចគិតគោល $(u.v)^{(n)} = \sum_{p=0}^n \left(C_n^p u^{(n-p)} v^p \right)$

$$\text{យែង} \quad y^{(n)} = \sum_{p=0}^n \left[C_n^p e^x \sin(x + \frac{p\pi}{2}) \right] = e^x \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \sin(x + \frac{p\pi}{2}) \right]$$

$$\text{ពាន់} \quad A = \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \cos(x + \frac{p\pi}{2}) \right] ; \quad B = \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \sin(x + \frac{p\pi}{2}) \right]$$

$$\begin{aligned} \text{គោល} \quad A + i.B &= \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \cos(x + \frac{p\pi}{2}) \right] + i \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \sin(x + \frac{p\pi}{2}) \right] \\ &= \sum_{p=0}^n \left[C_n^p \left(\cos(x + \frac{p\pi}{2}) + i \cdot \sin(x + \frac{p\pi}{2}) \right) \right] = e^{ix} \cdot \sum_{p=0}^n \left[C_n^p e^{i \frac{p\pi}{2}} \right] \end{aligned} \quad (1)$$

$$\text{តាមរបម្រឹបនិច្ចគិតគោល} \quad (1 + e^{i \frac{\pi}{2}})^n = \sum_{p=0}^n \left[C_n^p e^{i \frac{p\pi}{2}} \right] \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) យែងទាញបាន} \quad A + i.B = e^{ix} \left(1 + e^{i \frac{\pi}{2}} \right)^n$$

$$\text{ដោយ} \quad 1 + e^{i \frac{\pi}{2}} = 1 + i = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right) = \sqrt{2} e^{i \frac{\pi}{4}}$$

$$\text{គោល} \quad A + i.B = e^{ix} \sqrt{2}^n e^{i \frac{n\pi}{4}} = (\sqrt{2})^n e^{i(x + \frac{n\pi}{4})} \quad \text{គិតទាញ}$$

$$A = (\sqrt{2})^n \cos(x + \frac{n\pi}{4}) ; \quad B = (\sqrt{2})^n \sin(x + \frac{n\pi}{4}) \quad \text{។}$$

$y^{(n)} = (\sqrt{2})^n e^x \sin(x + \frac{n\pi}{4}) \quad \text{។}$
--

លំហាត់នីៗ

គេឱ្យស្តូតនៅមួយចំនួន $U_1, U_2, U_3, \dots, U_n$ ដែលកំណត់ដោយ :

$$U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = an^2 + bn \text{ ចំពោះ } n \in \mathbb{N}^* \text{ និង } a \neq 0, a, b \in \mathbb{R}$$

ក. ចូរត្រូវបញ្ជាក់ថាស្តូតនេះជាស្តូតនៅពីរទុន ។

ខ. ចូរតាមនាពិធីមួយ U_1 និង ផលសង្គម d ជាអនុគមន៍នៃ a និង b ។

ឧបនៃស្តូត

ក. តាន់ $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = an^2 + bn$

យើងបាន $S_{n+1} = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n + U_{n+1} = S_n + U_{n+1} = a(n+1)^2 + b(n+1)$

គេទាញ $U_{n+1} = a(n+1)^2 + b(n+1) - S_n = an^2 + 2an + a + bn + b - an^2 - bn$

បើ $U_{n+1} = 2an + a + b$

និង $U_n = 2a(n-1) + a + b = 2an - 2a + a + b = 2an - a + b$

ដោយ $U_{n+1} - U_n = (2an + a + b) - (2an - a + b) = 2a$ ចេរ

ទំនាក់ទន្លេនេះបញ្ជាក់ថា (U_n) ជាស្តូតនៅពីរទុន ។

ខ. តាមនាពិធីមួយ U_1 និង ផលសង្គម d ជាអនុគមន៍នៃ a និង b

យើងមាន $U_n = 2an - a + b$ (តាមសម្រាយខាងលើ)

ចំពោះ $n=1$ គេបាន $U_1 = 2a - a + b = a + b$ ហើយ $d = U_{n+1} - U_n = 2a$

ដូចនេះ $U_1 = a + b, d = 2a$ ។

លំហាត់នីោដ

គេឱ្យស្តីពន្លន $U_1, U_2, U_3, \dots, U_n$ ដែលមានផលសង្គម d ហើយ $d \neq 0$ ។

គេទិន្នន័យស្តីព (V_n) មួយកំនត់ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ដោយ ទំនាក់ទំនង :

$$V_n = a^{U_n}, \quad a > 0, \quad a \neq 1 \quad |$$

ក. ចូរបង្ហាញថា (V_n) ជាស្តីពធរណិមាត្រ វិនិច្ឆ័យនៅ V_n ជាអនុគមន៍នេះ

a, U_1, d និង n ។

ខ. ចូរគ្របាយថា $S_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n = a^{U_1} \cdot \frac{1 - a^{nd}}{1 - a^d}$ ។

គ. ចូរគណនាដលគុណ $P_n = V_1 \times V_2 \times V_3 \times \dots \times V_n$ ជាអនុគមន៍នេះ a, U_1

និង n ។

ឧបនៃស្តីព

ក. បង្ហាញថា (V_n) ជាស្តីពធរណិមាត្រ

យើងមាន $V_n = a^{U_n}$ នៅឯណា $V_{n+1} = a^{U_{n+1}}$

យើងបាន $\frac{V_{n+1}}{V_n} = \frac{a^{U_{n+1}}}{a^{U_n}} = a^{U_{n+1}-U_n} = a^d$ ដើរ (ព្រមទាំង $U_{n+1} - U_n = d$)

ដូចនេះ (V_n) ជាស្តីពធរណិមាត្រមានរំលែង $q = a^d$ ។

គណនា V_n ជាអនុគមន៍នេះ a, U_1, d និង n

តាមរបមន $V_n = V_1 \times q^{n-1}$ ដោយ $V_1 = a^{U_1}$ និង $q = a^d$

គេបាន $V_n = a^{U_1} \cdot a^{(n-1)d} = a^{U_1+(n-1)d}$ |

$$2. \text{ ស្រាយថា } S_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n = a^{U_1} \cdot \frac{1-a^{nd}}{1-a^d}$$

$$\text{តាមរបមន } S_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n = V_1 \cdot \frac{1-q^n}{1-q}$$

ដោយ $V_1 = a^{U_1}$ និង $q = a^d$

ដូចនេះ $S_n = V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n = a^{U_1} \cdot \frac{1-a^{nd}}{1-a^d}$ ។

គ. គណនាចំលកុណា $P_n = V_1 \times V_2 \times V_3 \times \dots \times V_n$ ជាអនុគមន៍នៃ a, U_1 និង n

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } P_n &= V_1 \times V_2 \times V_3 \times \dots \times V_n \\ &= a^{U_1} \cdot a^{U_2} \cdot a^{U_3} \dots \cdot a^{U_n} \\ &= a^{U_1+U_2+U_3+\dots+U_n} = a^{\frac{n(U_1+U_n)}{2}} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $P_n = a^{\frac{n(U_1+U_n)}{2}}$ ។

លំហាត់ទីនៅ

តើ (U_n) ជាស្តីព័នត់ដោយ $U_{n+1} = aU_n + b$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$

និង $a \neq 0, a, b \in \mathbb{R}$

ក. ចំពោះ $a = 1$ ចូរកប្រភេទនេះស្តីព (U_n) ។

ខ. ចំពោះ $a \neq 1$ តើបុរាណ $U_n = V_n + k$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ។

ចូរកំនត់តម្លៃ k ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្តីពធ្វើឱ្យមាន ។

គ. ឧបាណ $a \neq 1$ ឬ ចូរគណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ a, b និង n និងតួ U_1 ។

ជំនួយស្ថាប័ន

ក. ចំពោះ $a = 1$ វក្សប្រភេទនៃស្ថាប័ន (U_n)

ចំពោះ $a = 1$ គេមានទំនាក់ទំនង $U_{n+1} = U_n + b$

-បើ $b = 0$ នៅ៖ $U_{n+1} = U_n$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ នាំឱ្យ(U_n) ជាស្ថាប័នថែរ ។

-បើ $b \neq 0$ នៅ៖ $U_{n+1} = U_n + b$ នាំឱ្យ(U_n) ជាស្ថាប័ននៅពីរមានដលសង្គម b

ខ. កំនតតែម្ម k ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្ថាប័នរហូមាត្រ

ចំពោះ $a \neq 1$ គេមាន $U_{n+1} = aU_n + b$

គេមាន $U_n = V_n + k$ នាំឱ្យ $U_{n+1} = V_{n+1} + k$ ដោយ $U_{n+1} = aU_n + b$

គេបាន $V_{n+1} + k = a(V_n + k) + b$ ឬ $V_{n+1} = aV_n + (a - 1)k + b$

ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្ថាប័នរហូមាត្រលុះត្រាជំនួយ $(a - 1)k + b = 0$ គេទាញបាន

$$k = -\frac{b}{a - 1} = \frac{b}{1 - a}$$

គ. គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ a, b និង n និងតូ U_1

តាមដំណោះស្រាយខាងលើយើងយើងចាត់ចំពោះ $a \neq 1$ ពេលដែល $k = \frac{b}{1 - a}$

នៅ៖ស្ថាប័ន (V_n) ជាស្ថាប័នរហូមាត្រមានរំលែក $q = a$ និងតូ $V_1 = U_1 - k = U_1 - \frac{b}{1 - a}$

តាមរូបមន្ត $V_n = V_1 \times q^{n-1} = (U_1 - \frac{b}{1 - a}) \cdot a^{n-1}$ ដោយ $U_n = V_n + k$

$$\boxed{U_n = (U_1 - \frac{b}{1 - a}) \cdot a^{n-1} + \frac{b}{1 - a}} \quad |$$

លំហាត់នីេះ

គឺមិនស្មើតែនេះចំណនពិត (a_n) កំណត់ដោយ $a_1 = 4$

និង $\forall n \in \mathbb{N}^*: a_{n+1} = \frac{4a_n - 9}{a_n - 2}$

ក. ចំណោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ដូច្នេះ $a_n \neq 3$ ។

ខ. ត្រូវករណី $b_n = \frac{1}{a_n - 3}$ ដូច្នេះ b_n ជាសម្រាប់ស្មើតែនេះ (b_n) ?

គ. ចេញកំណត់រត្ត b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

យ. គណនាដលម្អិត $S_n = \sum_{k=1}^n (a_k \cdot b_k)$ ។

វិធាន៖ស្ថាយ

ក. ចំណោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ដូច្នេះ $a_n \neq 3$

យើងមាន $a_1 = 4 \neq 3$ ពិត

$$a_2 = \frac{4a_1 - 9}{a_1 - 2} = \frac{16 - 9}{4 - 2} = \frac{7}{2} \neq 3 \text{ ពិត}$$

ឧបមានចាប់ពី k តើ $a_k \neq 3$ ពិត

យើងនឹងស្រាយចាប់ពី $k + 1$ តើ $a_{k+1} \neq 3$ ពិត ។

យើងមាន $a_k \neq 3$ និង $a_{k+1} = \frac{4a_k - 9}{a_k - 2}$

យើងបាន $a_{k+1} - 3 = \frac{4a_k - 9}{a_k - 2} - 3 = \frac{a_k - 3}{a_k - 2} \neq 0$ ព្រមទាំង $a_k \neq 3$

តែទាញបាន $a_{k+1} \neq 3$ ពីត ។

ដូចនេះ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ តែបាន $a_n \neq 3$ ។

2.រកប្រភេទនៃស្មើត (b_n)

$$\text{តែមាន } b_n = \frac{1}{a_n - 3} \text{ នៅឯង } b_{n+1} = \frac{1}{a_{n+1} - 3} = \frac{1}{\frac{4a_n - 9}{a_n - 2} - 3} = \frac{a_n - 2}{a_n - 3}$$

$$\text{យើងបាន } b_{n+1} - b_n = \frac{a_n - 2}{a_n - 3} - \frac{1}{a_n - 3} = \frac{a_n - 3}{a_n - 3} = 1$$

ដោយ $b_{n+1} - b_n = 1$ ចេរនោះ (b_n) ជាស្មើតនុណ្យមានផលសង្គម $d = 1$ ។

គ.កំណត់វត្ថុ b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{តាមរូបមន្តល } b_n = b_1 + (n-1).d \quad \text{ដូចនេះ } \boxed{b_n = n} \quad |$$

$$\text{ម៉ាកនៃទេរស័យ } b_n = \frac{1}{a_n - 3} \text{ នៅឯង } a_n = \frac{1}{b_n} + 3$$

$$\text{ដូចនេះ } \boxed{a_n = \frac{1}{n} + 3} \quad |$$

គណនាលិមិត

$$\text{យើងបាន } a_n = \frac{1}{n} + 3 \text{ កាលណែ n} \rightarrow +\infty \text{ នោះ } \frac{1}{n} \rightarrow 0$$

$$\text{ដូចនេះ } \boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = 3} \quad |$$

$$\text{យ. គណនាផលបូក } S_n = \sum_{k=1}^n (a_k \cdot b_k)$$

$$\text{យើងបាន } a_k = \frac{1}{k} + 3 \text{ និង } b_k = k \text{ នៅឯង } a_k \cdot b_k = k \left(\frac{1}{k} + 3 \right) = 3k + \boxed{93}$$

$$\text{យើងបាន } S_n = \sum_{k=1}^n (3k+1) = 4 + 7 + 10 + \dots + (3n+1) = \frac{n(4+3n+1)}{2} = \frac{n(3n+5)}{2}$$

ដូចនេះ
$$S_n = \frac{n(3n+5)}{2}$$

ឧបាទ់និៅ

គេឱ្យស្តីពី (U_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} U_1 = 5 \\ U_n = 2U_{n-1} - n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$

ចូរគណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n វិញ្ញាបញ្ជាក់លិខិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{2^n} \right)$

ឧបាទ់ក្នុង

គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យើងមាន } U_n = 2U_{n-1} - n \quad (1)$$

$$\text{តារាង } U_n = V_n + an + b \text{ នៅឯណា } U_{n-1} = V_{n-1} + a(n-1) + b \text{ ដើម្បី } a, b \in \mathbb{R}$$

$$\text{ទៅកាត់ទំនង (1) អាចសរសេរ } V_n + an + b = 2[V_{n-1} + a(n-1) + b] - n \\ V_n + an + b = 2V_{n-1} + 2an - 2a + 2b - n$$

$$V_n = 2V_{n-1} + (a-1)n - 2a + b \quad (2)$$

$$\text{តាមទៅកាត់ទំនង (2) បើ } \begin{cases} a-1=0 \\ -2a+b=0 \end{cases} \text{ ឬ } a=1, b=2$$

នេះគេបាន $V_n = 2V_{n-1}$ នៅឯណា (V_n) ជាស្តីពីធានាបានស្ថិត $q = 2$

តាមរូបមន្ត្រូនិត្តន៍ n នៃស្តីពីធានាបាន $V_n = V_1 \times q^{n-1}$

$$\text{ដោយ } U_n = V_n + an + b = V_n + n + 2 \text{ ព្រមទាំង } a=1, b=2$$

$$\text{នៅឯណា } U_1 = V_1 + 1 + 2 = 5 \text{ ឬ } V_1 = 2$$

គេបាន $V_n = 2 \times 2^{n-1} = 2^n$ តើ $U_n = V_n + n + 2$ នាំឱ្យ $U_n = 2^n + n + 2$

ដូចនេះត្រួតពិនិត្យ $U_n = 2^n + n + 2$ ។

ទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{2^n} \right)$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{2^n} \right) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{2^n + n + 2}{2^n} \right) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{n+2}{2^n} \right) = 1$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{2^n} \right) = 1$ ។

លំហាត់នីង

គេឱ្យស្ថិត (U_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} U_0 = 1 \\ U_{n+1} = \frac{1}{3}U_n + n^2 - n + 1 , \quad \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$

ចូរតាម U_n ជាអនុគមន៍នៃ n វិញទាញរក $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{n^2} \right)$ ។

ដំឡាក់ត្រូវ

តាម U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $U_{n+1} = \frac{1}{3}U_n + n^2 - n + 1 \quad (1)$

បើសិនជាយើងបង្កើតស្ថិត (V_n) មួយដែល កំណត់ដោយ :

$V_n = U_n + an^2 + bn + c \quad (2) , \quad \forall n \in \mathbb{N}$

បើ a, b, c ជាបីចំននពិត ។

យើងបាន $V_{n+1} = U_{n+1} + a(n+1)^2 + b(n+1) + c$

$$V_{n+1} = U_{n+1} + an^2 + (2a+b)n + (a+b+c) \quad (3)$$

ដោយយក (1) ដំឡើង (3) តែបានទំនាក់ទំនង :

$$V_{n+1} = \frac{1}{3}U_n + n^2 - n + 1 + an^2 + (2a+b)n + (a+b+c)$$

$$V_{n+1} = \frac{1}{3}U_n + (a+1)n^2 + (2a+b-1)n + (a+b+c+1)$$

$$3V_{n+1} = U_n + 3(a+1)n^2 + 3(2a+b-1)n + 3(a+b+c+1) \quad (4)$$

ដកសមិករ (4) និង (2) អង្គ និង អង្គយើងបាន :

$$3V_{n+1} - V_n = 3(a+1)n^2 + 3(2a+b-1)n + 3(a+b+c+1) - an^2 - bn - c$$

$$3V_{n+1} - V_n = (2a+3)n^2 + (6a+2b-3)n + (3a+3b+2c+3) \quad (5)$$

បើ $\begin{cases} 2a+3=0 \\ 6a+2b-3=0 \\ 3a+3b+2c+3=0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $a = -\frac{3}{2}$, $b = 6$, $c = -\frac{33}{4}$

ទំនាក់ទំនង (5) ត្រូវឡើង $3V_{n+1} - V_n = 0$ ឬ $V_{n+1} = \frac{1}{3}V_n$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ចូកច័ង (V_n) ជាស្តីពុលរណិយាគ្រោមានស៊ុង $q = \frac{1}{3}$ ។

តាមរបមនឹតទី n នៃស្តីពុលរណិយាគ្រោមយើងបាន $V_n = V_0 \times q^n$ ។

ចំពោះ $a = -\frac{3}{2}$, $b = 6$, $c = -\frac{33}{4}$ តែមាន $V_n = U_n - \frac{3}{2}n^2 + 6n - \frac{33}{4}$

បើ $n = 0$ តែបាន $V_0 = U_0 - \frac{33}{4} = 1 - \frac{33}{4} = -\frac{29}{4}$ នាំឱ្យ $V_n = -\frac{29}{4}(\frac{1}{3})^n$ ។

ដោយបោតុចា $V_n = U_n - \frac{3}{2}n^2 + 6n - \frac{33}{4}$ នាំឱ្យ $U_n = V_n + \frac{3}{2}n^2 - 6n + \frac{33}{4}$

ដូចនេះ
$$\boxed{U_n = -\frac{29}{4} \cdot \frac{1}{3^n} + \frac{3}{2}n^2 - 6n + \frac{33}{4}} \quad |$$

ទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{n^2} \right)$

តាមស្រែប្រាយខាងលើគេចមាន $U_n = -\frac{29}{4} \frac{1}{3^n} + \frac{3}{2} n^2 - 6n + \frac{33}{4}$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{n^2} \right) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(-\frac{29}{4n^2} \cdot \frac{1}{3^n} + \frac{3}{2} - \frac{6}{n} + \frac{33}{4n^2} \right) = \frac{3}{2}$

ដូចនេះ $\boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{U_n}{n^2} \right) = \frac{3}{2}}$ ¶

លំហាត់នឹង

គេឱ្យស្វើត (U_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} U_1 = 1 \\ U_{n+1} = U_n + (n+1)2^n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$

ក. ចូរគណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ. គណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{U_n}{U_{n+1} - U_n} \right]$

បែងចាយ

ក. គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $U_{n+1} = U_n + (n+1).2^n$ នៅឱ្យ $U_{n+1} - U_n = (n+1)2^n$

ដោយ $(n+1)2^n = [2n - (n-1)].2^n = n.2^{n+1} - (n-1).2^n$

គេទាញ $U_{n+1} - U_n = n.2^{n+1} - (n-1).2^n$

យើងបាន
$$\begin{cases} U_2 - U_1 = 2^2 - 0 \\ U_3 - U_2 = 2.2^3 - 2^2 \\ U_4 - U_3 = 3.2^4 - 2.2^3 \\ \hline U_n - U_{n-1} = (n-1)2^n - (n-2)2^{n-1} \end{cases} +$$

បូកទំនាក់ទំនងនេះគឺ $U_n - U_1 = (n-1)2^n$ នៅឱ្យ $U_n = 1 + (n-1).2^n$

ដូចនេះ
$$U_n = 1 + (n-1).2^n$$
 ។

ខ. គណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{U_n}{U_{n+1} - U_n} \right]$

យើងមាន $U_n = 1 + (n-1).2^n$ និង $U_{n+1} - U_n = (n+1).2^n$

$$\text{យើងបាន } \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{U_n}{U_{n+1} - U_n} \right] = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{1 + (n-1) \cdot 2^n}{(n+1) \cdot 2^n} \right] = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{1}{(n+1) \cdot 2^n} + \frac{n-1}{n+1} \right] = 1$$

ដូចនេះ $\boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{U_n}{U_{n+1} - U_n} \right] = 1}$

លំហាត់ទី៤

គឺបមាចា S_m និង S_n ជាដែលបុរក m ត្រដឹបុង និង n ត្រដឹបុងរវ៉ែងត្រា

នៅស្ថិតនពួនមួយ ដើម្បី $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}; (m \neq n)$

គឺតាង U_m ជាតុកិ m និង U_n ជាតុកិ n

ចូរបង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$?

ឧទាហរណ៍

បង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$?

យើងមាន $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}$ ដោយ $S_m = \frac{m(U_1 + U_m)}{2}$; $S_n = \frac{n(U_1 + U_n)}{2}$

គឺបាន $\frac{m(U_1 + U_m)}{2} \times \frac{2}{n(U_1 + U_n)} = \frac{m^2}{n^2}$ នៅឯណី $\frac{U_1 + U_m}{U_1 + U_n} = \frac{m}{n}$ (1)

ដោយ $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$

ដើម្បី d ជាដែលបិសន្តរមនៅស្ថិត

យើក $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$ ដូចនេះ (1) នៅបាន

$\frac{2U_1 + (m-1).d}{2U_1 + (n-1)d} = \frac{m}{n}$ ឬ $2U_1n + n(m-1)d = 2U_1m + m(n-1)d$

$$\text{គេចាត់ } U_1 = \frac{n(m-1)d - m(n-1)d}{2(m-n)} = \frac{d(mn - n - mn + m)}{2(m-n)} = \frac{d}{2}$$

ត្រូវការពិនិត្យ $m \neq n$

$$\text{យើងបាន } U_m = \frac{d}{2} + (m-1)d = \frac{2m-1}{2} \cdot d ; U_n = \frac{d}{2} + (n-1) \cdot d = \frac{2n-1}{2} \cdot d$$

$$\text{គេបាន } \frac{U_m}{U_n} = \frac{\frac{2m-1}{2} \cdot d}{\frac{2n-1}{2} \cdot d} = \frac{2m-1}{2n-1} \text{ បើ } d \neq 0$$

ដូចនេះ $\boxed{\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}}$

លំហាត់ទីផ្សេងៗ

$$\text{គេមើលស្ថិតនៃចំណួនពិត } (U_n)_{n \in \mathbb{N}} \text{ កំនត់ដោយ } \begin{cases} U_0 = \sqrt{5} \\ U_{n+1} = U_n^2 - 2, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. ចូរស្វាយថា $U_n > 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$

ខ. គេពិនិត្យស្ថិត $(V_n)_{n \in \mathbb{N}}$ កំនត់ដោយទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + \sqrt{U_n^2 - 4}$

ចូរកទំនាក់ទំនងរវាង V_{n+1} និង V_n

គ. ចូរគណនា V_n វិញ្ញាបីរក U_n ជាអនុគមន៍នៅ n

ឧទាហរណ៍

ក. ស្វាយថា $U_n > 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$

យើងមាន $U_0 = \sqrt{5} > 2$ ពីត

$$U_1 = U_0^2 - 2 = 5 - 2 = 3 > 2 \text{ ពិត}$$

យើងឧបមាថារាជីតដល់ត្បូន្តឹម k តើ $U_k > 2$ ពិត

យើងនឹងស្រាយចារាជីតដល់ត្បូន្តឹម $k+1$ តើ $U_{k+1} > 2$ ពិត ។

យើងមាន $U_k > 2$ នៅឯណា $U_k^2 > 4$ ឬ $U_k^2 - 2 > 2$

ដោយ $U_{k+1} = U_k^2 - 2$ នៅទេទាញបាន $U_{k+1} > 2$ ពិត ។

ដូចនេះ $U_n > 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

2. រកទំនាក់ទំនងរវាង V_{n+1} និង V_n

យើងមាន $V_n = U_n + \sqrt{U_n^2 - 4}$ នៅឯណា $V_{n+1} = U_{n+1} + \sqrt{U_{n+1}^2 - 4}$

តើ $U_{n+1} = U_n^2 - 2$ គេបាន $V_{n+1} = U_n^2 - 2 + \sqrt{(U_n^2 - 2)^2 - 4}$

$$\begin{aligned} V_{n+1} &= U_n^2 - 2 + \sqrt{U_n^4 - 4U_n^2 + 4 - 4} = U_n^2 - 2 + \sqrt{U_n^2(U_n^2 - 4)} \\ &= U_n^2 - 2 + U_n \sqrt{U_n^2 - 4} = \frac{2U_n^2 - 4 + 2U_n \sqrt{U_n^2 - 4}}{2} = \frac{(U_n + \sqrt{U_n^2 - 4})^2}{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះគេបាន $\boxed{V_{n+1} = \frac{1}{2}V_n^2}$ ជាពំនាក់ទំនងដែលត្រូវរក ។

គ. គណនា V_n រួចទាញរក U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

តាមសម្រាយខាងលើគេមាន $V_{n+1} = \frac{1}{2}V_n^2$ នៅឯណា $\log_{\frac{1}{2}} V_{n+1} = \log_{\frac{1}{2}} (\frac{1}{2}V_n^2)$

$\log_{\frac{1}{2}} V_{n+1} = 1 + 2\log_{\frac{1}{2}} V_n$ តាត់ $W_n = \log_{\frac{1}{2}} V_n$ នៅឯណា $W_{n+1} = \log_{\frac{1}{2}} V_{n+1}$

គេបាន $W_{n+1} = 1 + 2W_n$ ឬ $(1 + W_{n+1}) = 2(1 + W_n)$

នៅឯណា $(1 + W_n)$ ជាស្តីតធ្វើលិមាត្រមានរំលែង $q = 2$ និងត្រួម្រួល $1 + W_0^{101}$

$$\text{តើ } V_0 = U_0 + \sqrt{U_0^2 - 4} = \sqrt{5} + \sqrt{5-4} = \sqrt{5} + 1$$

$$\text{ត្រូវ } V_n = U_n + \sqrt{U_n^2 - 4}$$

$$\text{គេបាន } 1 + W_0 = 1 + \log_{\frac{1}{2}}(\sqrt{5} + 1) = \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right) \quad \text{។}$$

$$\text{តាមរបមន៍ } 1 + W_n = (1 + W_0) \cdot q^n = 2^n \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right) = \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{ដោយ } W_n = \log_{\frac{1}{2}} V_n \text{ នៅរ } 1 + W_n = 1 + \log_{\frac{1}{2}} V_n = \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{V_n}{2}\right)$$

$$\text{គេទាញ } \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{V_n}{2}\right) = \log_{\frac{1}{2}}\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n} \text{ នាំឱ្យ } V_n = 2\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n}$$

$$\text{ម្បាងឡើតដោយ } V_n = U_n + \sqrt{U_n^2 - 4} \quad \text{នាំឱ្យ } (V_n - U_n)^2 = U_n^2 - 4$$

$$\text{ឬ } V_n^2 - 2V_n U_n + U_n^2 = U_n^2 - 4 \quad \text{គេទាញ } U_n = \frac{V_n^2 + 4}{2V_n} = \frac{1}{2}V_n + \frac{2}{V_n}$$

$$\text{នាំឱ្យ } U_n = \left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n} + \frac{1}{\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n}} = \left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n} + \left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right)^{2^n} \quad \text{។}$$

ដូចនេះ
$$U_n = \left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n} + \left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right)^{2^n}, \quad V_n = 2\left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2}\right)^{2^n}$$

លំហាត់នីង

គឺមិនស្តីពន្លេ (U) មានតូ 2,7,12,..... និងស្តីពន្លេ (V) មានតូ 2,5,8,.....

តើក្នុងចំណោម 151 តួនេស្តីពទាំងពីរនេះ មានបុន្ណានតូដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា ?

ដំឡោះត្រូវយោ

យើងមានតូទិន្នន័យ ដែល ស្តីពន្លេ (U) មានតូ 2,7,12,.....

$$\text{តើ } U_p = 2 + 5(p - 1), \forall p \in \mathbb{N}^*$$

និងតូទិន្នន័យ នេស្តីពន្លេ (V) មានតូ 2,5,8,..... តើ $V_r = 2 + 3(r - 1), \forall r \in \mathbb{N}^*$

$$\text{បើ } U_p = V_r \text{ នៅពេល } 2 + 5(p - 1) = 2 + 3(r - 1)$$

$$\text{បើ } 5(p - 1) = 3(r - 1) \quad (1)$$

ដោយ $p, r \in \mathbb{N}^*$ នៅសមិករ (1) មានចម្លើយកាលណាមាន $n \in \mathbb{N}$ ដែល :

$$r - 1 = 5n \quad \text{និង} \quad p - 1 = 3n \quad \text{នាំមិនគោលបាល} \quad \begin{cases} p = 3n + 1 \\ r = 5n + 1 \end{cases}$$

យើងសិក្សាក្នុងចំណោម 151 តួនេស្តីពទាំងពីរនេះដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា

មាននំយថា គេត្រូវមិន $1 \leq p \leq 151$ និង $1 \leq r \leq 151$ នាំមិនគោលបាល

$$\begin{cases} 1 \leq 3n + 1 \leq 151 \\ 1 \leq 5n + 1 \leq 151 \end{cases}$$

$$\text{បើ } \begin{cases} 0 \leq n \leq 50 \\ 0 \leq n \leq 30 \end{cases} \quad \text{នាំមិន} \quad 0 \leq n \leq 30 \quad \text{បើ } n = \{0, 1, 2, 3, \dots, 30\} \quad ។$$

ដូចនេះយើងស្វែនដានថាក្នុងចំណោម 151 តួនេស្តីពទាំងពីរនេះតើតូដែលមាន

តម្លៃស្មើគ្នាមានចំនួន 31 តូ ។

លំហាត់នីេរ

គេឱ្យស្ថិតនៅចំណួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ :

$$U_0 = 2 \quad \text{និង} \quad \text{គ្រប់ } n \in \mathbb{N} : U_{n+1} = \frac{1}{2} U_n - 2n - \frac{7}{2}$$

ក. បង្ហាញថាគោរពកំណត់ពីរចំណួនពិត a និង b ដើម្បីឱ្យស្ថិត (V_n), $n \in \mathbb{N}$

កំណត់ដោយទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + an + b$ ជាស្ថិតផរណិមាផ្ទៃ

ខ. ចូរតាមទម្រង់ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

វិធាន៖ត្រូវយើ

ក. កំណត់ពីរចំណួនពិត a និង b ដើម្បីឱ្យស្ថិត (V_n), $n \in \mathbb{N}$ ជាស្ថិតផរណិមាផ្ទៃ :

យើងមាន $V_n = U_n + an + b$ នៅឱ្យ $V_{n+1} = U_{n+1} + a(n+1) + b = U_{n+1} + an + a + b$

ដោយ $n \in \mathbb{N} : U_{n+1} = \frac{1}{2} U_n - 2n - \frac{7}{2}$

គេបាន $V_{n+1} = \frac{1}{2} U_n - 2n - \frac{7}{2} + an + a + b$ តែ $V_n = U_n + an + b$

ឬ $U_n = V_n - an - b$

$$\text{នៅឱ្យ} \quad V_{n+1} = \frac{1}{2}(V_n - an - b) - 2n - \frac{7}{2} + an + a + b$$

$$V_{n+1} = \frac{1}{2}V_n - \frac{1}{2}an - \frac{1}{2}b - 2n - \frac{7}{2} + an + a + b$$

$$V_{n+1} = \frac{1}{2}V_n + \left(\frac{1}{2}a - 2\right)n + \left(a + \frac{b}{2} - \frac{7}{2}\right) \quad (1)$$

តាមទំនាក់ទំនង (1) ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្ថិតផរណិមាផ្ទៃលុះត្រាតែ $\begin{cases} \frac{1}{2}a - 2 = 0 \\ a + \frac{b}{2} - \frac{7}{2} = 0 \end{cases}$

គេទាញថ្លាន $a = 4$ និង $b = -1$ ។ ដូចនេះ $a = 4, b = -1$ ។

2. តាមទម្រង់ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

តាមសម្រាយខាងលើចំពោះ $a = 4$ និង $b = -1$ នៅពេល (1) នាំឱ្យ

$$V_{n+1} = \frac{1}{2} V_n$$

នាំឱ្យ (V_n) ជាស្តីពីររឿងប្រចាំខែនៅរៀង $q = \frac{1}{2}$ និងក្នុង $V_0 = U_0 + b = 2 - 1 = 1$

គេបាន $V_n = V_0 \cdot q^n = \left(\frac{1}{2}\right)^n$ ។

ដូចនេះ $U_n = \frac{1}{2^n} - 4n + 1$

លំហាត់ទី៤

គេឱ្យស្តីពីនេចចំនួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ :

$$U_0 = 1 \quad \text{និង} \quad \text{ត្រូវ} \quad n \in \mathbb{N} : 3U_{n+1} = 2U_n + n^2 + 4n + 1$$

ក. បង្ហាញថាគេអាចកំណត់បីចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឱ្យស្តីពី $(V_n), n \in \mathbb{N}$

កំណត់ដោយ ទំនាក់ទំនង $V_n = U_n + an^2 + bn + c$ ជាស្តីពីររឿងប្រចាំខែ ។

2. ចូរតាមទម្រង់ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំឡាក់ស្ថាយ

ក. កំណត់បីចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឱ្យស្តីពី $(V_n), n \in \mathbb{N}$ ជាស្តីពីររឿងប្រចាំខែ

យើងមាន $V_n = U_n + an^2 + bn + c$ នាំឱ្យ $V_{n+1} = U_{n+1} + an^2 + (2a+b)n + a + b + c$

$$\text{ដោយ } n \in \mathbb{N} : 3U_{n+1} = 2U_n + n^2 + 4n + 1 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad U_{n+1} = \frac{2}{3}U_n + \frac{n^2}{3} + \frac{4n}{3} + \frac{1}{3}$$

$$\text{គេបាន } V_{n+1} = \frac{2}{3}U_n + \frac{n^2}{3} + \frac{4n}{3} + \frac{1}{3} + an^2 + (2a+b)n + a + b + c$$

$$\text{ដើម្បី } V_n = U_n + an^2 + bn + c \text{ នាំឱ្យ } U_n = V_n - an^2 - bn - c$$

$$\text{គេបាន } V_{n+1} = \frac{2}{3}(V_n - an^2 - bn - c) + \frac{n^2}{3} + \frac{4n}{3} + \frac{1}{3} + an^2 + (2a+b)n + a + b + c$$

$$V_{n+1} = \frac{2}{3}V_n + \frac{1}{3}(a+1)n^2 + (2a + \frac{1}{3}b + \frac{4}{3})n + a + b + \frac{1}{3}c + \frac{1}{3} \quad (1)$$

តាមទំនាក់ទំនង (1) ដើម្បីឱ្យ (V_n) ជាស្តីពួរណិយាគ្រប់លុះត្រាតែត

$$\begin{cases} a+1=0 \\ 2a + \frac{1}{3}b + \frac{4}{3}=0 \\ a+b+\frac{1}{3}c+\frac{1}{3}=0 \end{cases}$$

នាំឱ្យគេទាញបាន $a = -1, b = 2, c = -4$ ។

ដូចនេះ $a = -1, b = 2, c = -4$ ។

2. គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

ចម្លើយ $U_n = 5(\frac{2}{3})^n + n^2 - 2n + 4$	(សិស្សដោះស្រាយខ្ពស់)
---	----------------------

លំហាត់នីង

គឺស្ថិតនព្យាន (U) មានត្រ 5 , 9 , 13 , 17..... និងស្ថិតនព្យាន (V)

មានត្រ 7 , 13 , 19 , 25,... ។

ក. តើក្នុងចំណោម 49 ត្រនៃស្ថិត U មានបុន្ទានត្រដែលជាការរោច្រាកដ ?

ចូរកំនត់រកត្រដែលមានត្រដែលជាការរោច្រាកដ។

ខ. តើក្នុងចំណោម 49 ត្រនៃស្ថិត V មានបុន្ទានត្រដែលជាការរោច្រាកដ ?

ចូរកំនត់រកត្រដែលមានត្រដែលជាការរោច្រាកដ។

គ. តើក្នុងចំណោម 49 ត្រនៃស្ថិតទាំងពីរនេះ មានបុន្ទានត្រដែលមានត្រដែលស្ថិតា ?

វិធាន៖ ត្រួតពិនិត្យ

ក. តើក្នុងចំណោម 49 ត្រនៃស្ថិត U មានបុន្ទានត្រដែលជាការរោច្រាកដ ?

ត្រទិ P នៃស្ថិតនព្យាន (U) ដែលមានត្រទិម្មយ $U_1 = 5$

និងដែលសង្គម $d = 9 - 5 = 4$ ។

កំនត់ដោយ $U_p = 5 + 4(p - 1) = 4p + 1$ ចំពោះគ្រប់ $p \in \mathbb{N}^*$ ។

ចំពោះគ្រប់ $1 \leq p \leq 49$ ឧបមាចា $U_p = N^2$, $N \in \mathbb{N}^*$

គេបាន $4p + 1 = N^2$ នាំឱ្យ $p = \frac{N^2 - 1}{4}$ (1)

តាមទំនាក់ទំនង (1) ដើម្បីឱ្យ p ជាចំនួនតត់លូនត្រាត់តែ k ជាចំនួនសែស ។

បើ $N = 2r + 1$, $r \in \mathbb{N}^*$ (ចំនួនសែស) នេះ $p = \frac{(2r+1)^2 - 1}{4} = r^2 + r$

តែង $1 \leq p \leq 49$ នាំឱ្យ $1 \leq r^2 + r \leq 49$ ដោយ $\forall r \in \mathbb{N}^*$ គេបាន $1 \leq r \leq 6$

បើ $r = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ ហើយ $p = \{2, 6, 12, 20, 30, 42\}$

ដូចនេះក្នុងចំណោម 49 ត្បូនស្តីពី U មាន 6 ត្រូវដោលជាការប្រាកដ ។

$$\text{ត្រូវចំណោះគឺ } U_2 = 4(2) + 1 = 9 = 3^2$$

$$U_6 = 4(6) + 1 = 25 = 5^2$$

$$U_{12} = 4(12) + 1 = 49 = 7^2$$

$$U_{20} = 4(20) + 1 = 81 = 9^2$$

$$U_{30} = 4(30) + 1 = 121 = 11^2$$

$$U_{42} = 4(42) + 1 = 169 = 13^2$$

2. តើក្នុងចំណោម 49 ត្បូនស្តីពី V មានបុន្ថែនត្រូវដោលជាការប្រាកដ ?

ត្រូវ k នៃស្តីពីនៅព្រម (V) ដោលមានត្រូវមួយ $V_1 = 7$ និងផលសង្គម $d = 13 - 7 = 6$

កំនត់ដោយ $V_k = 7 + 6(k - 1) = 6k + 1$ ចំពោះគ្រប់ $k \in \mathbb{N}^*$ ។

ចំពោះគ្រប់ $1 \leq k \leq 49$ ឧបមាថា $V_k = t^2$, $t \in \mathbb{N}^*$

គេទាញបាន $6k + 1 = t^2$ នាំឱ្យ $k = \frac{t^2 - 1}{6}$ (2)

តាម (2) ដើម្បីឱ្យ k ជាចំននគត់វិជ្ជមានលូប៖ត្រាតែ $t^2 - 1$ ត្រូវជាចំនឹង 6 ។

យើងយក $t = 6m + r$ ដោល $m \in \mathbb{N}^*$, $r \in \mathbb{Z}$, $-5 \leq r \leq 5$

គេបាន $t^2 - 1 = (6m + r)^2 - 1 = 36m^2 + 12mr + r^2 - 1 = 6(6mr^2 + 2mr) + r^2 - 1$

ដើម្បីឱ្យ $t^2 - 1$ ត្រូវជាចំនឹង 6 លូប៖ $r^2 - 1$ ត្រូវជាចំនឹង 6 ។

ដោយ $-5 \leq r \leq 5$ នោះគេបាន $r = \{\pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm 4, \pm 5\}$

-ចំណោះ $r = \pm 1$ នៅរ $r^2 - 1 = 1^2 - 1 = 0$ យក

-ចំណោះ $r = \pm 2$ នៅរ $r^2 - 1 = 2^2 - 1 = 3$ (មិនយក)

-ចំណោះ $r = \pm 3$ នៅរ $r^2 - 1 = 3^2 - 1 = 8$ (មិនយក)

-ចំណោះ $r = \pm 4$ នៅរ $r^2 - 1 = 4^2 - 1 = 15$ (មិនយក)

-ចំណោះ $r = \pm 5$ នៅរ $r^2 - 1 = 5^2 - 1 = 24$ យក

ដូចនេះគោលនាយកមានតែ $t = 6m - 5, t = 6m - 1, t = 6m + 1, t = 6m + 5$

ដោយ $6m + 1 = 6(m + 1) - 5 = 6m' - 5, 6m + 5 = 6(m + 1) - 1 = 6m' - 1$

ដូចនេះតែម្រួល ដែលត្រូវយកមានតែ $t = 6m - 5, t = 6m - 1$

-បើ $t = 6m - 5$ គោល $k = \frac{(6m - 5)^2 - 1}{6} = 6m^2 - 10m + 4$

ដោយ $1 \leq k \leq 49$ នាំឱ្យ $1 \leq 6m^2 - 10m + 4 \leq 49$ ឬ $2 \leq m \leq 3$

ក្នុងករណីនេះគោលពាល់មានតែម្រួល $k = \{ 8, 28 \}$

-បើ $t = 6m - 1$ គោល $k = \frac{(6m - 1)^2 - 1}{6} = 6m^2 - 2m$

ដោយ $1 \leq k \leq 49$ នាំឱ្យ $1 \leq 6m^2 - 2m \leq 49$ ឬ $1 \leq m \leq 3$

ក្នុងករណីនេះគោលពាល់មានតែម្រួល $k = \{ 4, 20, 48 \}$

ដូចនេះគោលពាល់មានតែម្រួល $k = \{ 4, 8, 20, 28, 48 \}$

ដូចនេះក្នុងចំណោម 49 ត្បូនស្តីពី V មាន 5 ត្បូនដែលជាការប្រាកដ ។

ត្រង់នោះតិ V₄ = 6(4) + 1 = 25 = 5²

$$V_8 = 6(8) + 1 = 49 = 7^2$$

$$V_{20} = 6(20) + 1 = 121 = 11^2$$

$$V_{28} = 6(28) + 1 = 169 = 13^2$$

$$V_{48} = 6(48) + 1 = 289 = 17^2$$

ពី. តើក្នុងចំណោម 49 ត្រូវនៅស្តីពីចាំងពីរនេះមានបុន្ណានត្រូវដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា ?

-តួនាទី p នៅស្តីពន្លេ (U) ដែលមានតម្លៃមួយ $U_1 = 5$ និងផលសំង្គរម $d = 9 - 5 = 4$

កំនត់ដោយ $U_p = 5 + 4(p - 1) = 4p + 1$ ចំពោះត្រូវ $p \in \mathbb{N}^*$ ។

-តួនាទី k នៅស្តីពន្លេ (V) ដែលមានតម្លៃមួយ $V_1 = 7$ និងផលសំង្គរម

$d = 13 - 7 = 6$ កំនត់ដោយ $V_k = 7 + 6(k - 1) = 6k + 1$ ចំពោះត្រូវ $k \in \mathbb{N}^*$ ។

ចំពោះ $1 \leq p \leq 49$ និង $1 \leq k \leq 49$ បើ $U_p = V_k$ នោះគឺជាបញ្ហានេះ :

$$4p + 1 = 6k + 1 \quad \text{ឬ} \quad 2p = 3k \quad \text{នាំឱ្យ} \quad \begin{cases} p = 3r \\ k = 2r, \quad r \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

$$\text{ដោយ } 1 \leq p \leq 49 \text{ និង } 1 \leq k \leq 49 \text{ គឺជាបញ្ហានេះ } \begin{cases} 1 \leq 3r \leq 49 \\ 1 \leq 2r \leq 49 \end{cases} \quad \text{គឺទៅ } 1 \leq r \leq 16$$

ដូចនេះក្នុងចំណោម 49 ត្រូវនៅស្តីពីចាំងពីរនេះមាន 16 ត្រូវដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា ។

លំហាត់នីតិ៍ទឹក

គេឱ្យស្ថិត $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$ ដើម្បី $n \in \mathbb{N}^*$ ។

ក-ចំណោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ចូរបង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$ ។

ខ-តណនាចែលបុរី $\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$

ឧទាហរណ៍

ក-បង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$

យើងមាន $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$ (ចំណោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$)

$$= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + (n+1)^2 + n^2}{n^2(n+1)^2}}$$

$$= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + n^2 + 2n+1+n^2}{n^2(n+1)^2}}$$

$$= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + 2n(n+1)+1}{n^2(n+1)^2}} = \sqrt{\frac{[n(n+1)+1]^2}{n^2(n+1)^2}}$$

$$= \frac{n(n+1)+1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$$

ដូចនេះ $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$ ។

ខ-តណនាចែលបុរី :

គេបាន $\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}} = \sum_{k=1}^n (S_k)$

$$= \sum_{k=1}^n \left(1 + \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} \right) = n + 1 - \frac{1}{n+1} = \frac{(n+1)^2 - 1}{n(n+1)} = \frac{n(n+2)}{n+1}$$

លំហាត់ទី៤១

គេឱ្យស្វើត ក សម្រាប់ $U_n = \frac{4n^2 + 1}{4n^2 - 1}$ ដើម្បី $n \in \mathbb{N}^*$ ។

ក-ចំណោះត្រូវ សម្រាប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ចូរបង្ហាញថា $U_n = 1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1}$

ខ-ចូរគណនាចែលបុក $S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ។

ឧបន៍ទី៤២

ក-បង្ហាញថា $U_n = 1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1}$

គេមាន $U_n = \frac{4n^2 + 1}{4n^2 - 1}$ (ចំណោះត្រូវ សម្រាប់ $n \in \mathbb{N}^*$)

$$\begin{aligned} &= \frac{(4n^2 - 1) + 2}{4n^2 - 1} = 1 + \frac{2}{4n^2 - 1} \\ &= 1 + \frac{(2n+1) - (2n-1)}{(2n+1)(2n-1)} = 1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $\boxed{U_n = 1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1}}$ ។

ខ-គណនាចែលបុក $S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } S_n &= \sum_{k=1}^n \left(1 + \frac{1}{2k-1} - \frac{1}{2k+1} \right) \\ &= \left(1 + \frac{1}{1} - \frac{1}{3} \right) + \left(1 + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} \right) + \left(1 + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} \right) + \dots + \left(1 + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1} \right) \\ &= n + 1 - \frac{1}{2n+1} = \frac{2n^2 + 3n + 1 - 1}{2n+1} = \frac{n(2n+3)}{2n+1} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $\boxed{S_n = \frac{n(2n+3)}{2n+1}}$ ។

លំហាត់និង

$$\text{គេឱ្យស្ថិត } U_n = \sqrt{1 + \frac{1}{(n + \frac{1}{3})^2} + \frac{1}{(n - \frac{2}{3})^2}} \text{ ចំពោះត្រប់ } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{ផ្លូវតណាងលប្បក } S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n \quad |$$

ដំឡាក់ត្រួតយ៉ា

$$\text{តណាងលប្បក } S_n = \sum_{k=1}^n (U_k) = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$$

$$\begin{aligned} U_n &= \sqrt{1 + \frac{1}{(n + \frac{1}{3})^2} + \frac{1}{(n - \frac{2}{3})^2}} \\ &= \sqrt{1 + \frac{9}{(3n+1)^2} + \frac{9}{(3n-2)^2}} \\ &= \frac{\sqrt{(3n-2)^2 (3n+1)^2 + 9(3n-2)^2 + 9(3n+1)^2}}{(3n+1)(3n-2)} \\ &= \frac{\sqrt{(9n^2 + 3n - 6n - 2)^2 + 9[9n^2 - 12n + 4 + 9n^2 + 6n + 1]}}{(3n+1)(3n-2)} \\ &= \frac{\sqrt{(9n^2 - 3n - 2)^2 + 9[18n^2 - 6n + 5]}}{(3n+1)(3n-2)} = \frac{\sqrt{(9n^2 - 3n - 2)^2 + 9[2(9n^2 - 3n - 2) + 9]}}{(3n+1)(3n-2)} \\ &= \frac{\sqrt{(9n^2 - 3n - 2)^2 + 18(9n^2 - 3n - 2) + 81}}{(3n+1)(3n-2)} = \frac{\sqrt{[(9n^2 - 3n - 2) + 9]^2}}{(3n+1)(3n-2)} \\ &= \frac{(9n^2 - 3n - 2) + 9}{(3n+1)(3n-2)} = \frac{(3n+1)(3n-2) + 3[(3n+1) - (3n-2)]}{(3n+1)(3n-2)} \\ &= 1 + \frac{3}{3n-2} - \frac{3}{3n+1} \end{aligned}$$

$$\text{យើងបាន } S_n = \sum_{k=1}^n [1 + \frac{3}{3k-2} - \frac{3}{3k+1}] = n + 3 - \frac{3}{3n+1} = \frac{3n^2 + 10n}{3n+1}$$

ដូចនេះ $S_n = \frac{n(3n+10)}{3n+1}$ |

លំហាត់នីតិ៍

គេមើល $(U_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ ជាស្តីពន្លនមួយដែលមានត្រង់អស់វិធីមាននិងផលសង្គម

$$d > 0 \quad \text{និង} \quad S_n = \sqrt{\frac{1}{d^2} + \frac{1}{U_n^2} + \frac{1}{U_{n+1}^2}}$$

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } S_1 + S_2 + S_3 + \dots + S_n = \frac{n}{d} + \frac{1}{U_1} - \frac{1}{U_{n+1}}$$

ឧទាុករណ៍

$$\text{យើងមាន } S_n = \sqrt{\frac{1}{d^2} + \frac{1}{U_n^2} + \frac{1}{U_{n+1}^2}}$$

ដោយ $(U_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ ជាស្តីពន្លនមួយដែលមានផលសង្គម $d > 0$ នៅរឿង

$$\begin{aligned}
U_{n+1} &= U_n + d \quad \text{និង} \quad S_n = \sqrt{\frac{1}{d^2} + \frac{1}{U_n^2} + \frac{1}{(U_n + d)^2}} \\
&= \sqrt{\frac{U_n^2(U_n + d)^2 + d^2[(U_n + d)^2 + U_n^2]}{d^2 \cdot U_n^2 \cdot (U_n + d)^2}} \\
&= \frac{\sqrt{U_n^2(U_n + d)^2 + d^2[U_n^2 + 2U_n d + d^2 + U_n^2]}}{d \cdot U_n(U_n + d)} \\
&= \frac{\sqrt{U_n^2(U_n + d)^2 + 2U_n(U_n + d) \cdot d^2 + d^4}}{d \cdot U_n(U_n + d)} \\
&= \frac{\sqrt{[U_n(U_n + d) + d^2]^2}}{d \cdot U_n(U_n + d)} = \frac{U_n(U_n + d) + d^2}{d \cdot U_n(U_n + d)} = \frac{1}{d} + \frac{d}{U_n(U_n + d)} \\
&= \frac{1}{d} + \frac{(U_n + d) - U_n}{U_n(U_n + d)} = \frac{1}{d} + \frac{1}{U_n} - \frac{1}{U_n + d} = \frac{1}{d} + \frac{1}{U_n} - \frac{1}{U_{n+1}}
\end{aligned}$$

$$\text{យើងបាន } S_1 + S_2 + \dots + S_n = \sum_{k=1}^n (S_k) = \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{d} + \frac{1}{U_n} - \frac{1}{U_{n+1}} \right) = \frac{n}{d} + \frac{1}{U_1} - \frac{1}{U_{n+1}}$$

$$\boxed{\text{ដូចនេះ } S_1 + S_2 + S_3 + \dots + S_n = \frac{n}{d} + \frac{1}{U_1} - \frac{1}{U_{n+1}}}$$

លំហាត់នីត្រ

គឺមិនស្មើតែនេះចំណនពិត (x_n) កំនត់ដោយ $x_1 = 1$ និង $x_{n+1} - x_n = \frac{2}{x_n + \sqrt{2n+1}}$

ក-ចូរស្រាយថាចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ គេមាន $x_n = \sqrt{2n-1}$ ។

2-តាមទារ $S_n = \frac{1}{x_1 + \sqrt{3}} + \frac{1}{x_2 + \sqrt{5}} + \dots + \frac{1}{x_n + \sqrt{2n+1}}$ ។

គ. ទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{S_n}{\sqrt{n}} \right]$ ។

វិធាន៖ត្រូវយោ

ក-ស្រាយថាចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$: $x_n = \sqrt{2n-1}$

គេមាន $x_1 = 1 = \sqrt{2 \cdot 1 - 1}$ ពិត

បើ $n = 1$ នៅ៖ $x_2 - x_1 = \frac{2}{x_1 + \sqrt{3}}$ នាំមិន $x_2 = 1 + \frac{2}{1 + \sqrt{3}} = 1 + \sqrt{3} - 1 = \sqrt{3}$

គេបាន $x_2 = \sqrt{3} = \sqrt{2 \cdot 2 - 1}$ ពិត ។

ឧបមាថាការពិតដល់ត្រូវឱ្យ k ពី $x_k = \sqrt{2k-1}$

យើងនឹងស្រាយថាការពិតដល់ត្រូវឱ្យ $k+1$ ពី $x_{k+1} = \sqrt{2(k+1)-1} = \sqrt{2k+1}$

យើងមាន $x_{k+1} - x_k = \frac{2}{x_k + \sqrt{2k+1}}$ នាំមិន $x_{k+1} = x_k + \frac{2}{x_k + \sqrt{2k+1}}$

ដោយ $x_k = \sqrt{2k-1}$

$$\begin{aligned} \text{នៅ៖ } x_{k+1} &= \sqrt{2k-1} + \frac{2}{\sqrt{2k-1} + \sqrt{2k+1}} \\ &= \sqrt{2k-1} + \frac{2(\sqrt{2k+1} - \sqrt{2k-1})}{(2k+1) - (2k-1)} \\ &= \sqrt{2k-1} + \sqrt{2k+1} - \sqrt{2k-1} \end{aligned}$$

$$x_{k+1} = \sqrt{2k+1}$$

ដូចនេះ $x_n = \sqrt{2n-1}$

$$\text{2-តម្លៃ } S_n = \frac{1}{x_1 + \sqrt{3}} + \frac{1}{x_2 + \sqrt{5}} + \dots + \frac{1}{x_n + \sqrt{2n+1}}$$

$$\text{យើងបាន } S_n = \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{x_k + \sqrt{2k+1}} \right) \text{ ដោយ } x_{n+1} - x_n = \frac{2}{x_n + \sqrt{2n+1}}$$

$$\text{គេទាញ } \frac{1}{x_n + \sqrt{2n+1}} = \frac{1}{2}(x_{n+1} - x_n)$$

$$\text{គេបាន } S_n = \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{2}(x_{k+1} - x_k) \right] = \frac{1}{2}(x_{n+1} - x_1)$$

$$\text{ដោយ } x_1 = 1 \text{ ហើយ } x_n = \sqrt{2n-1} \text{ នៅរៀង } x_{n+1} = \sqrt{2n+1}$$

ដូចនេះ $S_n = \frac{1}{2}(\sqrt{2n+1} - 1)$

$$\text{ត. ទាញរកលិមិត } \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{S_n}{\sqrt{n}} \right]$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{S_n}{\sqrt{n}} \right] &= \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{2n+1} - 1}{\sqrt{n}} \right] \\ &= \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\sqrt{2 + \frac{1}{n}} - \frac{1}{\sqrt{n}} \right) = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{S_n}{\sqrt{n}} \right] = \frac{\sqrt{2}}{2}$

លំហាត់និត្យ

គេមានអនុគមន៍ $f(x) = (x+1)e^{2x}$ ដើម្បី x ជាចំនួនពិត ។

ក. ចូរគណនាគើស្រីវេ $f'(x)$, $f''(x)$, $f'''(x)$ និង $f^{(4)}(x)$ ។

ខ. ចូរបង្ហាញថាគើស្រីវេទី n នៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់ $f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n)e^{2x}$

ដើម្បី (a_n) និង (b_n) ជាស្មើតម្លៃនិតិត្រដោយដាក់ទំនាក់ទំនង

$$\begin{cases} a_{n+1} = 2a_n \\ b_{n+1} = a_n + 2b_n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

គ. ចូរកំណត់ a_n និង b_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកកន្លែម $f^{(n)}(x)$ ។

ឧបករណ៍

ក. គណនាគើស្រីវេ $f'(x)$, $f''(x)$, $f'''(x)$ និង $f^{(4)}(x)$

គេមាន $f(x) = (x+1)e^{2x}$

$$f'(x) = (x+1)'e^{2x} + (e^{2x})'(x+1)$$

$$= e^{2x} + 2e^{2x}(x+1) = e^{2x}(1+2x+2) = (2x+3)e^{2x}$$

ដូចនេះ
$$f'(x) = (2x+3)e^{2x}$$

គេបាន $f''(x) = (2x+3)'e^{2x} + (e^{2x})'(2x+3)$

$$= 2e^{2x} + 2e^{2x}(2x+3) = e^{2x}(2+4x+6) = (4x+8)e^{2x}$$

ដូចនេះ
$$f''(x) = (4x+8)e^{2x}$$

គេបាន $f'''(x) = (4x + 8)'e^{2x} + (e^{2x})'(4x + 8)$

$$= 4e^{2x} + 2e^{2x}(4x + 8) = e^{2x}(4 + 8x + 16) = (8x + 20)e^{2x}$$

ដូចនេះ $f'''(x) = (8x + 20)e^{2x}$

គេបាន $f^{(4)}(x) = (8x + 20)'e^{2x} + (e^{2x})'(8x + 20)$

$$= 8e^{2x} + 2e^{2x}(8x + 20) = e^{2x}(8 + 16x + 40) = (16x + 48)e^{2x}$$

ដូចនេះ $f^{(4)}(x) = (16x + 48)e^{2x}$ ។

2.បង្ហាញថាគោរពនៃអនុកមនី f មានទម្រង់ $f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n) \cdot e^{2x}$

តាមស្រាយខាងលើយើងមាន :

$$f'(x) = (2x + 3)e^{2x} = (a_1 x + b_1) \cdot e^{2x} \quad \text{ដូច } a_1 = 2, b_1 = 3$$

$$f''(x) = (4x + 8)e^{2x} = (a_2 x + b_2) \cdot e^{2x} \quad \text{ដូច } a_2 = 4, b_2 = 8$$

$$f'''(x) = (8x + 20)e^{2x} = (a_3 x + b_3) \cdot e^{2x} \quad \text{ដូច } a_3 = 8, b_3 = 20$$

$$f^{(4)}(x) = (16x + 48)e^{2x} = (a_4 x + b_4) \cdot e^{2x} \quad \text{ដូច } a_4 = 16, b_4 = 48$$

.....
ឧបមាថាកាតិតដល់ដើរវេល់ជាប់ទី n នឹង : $f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n) \cdot e^{2x}$ ពិត

យើងនឹងស្រាយឱ្យយើងបញ្ជាកាតិតដល់ដើរវេល់ជាប់ទី $(n + 1)$ នឹង :

$$f^{(n+1)}(x) = (a_{n+1} x + b_{n+1}) \cdot e^{2x}$$

យើងមាន $f^{(n+1)}(x) = (f^{(n)}(x))'$ ដោយ $f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n) \cdot e^{2x}$

$$\text{គេបាន } f^{(n+1)}(x) = (a_n x + b_n)' e^{2x} + (e^{2x})'(a_n x + b_n)$$

$$f^{(n+1)}(x) = a_n e^{2x} + 2e^{2x}(a_n x + b_n)$$

$$f^{(n+1)}(x) = e^{2x}(a_n + 2a_n x + 2b_n)$$

$$f^{(n+1)}(x) = (2a_n x + a_n + 2b_n)e^{2x}$$

$$\text{គេទាញ } f^{(n+1)}(x) = (a_{n+1} x + b_{n+1})e^{2x} \text{ ពីតិច } \text{ ដើម្បី } a_{n+1} = 2a_n \text{ និង}$$

$$b_{n+1} = a_n + 2b_n \quad |$$

$$\text{ដូចនេះ ដើរឡើង } n \text{ នៃអនុគមន៍ } f \text{ មានទម្រង់ } f^{(n)}(x) = (a_n x + b_n).e^{2x}$$

$$\text{ដើម្បី } (a_n) \text{ និង } (b_n) \text{ ជាស្តីពីនូនពិតផ្លូវផ្ទាត់ទំនាក់ទំនង } a_{n+1} = 2a_n$$

$$\text{និង } b_{n+1} = a_n + 2b_n \quad |$$

$$\text{គ.កំណត់ } a_n \text{ និង } b_n \text{ ជាអនុគមន៍នៃ } n$$

$$\text{តាមស្រាយខាងលើគេមាន } a_{n+1} = 2a_n \text{ និង } b_{n+1} = a_n + 2b_n$$

$$\text{ចំពោះគ្រប់ } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{តាមទំនាក់ទំនង } a_{n+1} = 2a_n \text{ នាំមួយ } (a_n) \text{ ជាស្តីពីរណិតមាត្រានរែសុង } q = 2$$

$$\text{និងពី } a_1 = 2 \quad |$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } a_n = a_1 \cdot q^{n-1} = 2 \cdot 2^{n-1} = 2^n \quad |$$

$$\text{ម្រោងទេរំតគេមាន } b_{n+1} = a_n + 2b_n$$

$$\text{នាំមួយគេទាញ } b_{n+1} - 2b_n = a_n = 2^n \quad \text{ឬ } \frac{1}{2^n} b_{n+1} - \frac{1}{2^{n-1}} b_n = 1 \text{ បើគេតាន}$$

$$c_n = \frac{1}{2^{n-1}} b_n$$

$$\text{គេបាន } c_{n+1} - c_n = 1 \text{ នៅរ$$

កំរើ (c_n) ជាស្តីពន្លេមានផលសង្គម d = 2 និង c₁ = b₁ = 3

តាមរបៀបនេះ c_n = c₁ + (n - 1)d = 3 + 2(n - 1) = 2n + 1

ដោយ c_n = $\frac{1}{2^{n-1}}$ b_n កំរើ b_n = 2ⁿ⁻¹.c_n = (2n + 1).2ⁿ⁻¹

ដូចនេះ $a_n = 2^n$, $b_n = (2n + 1).2^{n-1}$ |

ទាញរកកន្លែម f⁽ⁿ⁾(x) :

គោមាន f⁽ⁿ⁾(x) = (a_nx + b_n).e^{2x} ដោយ a_n = 2ⁿ និង b_n = (2n + 1)2ⁿ⁻¹

គោបាន f⁽ⁿ⁾(x) = [2ⁿx + (2n + 1)2ⁿ⁻¹].e^{2x} = 2ⁿ(x + $\frac{2n+1}{2}$).e^{2x}

ដូចនេះ f⁽ⁿ⁾(x) = 2ⁿ(x + $\frac{2n+1}{2}$).e^{2x} |

លំហាត់នឹង

គោមានអនុគមន៍ f(x) = e^x.sin x

ក. ចូរគណនាគើវីវិវិត f'(x), f''(x), f'''(x) និង f⁽⁴⁾(x) |

ខ. ចូរបង្ហាញថាគើវីវិវិត n នៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់

f⁽ⁿ⁾(x) = (a_n sin x + b_n cos x).e^x

ដូល (a_n) និង (b_n) ជាស្តីពន្លេចំនួនពិតដោរីងជាត់ទំនាក់ទំនង

$$\begin{cases} a_{n+1} = a_n - b_n \\ b_{n+1} = a_n + b_n, \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

គ. គិតាន់ $z_n = a_n + i.b_n$ ។

ផ្ទរបង្ហាញពេញ $z_{n+1} = (1+i).z_n$ វិចសិវលើវ z_n ជាងម្រោងត្រួតកាលមាត្រ ។

យ. ផ្ទរកំនត់ a_n និង b_n ជាអនុគមន៍នៃ n វិចទាញរកកន្លែម $f^{(n)}(x)$ ។

ចំណេះត្រូវ

ក. គណនាដឹវនៃ $f'(x)$, $f''(x)$, $f'''(x)$ និង $f^{(4)}(x)$

គិតាន $f(x) = e^x \cdot \sin x$

គិតាន $f'(x) = (e^x)' \sin x + (\sin x)' e^x$

$$= e^x \sin x + \cos x \cdot e^x = e^x (\sin x + \cos x)$$

ដូចនេះ $f'(x) = e^x (\sin x + \cos x)$ ។

គិតាន $f''(x) = (e^x)' (\sin x + \cos x) + (\sin x + \cos x)' e^x$

$$= e^x (\sin x + \cos x) + (\cos x - \sin x) e^x$$

$$= e^x (\sin x + \cos x + \cos x - \sin x) = 2e^x \cos x$$

ដូចនេះ $f''(x) = 2e^x \cos x$ ។

គិតាន $f'''(x) = 2(e^x)' \cos x + 2(\cos x)' e^x$

$$= 2e^x \cos x - 2 \sin x \cdot e^x = 2e^x (\cos x - \sin x)$$

ដូចនេះ $f'''(x) = 2e^x (\cos x - \sin x)$ ។

គិតាន $f^{(4)}(x) = 2(e^x)' (\cos x - \sin x) + 2(\cos x - \sin x)' e^x$

$$\begin{aligned}
 &= 2e^x(\cos x - \sin x) + 2(-\sin x - \cos x)e^x \\
 &= 2e^x(\cos x - \sin x - \sin x - \cos x) = -4e^x \sin x
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $f^{(4)}(x) = -4e^x \sin x$ ។

2. បង្ហាញថាគោរពនៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់

$$f^{(n)}(x) = (a_n \sin x + b_n \cos x)e^x$$

តាមសម្រាយខាងលើគោល :

$$f'(x) = e^x(\sin x + \cos x) = (\sin x + \cos x)e^x = (a_1 \sin x + b_1 \cos x)e^x$$

ដូចល្លោបញ្ជី

$$\begin{cases} a_1 = 1 \\ b_1 = 1 \end{cases}$$

$$f''(x) = 2e^x \cos x = (0 \cdot \sin x + 2 \cos x)e^x = (a_2 \sin x + b_2 \cos x)e^x$$

ដូចល្លោបញ្ជី

$$\begin{cases} a_2 = 0 \\ b_2 = 2 \end{cases}$$

$$f'''(x) = 2e^x(\cos x - \sin x) = (-2 \sin x + 2 \cos x)e^x = (a_3 \sin x + b_3 \cos x)e^x$$

ដូចល្លោបញ្ជី

$$\begin{cases} a_3 = -2 \\ b_3 = 2 \end{cases}$$

$$f^{(4)}(x) = -4e^x \sin x = (-4 \sin x + 0 \cdot \cos x)e^x = (a_4 \sin x + b_4 \cos x)e^x$$

ដូចល្លោបញ្ជី

$$\begin{cases} a_4 = -4 \\ b_4 = 0 \end{cases}$$

.....

ឧបមាថាឯាតិតដល់កោរពនៃអនុគមន៍ $f^{(n)}(x) = (a_n \sin x + b_n \cos x)e^x$ ពីត

យើងនឹងស្រាយថារាតិតដល់ដែរវេល់ជាបច្ចី (n + 1) ពី

$$f^{(n+1)}(x) = (a_{n+1} \sin x + b_{n+1} \cos x)e^x \quad \text{ពី}$$

យើងមាន $f^{(n+1)}(x) = (f^{(n)}(x))'$

$$= (a_n \sin x + b_n \cos x)'e^x + (e^x)'(a_n \sin x + b_n \cos x)$$

$$f^{(n+1)}(x) = (a_n \cos x - b_n \sin x)e^x + e^x(a_n \sin x + b_n \cos x)$$

$$= (a_n \cos x - b_n \sin x + a_n \sin x + b_n \cos x)e^x$$

$$= [(a_n - b_n) \sin x + (a_n + b_n) \cos x]e^x$$

$$f^{(n+1)}(x) = (a_{n+1} \sin x + b_{n+1} \cos x).e^x \quad \text{ពី}$$

(ត្រូវ a_{n+1} = a_n - b_n និង b_{n+1} = a_n + b_n)

ដូចនេះ ដែរវេទិនី n នៃអនុគមន៍ f មានទម្រង់ $f^{(n)}(x) = (a_n \sin x + b_n \cos x).e^x$

ដែល (a_n) និង (b_n) ជាស្មើរួចចំនួនពិតដោយផ្លាស់ខ្លាក់ទំនង

$$\begin{cases} a_{n+1} = a_n - b_n \\ b_{n+1} = a_n + b_n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

គ. បង្ហាញថា $z_{n+1} = (1+i).z_n$

គោលនយោបាយ $z_n = a_n + i.b_n$ នាំឱ្យ $z_{n+1} = a_{n+1} + i.b_{n+1}$

$$\text{ដោយ } \begin{cases} a_{n+1} = a_n - b_n \\ b_{n+1} = a_n + b_n \end{cases}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

គោលបាល $z_{n+1} = (a_n - b_n) + i.(a_n + b_n)$

$$\begin{aligned}
&= a_n - b_n + i.a_n + i.b_n \\
&= (1+i)a_n - (1-i)b_n \\
&= (1+i)\left(a_n - \frac{1-i}{1+i}b_n\right) \\
&= (1+i)(a_n + i.b_n) = (1+i)z_n
\end{aligned}$$

ដូចនេះ
$$z_{n+1} = (1+i)z_n \quad |$$

សរស់ z_n ជាថ្មម្រង់ត្រីកាលមាត្រា :

ដោយគោលនយោបាយ $z_{n+1} = (1+i).z_n$ នាំឱ្យ (z_n) ជាស្ទើតធ្វរណិមាត្រវិនិច្ឆ័ន់នកំដើម

ដែលមានរៀង :

$$q = 1+i = \sqrt{2}\left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i\cdot\frac{\sqrt{2}}{2}\right) = \sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{\pi}{4}\right) \text{ និង } z_1 = a_1 + i.b_1$$

$$\text{តើ } a_1 = 1, b_1 = 1 \text{ នាំឱ្យ } z_1 = 1+i = q = \sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{\pi}{4}\right) \quad |$$

តាមរូបមន្ត្រី n វិនិច្ឆ័ន់នកំដើមរបស់រួចរាល់ :

$$\begin{aligned}
z_n &= z_1 \times q^{n-1} = \sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{\pi}{4}\right) \cdot \left[\sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{\pi}{4}\right)\right]^{n-1} \\
&= (\sqrt{2})^n \left(\cos\frac{\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{\pi}{4}\right)^n
\end{aligned}$$

ដូចនេះ
$$z_n = \sqrt{2^n} \left(\cos\frac{n\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{n\pi}{4}\right) \quad (\text{ តាមរូបមន្ត្រីម៉ោង }) \quad |$$

យ. កំនត់ a_n និង b_n ជាអនុគមនីនៃ n

$$\text{គោលនយោបាយ } z_n = a_n + i.b_n \quad \text{ដោយ } z_n = \sqrt{2^n} \left(\cos\frac{n\pi}{4} + i\cdot\sin\frac{n\pi}{4}\right)$$

គេទាញ $a_n + i.b_n = \sqrt{2^n} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$ នាំឱ្យ

$$\begin{cases} a_n = \sqrt{2^n} \cdot \cos \frac{n\pi}{4} \\ b_n = \sqrt{2^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{4} \end{cases}$$

ដូចនេះ $a_n = \sqrt{2^n} \cdot \cos \frac{n\pi}{4}, b_n = \sqrt{2^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$ ¶

ទាញរកកន្លែម $f^{(n)}(x) :$

គេមាន $f^{(n)}(x) = (a_n \sin x + b_n \cos x)e^x$

ដោយ $a_n = \sqrt{2^n} \cdot \cos \frac{n\pi}{4}, b_n = \sqrt{2^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$

គេបាន $f^{(n)}(x) = (\sqrt{2^n} \cdot \cos \frac{n\pi}{4} \cdot \sin x + \sqrt{2^n} \cos x \cdot \sin \frac{n\pi}{4})e^x$

ដូចនេះ $f^{(n)}(x) = \sqrt{2^n} \cdot e^x \sin(x + \frac{n\pi}{4})$ ¶

លំហាត់នីត្រូវ

គេឱ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x}{\sqrt[3]{1+x^3}}, x \neq -1$

ចូរគណនា $F_n(x) = f[f[\dots.f[f(x)]\dots]]$ ¶

ឧបនៃនឹង

គណនា $F_n(x) = f[f[\dots.f[f(x)]\dots]]$

យើងមាន $F_1(x) = f(x) = \frac{x}{\sqrt[3]{1+x^3}}$

$$F_2(x) = f[f(x)] = f[F_1(x)]$$

$$F_3(x) = f[f[f(x)]] = f[F_2(x)]$$

$$F_n(x) = f[F_{n-1}(x)] = \frac{F_{n-1}(x)}{\sqrt[3]{1 + F_{n-1}^3(x)}}$$

$$\text{យើងបាន } F_n^3(x) = \frac{F_{n-1}^3(x)}{1 + F_{n-1}^3(x)} \text{ នៅឯណា } \frac{1}{F_n^3(x)} = \frac{1 + F_{n-1}^3(x)}{F_{n-1}^3(x)} = \frac{1}{F_{n-1}^3(x)} + 1$$

$$\text{គេទាញ } \frac{1}{F_n^3(x)} - \frac{1}{F_{n-1}^3(x)} = 1 \text{ ដើម្បី នៅឯណា } \left(\frac{1}{F_n^3(x)} \right)$$

$$\text{ជាស្តីពន្លេមានផលសង្គម } d = 1 \text{ និងតួចិញ្ញ } U_1 = \frac{1}{F_1^3(x)} = \frac{1+x^3}{x^3} \quad |$$

$$\text{តាមរបមន្ត } U_n = U_1 + (n-1).d \text{ គេបាន } \frac{1}{F_n^3(x)} = \frac{1+x^3}{x^3} + n-1 = \frac{1+nx^3}{x^3}$$

$$\text{គេទាញ } F_n^3(x) = \sqrt[3]{\frac{x^3}{1+nx^3}} = \frac{x}{\sqrt[3]{1+nx^3}}$$

$\text{ដូចនេះ } F_n(x) = f[f[\dots.f[f(x)]]\dots] = \frac{x}{\sqrt[3]{1+nx^3}}$	$ $
---	-----

លំហាត់នីត់

$$\text{គឺមិនស្តីពន្លេនៅបំន្លែនពិត } (U_n)_{n \in \mathbb{N}} \text{ ដោយ } U_{n+1} = \frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n}{6U_n^3 - 6U_n^2 + 1}$$

$$\text{នឹង } U_1 = 2 \quad |$$

$$\text{ក}_1 \text{ - គេតាង } V_n = \frac{U_n - 1}{2U_n - 1}, \forall n \in \mathbb{N}^* \quad | \quad \text{បូរបង្ហាញថា } V_{n+1} = V_n^3$$

$$\text{ខ}_1 \text{ - គេយក } W_n = \ln V_n, \forall n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

$$\text{បូរបង្ហាញថា } (W_n)_{n \in \mathbb{N}} \text{ ជាស្តីពន្លេលើមាត្រិក្សាបាន } W_n$$

$$\text{ជាអនុគមន៍នៃ } n \quad |$$

គិត - ប្រចាំរយក V_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ $n \rightarrow \infty$ ដូចនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = 1$

ឧបករណ៍ស្ថាយ

ក - បង្កាល់ថា : $V_{n+1} = V_n^3$

យើងមាន $V_n = \frac{U_n - 1}{2U_n - 1}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$

យើងបាន $V_{n+1} = \frac{U_{n+1} - 1}{2U_{n+1} - 1}$ ដើម្បី $U_{n+1} = \frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n}{6U_n^3 - 6U_n^2 + 1}$

$$V_{n+1} = \frac{\frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n}{6U_n^3 - 6U_n^2 + 1} - 1}{2 \left(\frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n}{6U_n^3 - 6U_n^2 + 1} \right) - 1}$$

$$V_{n+1} = \frac{7U_n^3 - 9U_n^2 + 3U_n - 6U_n^3 + 6U_n^2 - 1}{14U_n^3 - 18U_n^2 + 6U_n - 6U_n^3 + 6U_n^2 - 1}$$

$$V_{n+1} = \frac{U_n^3 - 3U_n^2 + 3U_n - 1}{8U_n^3 - 12U_n^2 + 6U_n - 1} = \frac{(U_n - 1)^3}{(2U_n - 1)^3} = \left(\frac{U_n - 1}{2U_n - 1} \right)^3$$

ផ្តល់នៅទៅ $V_{n+1} = V_n^3$

ខ - បង្កាល់ថា $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាស្ថីតិធីមាត្រា :

យើងមាន $W_n = \ln V_n$ នៅឱ្យ $W_{n+1} = \ln V_{n+1}$ ដើម្បី $V_{n+1} = V_n^3$

យើងបាន $W_{n+1} = \ln V_n^3 = 3 \ln V_n = 3W_n$

ផ្តល់នៅទៅ $(W_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ជាស្ថីតិធីមាត្រាដែលមានរំលែក $q = 3$

- គិតឈានា W_n ជាអនុគមន៍នៃ n :

តាមរូបមន្ត $W_n = W_1 \times q^{n-1}$

$$\text{ដោយ } W_1 = \ln V_1 = \ln \left(\frac{U_1 - 1}{2U_1 - 1} \right) = \ln \left(\frac{2-1}{4-1} \right) = \ln \left(\frac{1}{3} \right) \text{ នឹង } q = 3$$

$$\text{យើងបាន } W_n = \ln \left(\frac{1}{3} \right) \times (3)^n = 3^n \ln \left(\frac{1}{3} \right) \quad |$$

គិតទាមរក V_n នឹង U_n ជាអនុគមន់នេះ $n \geq 1$

$$\text{យើងមាន } W_n = \ln V_n \quad \text{ដោយ } W_n = 3^n \ln \left(\frac{1}{3} \right)$$

$$\text{យើងបាន } \ln V_n = 3^n \ln \left(\frac{1}{3} \right) \quad \text{នៅឱ្យ } V_n = \left(\frac{1}{3} \right)^{3^n}$$

$$\text{មីនុល់ } V_n = \frac{U_n - 1}{2U_n - 1} \quad \text{នៅឱ្យ } U_n = \frac{1 - V_n}{1 - 2V_n} = \frac{1 - \left(\frac{1}{3} \right)^{3^n}}{1 - 2 \left(\frac{1}{3} \right)^{3^n}} = \frac{3^{3^n} - 1}{3^{3^n} - 2}$$

$$\text{ដូចនេះ } V_n = \left(\frac{1}{3} \right)^{3^n} \quad \text{នឹង } U_n = \frac{3^{3^n} - 1}{3^{3^n} - 2} \quad |$$

- គិតលាងលើមីនុល់ $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$

$$\text{យើងមាន } U_n = \frac{3^{3^n} - 1}{3^{3^n} - 2}$$

$$\text{យើងបាន } \lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{3^{3^n} - 1}{3^{3^n} - 2} \right) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1 - \frac{1}{3^{3^n}}}{1 - \frac{2}{3^{3^n}}} = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } \lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = 1 \quad |$$

លំហាត់នឹង

គេឱ្យស្ថិតនៅចំនួនកុដ្ឋិច (Z_n) កំនត់ដោយ

$$\begin{cases} Z_0 = i \\ Z_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} Z_n + \frac{1-\sqrt{2}+i}{\sqrt{2}}, \quad n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. តែង $\forall n \in \mathbb{N} : U_n = Z_n + 1$ ។

ចូរបង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ខ. ចូរសរស់រ U_n ជាភាសក្រើកណាមាត្រាបានក Z_n ជាអនុគមនីនៃ n ។

ឧទាហរណ៍

ក. បង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$

យើងមាន $\forall n \in \mathbb{N} : U_n = Z_n + 1$ នៅឯណា $U_{n+1} = Z_{n+1} + 1$

ដោយ $Z_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} Z_n + \frac{1-\sqrt{2}+i}{\sqrt{2}}$

យើងបាន $U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} Z_n + \frac{1-\sqrt{2}+i}{\sqrt{2}} + 1$

$U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} Z_n + \frac{1+i}{\sqrt{2}}$

$U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} (Z_n + 1) = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$

ដូចនេះ
$$U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$$
 ។

ខ. សរស់រ U_n ជាភាសក្រើកណាមាត្រាបានក Z_n ជាអនុគមនីនៃ n

យើងមាន $U_{n+1} = \frac{1+i}{\sqrt{2}} U_n$ នៅឯណា (U_n) ជាស្ថិតផរណិមាត្រនៅចំនួនកុដ្ឋិចអាននៃសុង

$$q = \frac{1+i}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} = \cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \quad \text{និង} \quad U_0 = Z_0 + 1 = i + 1 = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

តាមរបមន្ត

$$U_n = U_0 \times q^n = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right) \cdot \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right)^n = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{\pi}{4} \right)^{n+1}$$

ដូចនេះ
$$U_n = \sqrt{2} \left[\cos \frac{(n+1)\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{(n+1)\pi}{4} \right] \quad |$$

$$\text{ម្នាច់ទេរំត } U_n = Z_n + 1 \quad \text{នាំឱ្យ } Z_n = U_n - 1 = \sqrt{2} \left[\cos \frac{(n+1)\pi}{4} + i \cdot \sin \frac{(n+1)\pi}{4} \right] - 1$$

ដូចនេះ
$$Z_n = \left[-1 + \sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} \right] + i \cdot \sqrt{2} \sin \frac{(n+1)\pi}{4} \quad |$$

លំហាត់ទី៦០

គោលឯកស្តីព័ន្ធគំនុនិត (U_n) កំណត់ដោយ
$$\begin{cases} U_0 = 0 , U_1 = 1 \\ U_{n+2} = \sqrt{3} \cdot U_{n+1} - U_n , \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. គោល Z_n = U_{n+1} - $\frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n$, $\forall n \in \mathbb{N}$ |

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា Z_{n+1} = $\frac{\sqrt{3}+i}{2} Z_n$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ |

ខ. ចូរកំណត់រកទំន់ត្រីកោណមាត្រា Z_n |

គ. វិចទាញរកត្បូ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n វិចទាញរកត្បូមេ U₂₀₀₇ |

ឯែវាទេរូប

ក. ស្រាយបញ្ជាក់ថា Z_{n+1} = $\frac{\sqrt{3}+i}{2} Z_n$

យើងមាន Z_n = U_{n+1} - $\frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n$, $\forall n \in \mathbb{N}$ នាំឱ្យ Z_{n+1} = U_{n+2} - $\frac{\sqrt{3}-i}{2} U_{n+1}$ 130

ដោយគោល $U_{n+2} = \sqrt{3} \cdot U_{n+1} - U_n$ ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}$

គោល $Z_{n+1} = \sqrt{3} \cdot U_{n+1} - U_n - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_{n+1}$

$$Z_{n+1} = \frac{\sqrt{3}+i}{2} U_{n+1} - U_n = \frac{\sqrt{3}+i}{2} (U_{n+1} - \frac{2}{\sqrt{3}+i} U_n)$$

$$Z_{n+1} = \frac{\sqrt{3}+i}{2} (U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n) = \frac{\sqrt{3}+i}{2} Z_n$$

ដូចនេះ $Z_n = U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n, \forall n \in \mathbb{N}$ ។

2. កំនត់រកទំន័រត្រូវការណាមាត្រនៃ Z_n រួចទាញរកត្រូវ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

ដោយយើងមាន $Z_{n+1} = \frac{\sqrt{3}+i}{2} Z_n$ ចំពោះត្រូវ $n \in \mathbb{N}$ (តាមសម្រាយខាងលើ)

នាំឱ្យ (Z_n) ជាស្តីពីរណិតមាត្រនៃចំនួនកំណើចដែលមានរំលែក :

$$q = \frac{\sqrt{3}+i}{2} = (\cos \frac{\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{\pi}{6})$$

$$\text{នឹង } Z_0 = U_1 - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_0 = 1 \quad (\text{ត្រូវ } U_0 = 0, U_1 = 1)$$

គោល $Z_n = Z_0 \times q^n = (\cos \frac{\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{\pi}{6})^n = \cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6}$

ដូចនេះ $Z_n = \cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6}$ ។

គ. ទាញរកត្រូវ U_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកត្រូវមែល U_{2007} :

យើងមាន $Z_n = U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}-i}{2} U_n$

$$\text{ឬ } Z_n = (U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}}{2} U_n) + \frac{i}{2} U_n \quad (\text{ត្រូវ } U_n \in \mathbb{R})$$

យើងបាន $\bar{Z}_n = (U_{n+1} - \frac{\sqrt{3}}{2}U_n) - \frac{i}{2}U_n$ (ចំនួនកុដ្ឋិច្បាស់នេះ Z_n) ។

$$\text{គោល } Z_n - \bar{Z}_n = i \cdot U_n \quad \text{នៅឯណា } U_n = \frac{Z_n - \bar{Z}_n}{i}$$

ដោយយើងមាន $Z_n = \cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6}$ និង $\bar{Z}_n = \cos \frac{n\pi}{6} - i \cdot \sin \frac{n\pi}{6}$

$$\text{យើងបាន } U_n = \frac{(\cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6}) - (\cos \frac{n\pi}{6} - i \cdot \sin \frac{n\pi}{6})}{i} = 2 \sin \frac{n\pi}{6} \quad |$$

ដូចនេះ
$$U_n = 2 \sin \frac{n\pi}{6} \quad |$$

ម្រាវទ្រព្ទចំពោះ $n = 2007$ យើងបាន :

$$U_{2007} = 2 \sin \frac{2007\pi}{6} = 2 \sin \frac{663\pi}{2} = 2 \sin(-\frac{\pi}{2} + 332\pi) = 2 \sin(-\frac{\pi}{2}) = -2 \quad |$$

ដូចនេះ
$$U_{2007} = -2 \quad |$$

សំចាត់ទី១១

គឺស្ថិតិនេចចំនួនកុដ្ឋិច្បាស់ (Z_n) កំនត់ដោយទំនាក់ទំនងខាងក្រោម :

$$Z_0 = 0, Z_1 = 1 \quad \text{និង } Z_{n+2} = \frac{3+i\sqrt{3}}{2}Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2}Z_n \quad \text{ចំពោះ } n \in \mathbb{N} \quad |$$

ក. គោល $\forall n \in \mathbb{N} : U_n = Z_{n+1} - Z_n$ ។ បង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2}U_n$

ខ. គណនា U_n និង $S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n$ ជាមនុគមន៍នេះ n ។

គ. ទាញរកចំនួនកុដ្ឋិច្បាស់ Z_n ។

ចំណែក:ត្រូវយើ

ក. បង្ហាញថា $U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} U_n$

យើងមាន $U_n = Z_{n+1} - Z_n$ នៅឯណា $U_{n+1} = Z_{n+2} - Z_{n+1}$

ដោយចំពោះត្រប់ $n \in \mathbb{N}$ មាន $Z_{n+2} = \frac{3+i\sqrt{3}}{2} Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_n$

យើងបាន $U_{n+1} = \frac{3+i\sqrt{3}}{2} Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_n - Z_{n+1}$

$$U_{n+1} = \left(\frac{3+i\sqrt{3}}{2} - 1\right) Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_n$$

$$U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_{n+1} - \frac{1+i\sqrt{3}}{2} Z_n$$

$$U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} (Z_{n+1} - Z_n) = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} \cdot U_n$$

ដូចនេះ
$$\boxed{U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} U_n}$$
 ។

2. គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $U_{n+1} = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} U_n$ នៅឯណា (U_n) ជាស្ថិតផរលិមាត្រ

នៅចំនួនក្នុងចំណែកមានរស់នឹង $q = \frac{1+i\sqrt{3}}{2} = \frac{1}{2} + i \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = \cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3}$

និងត្រូវ $U_0 = Z_1 - Z_0 = 1$ ។

តាមរបមនុ $U_n = U_0 \times q^n = (\cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3})^n = \cos \frac{n\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$

ដូចនេះ
$$\boxed{U_n = \cos \frac{n\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{3}}$$
 ។

គណនា $S_n = U_0 + U_1 + U_2 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n :

ដោយ (U_n) ជាស្តីពីរលិមាត្រនេចចំនួនកំណើចនៅតាមរបមនុយើងបាន :

$$S_n = U_0 \cdot \frac{1 - q^{n+1}}{1 - q} \quad \text{ដោយ } U_0 = 1, \quad q = \cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3}$$

$$\text{គេបាន } S_n = \frac{1 - \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3} \right)^{n+1}}{1 - \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \cdot \sin \frac{\pi}{3} \right)} = \frac{1 - \cos \frac{(n+1)\pi}{3} - i \cdot \sin \frac{(n+1)\pi}{3}}{1 - \cos \frac{\pi}{3} - i \cdot \sin \frac{\pi}{3}}$$

$$= \frac{2 \sin^2 \frac{(n+1)\pi}{6} - 2i \cdot \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{6}}{2 \sin^2 \frac{\pi}{6} - 2i \sin \frac{\pi}{6} \cos \frac{\pi}{6}}$$

$$= \frac{2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left[\sin \frac{(n+1)\pi}{6} - i \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{6} \right]}{2 \sin \frac{\pi}{6} \cdot \left(\sin \frac{\pi}{6} - i \cdot \cos \frac{\pi}{6} \right)} \times \frac{i}{i}$$

$$= \frac{2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left[\cos \frac{(n+1)\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \right]}{2 \left(\frac{1}{2} \right) \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{\pi}{6} \right)}$$

$$= 2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left(\cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6} \right)$$

ដូចនេះ $\boxed{S_n = 2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left(\cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6} \right)}$ ។

គ. ទាញរកចំនួនកំណើច Z_n

យើងមាន $\forall n \in \mathbb{N}: U_n = Z_{n+1} - Z_n$

$$\text{យើងបាន } S_n = \sum_{k=0}^n (U_k) = \sum_{k=0}^n (Z_{k+1} - Z_k) = Z_{n+1} - Z_0$$

$$\text{នំអូ } Z_{n+1} = Z_0 + S_n$$

$$\text{ដោយ } Z_0 = 0 \text{ និង } S_n = 2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left(\cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6} \right)$$

$$\text{គេបាន } Z_{n+1} = 2 \sin \frac{(n+1)\pi}{6} \left(\cos \frac{n\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{6} \right)$$

ផ្តល់ $Z_n = 2 \sin \frac{n\pi}{6} \left[\cos \frac{(n-1)\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{(n-1)\pi}{6} \right]$ ។

លំហាត់នីមួយៗ

$$\text{គេអូស្តីព័នចំណនិត } (U_n) \text{ កំនត់ដោយ } \begin{cases} U_0 = 1 \\ U_{n+1} = \frac{2 - 2U_n + 5U_n^2}{1 + 8U_n - 2U_n^2}, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក. គោរព $\forall n \in \mathbb{N}: V_n = \frac{2U_n - 1}{U_n + 1}$ ។ ចូរបង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^2$

ខ. តួនាទី V_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

វិធាន៖ត្រូវយោ

ក. បង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^2$

$$\text{យើងមាន } \forall n \in \mathbb{N}: V_n = \frac{2U_n - 1}{U_n + 1} \text{ នំអូ } V_{n+1} = \frac{2U_{n+1} - 1}{U_{n+1} + 1}$$

$$\text{ដោយ } U_{n+1} = \frac{2 - 2U_n + 5U_n^2}{1 + 8U_n - 2U_n^2} \text{ ចំពោះគ្រប់ } n \in \mathbb{N}$$

$$\text{គេបាន } V_{n+1} = \frac{2 \left(\frac{2 - 2U_n + 5U_n^2}{1 + 8U_n - 2U_n^2} \right) - 1}{\frac{2 - 2U_n + 5U_n^2}{1 + 8U_n - 2U_n^2} + 1} = \frac{4 - 4U_n + 10U_n^2 - 1 - 8U_n + 2U_n^2}{2 - 2U_n + 5U_n^2 + 1 + 8U_n - 2U_n^2}$$

$$V_{n+1} = \frac{12U_n^2 - 12U_n + 3}{3U_n^2 + 6U_n + 3} = \frac{3(4U_n^2 - 4U_n + 1)}{3(U_n^2 + 2U_n + 1)} = \left(\frac{2U_n - 1}{U_n + 1} \right)^2 = V_n^2 \text{ ពិត}$$

2. គណនា V_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

ដោយគេបាន $V_{n+1} = V_n^2$ គេទាញ $\ln V_{n+1} = 2 \ln V_n$ នាំឱ្យ ($\ln V_n$)

ជាស្តីពីរលិមាត្រមានវស្តុង $q = 2$ និងត្រួសូង $\ln V_0 = \ln(\frac{2U_0 - 1}{U_0 + 1}) = \ln(\frac{1}{2})$ ។

តាមរបមន្តគេបាន $\ln V_n = 2^n \cdot \ln(\frac{1}{2}) = \ln(\frac{1}{2})^{2^n}$ នាំឱ្យ $V_n = \left(\frac{1}{2}\right)^{2^n} = (0.5)^{2^n}$

ហើយដោយ $V_n = \frac{2U_n - 1}{U_n + 1}$ នាំឱ្យ $U_n = \frac{1 + V_n}{2 - V_n} = \frac{1 + (0.5)^{2^n}}{2 - (0.5)^{2^n}}$

ដូចនេះ
$$\boxed{V_n = (0.5)^{2^n}, U_n = \frac{1 + (0.5)^{2^n}}{2 - (0.5)^{2^n}}} \quad |$$

លំហាត់ទី៦៣

គឺស្តីពន្លេចំននិត (U_n) កំនត់ដោយទំនាក់ទំនង :

$$U_0 = 2 \text{ និង } \forall n \in \mathbb{N} : U_{n+1} = \frac{U_n^3}{4 + 6U_n + 3U_n^2}$$

ក. គេតាម $\forall n \in \mathbb{N} : V_n = \frac{U_n}{2 + U_n}$ ។ បង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^3$

2. គណនា V_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ជំនួយ: ត្រូវយើ

ក. បង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^3$

$$\text{យើងមាន } \forall n \in \mathbb{N} : V_n = \frac{U_n}{2 + U_n}$$

$$\text{នៅឯណា } V_{n+1} = \frac{U_{n+1}}{2 + U_{n+1}} \text{ តើ } U_{n+1} = \frac{U_n^3}{4 + 6U_n + 3U_n^2}$$

$$\text{គេបាន } V_{n+1} = \frac{\frac{U_n^3}{4 + 6U_n + 3U_n^2}}{2 + \frac{U_n^3}{4 + 6U_n + 3U_n^2}} = \frac{U_n^3}{8 + 12U_n + 6U_n + U_n^3} = \left(\frac{U_n}{2 + U_n} \right)^3 = V_n^3$$

ដូចនេះ $V_{n+1} = V_n^3$ ។

ខ. តាមទាំង V_n និង U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $V_{n+1} = V_n^3$ តែទៅ $\ln V_{n+1} = 3 \ln V_n$

នៅឯណា ($\ln V_n$) ជាស្តីពីរលិមាត្រមានរំលែង $q = 3$ និងតួដីបុង

$$\ln V_0 = \ln\left(\frac{U_0}{2 + U_0}\right) = \ln\left(\frac{1}{2}\right)$$

$$\text{តាមរបមនុគោល } \ln V_n = 3^n \cdot \ln\left(\frac{1}{2}\right) = \ln\left(\frac{1}{2}\right)^{3^n} \text{ នៅឯណា } V_n = \left(\frac{1}{2}\right)^{3^n} = (0.5)^{3^n}$$

$$\text{ហើយដោយ } V_n = \frac{U_n}{2 + U_n} \text{ នៅឯណា } U_n = \frac{2V_n}{1 - V_n} = \frac{2(0.5)^{3^n}}{1 - (0.5)^{3^n}}$$

$$\text{ដូចនេះ } V_n = (0.5)^{3^n}, U_n = \frac{2 \cdot (0.5)^{3^n}}{1 - (0.5)^{3^n}}$$

លំហាត់នឹង

គេឱ្យស្ថិតថ្វចំនួនពិត $U_n = \sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}$

ក. ចូរគណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (U_n - \sqrt{n})$ ។

ខ. តែតាង $\forall n \in \mathbb{N}: V_n = \frac{1}{(U_{n+2}^2 - U_{n+1})(U_{n+1}^2 - U_n)}$ និង $S_n = \sum_{k=1}^n (V_k)$ ។

គណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

វិធាន៖ ត្រូវយកចុច

គណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (U_n - \sqrt{n})$

យើងបាន $U_n - \sqrt{n} = \sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}} - \sqrt{n}$

បី $U_n - \sqrt{n} = \frac{\sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}{\sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}} + \sqrt{n}}$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} (U_n - \sqrt{n}) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\frac{\sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}{\sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}} + \sqrt{n}} \right] = \frac{1}{2}$

ដូចនេះ $\boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} (U_n - \sqrt{n}) = \frac{1}{2}}$ ។

ខ. គណនាលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

គេមាន $U_n = \sqrt{n + \sqrt{(n-1) + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}$

គេបាន $U_{n+1} = \sqrt{(n+1) + \sqrt{n + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}}}$

$$\text{ត្រូវ } U_{n+1}^2 = (n+1) + \sqrt{n + \dots + \sqrt{3 + \sqrt{2 + \sqrt{1}}}} = n+1 + U_n$$

នាមីរ $U_{n+1}^2 - U_n = (n+1)$ និង $U_{n+2}^2 - U_{n+1} = (n+2)$

គេបាន $S_n = \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{(k+1)(k+2)} \right] = \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right) = \frac{1}{2} - \frac{1}{n+2}$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{1}{2}$ ។

លំហាត់នឹង

គោលស្ថិតនៃចំណនិត (U_n) កំនត់ដោយ $U_n = \sqrt{2^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{4}$ ដែល $n \in \mathbb{N}^*$

ក. ផ្តល់របង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$

2. ទាញុធបានថា $U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$

គឺជាដំឡើងលម្អិត $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍នៅ n ។

ឧបនៃសម្រាប់

ក. ផ្តល់របង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$

តាមរូបមន្ត $\cos(a+b) = \cos a \cos b - \sin a \sin b$

យើងបាន $\sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \sqrt{2} \cos \left(\frac{n\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{n\pi}{4} \cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{n\pi}{4} \sin \frac{\pi}{4} \right)$

$$\sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \cos \frac{n\pi}{4} - \frac{\sqrt{2}}{2} \sin \frac{n\pi}{4} \right) = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$$

ដូចនេះ $\sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$ ។

$$2. \text{ ចាប់ផ្តើមបានថា } U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

$$\text{យោងមាន } \sqrt{2} \cdot \cos \frac{(n+1)\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sin \frac{n\pi}{4}$$

$$\text{នៅឯណា } \sin \frac{n\pi}{4} = \cos \frac{n\pi}{4} - \sqrt{2} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

គុណអង្គចាំងពីរនេះ $(\sqrt{2})^n$ តែបាន :

$$(\sqrt{2})^n \sin \frac{n\pi}{4} = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

ដូចនេះ
$$U_n = (\sqrt{2})^n \cos \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$
 ។

៤. គណនាដលបុក $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{យោងបាន } S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n = \sum_{k=1}^n (U_k)$$

$$= \sum_{k=1}^n \left[(\sqrt{2})^k \cos \frac{k\pi}{4} - (\sqrt{2})^{k+1} \cos \frac{(k+1)\pi}{4} \right] = \sqrt{2} \cos \frac{\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$

ដូចនេះ
$$S_n = 1 - (\sqrt{2})^{n+1} \cos \frac{(n+1)\pi}{4}$$
 ។

ចំណាំនឹង

ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ តែមាន $x_n + i.y_n = (2 + \sqrt{3} + i)^n$ ដើម្បី $x_n, y_n \in \mathbb{R}$

ក. ចូរកំនត់រក x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ. ចូរបង្ហាញថា $x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n = 2^n (\sqrt{3} + 1)^{2n}$

$$\text{និង } x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1} = 2^{n-1} (\sqrt{3} + 1)^{2n+2}$$

ចំណែក:ត្រូវយើ

ក. ច្បាប់នៃតំរក x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៅ n

គោល $x_n + i.y_n = (2 + \sqrt{3} + i)^n$ ដែល $x_n, y_n \in \mathbb{R}$

តាម $Z = 2 + \sqrt{3} + i = 2\left(1 + \frac{\sqrt{3}}{2} + i \cdot \frac{1}{2}\right) = 2 \left(1 + \cos \frac{\pi}{6} + i \cdot \sin \frac{\pi}{6}\right)$

$$Z = 2 \left(2 \cos^2 \frac{\pi}{12} + i \cdot 2 \sin \frac{\pi}{12} \cos \frac{\pi}{12}\right) = 4 \cos \frac{\pi}{12} \left(\cos \frac{\pi}{12} + i \cdot \sin \frac{\pi}{12}\right)$$

យើងបាន $x_n + i.y_n = Z^n = 4^n \cos^n \frac{\pi}{12} \left(\cos \frac{n\pi}{12} + i \cdot \sin \frac{n\pi}{12}\right)$

ដូចនេះ $x_n = 4^n \cos^n \frac{\pi}{12} \cos \frac{n\pi}{12}, y_n = 4^n \cos^n \frac{\pi}{12} \sin \frac{n\pi}{12}$ ¶

2.បង្ហាញថា $x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n = 2^n (\sqrt{3} + 1)^{2n}$

និង $x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1} = 2^{n-1} (\sqrt{3} + 1)^{2n+2}$

យើងមាន $x_n + i.y_n = (2 + \sqrt{3} + i)^n$ នៅឱ្យ $x_n - i.y_n = (2 + \sqrt{3} - i)^n$

យើងបាន $(x_n + i.y_n)(x_{n+1} - i.y_{n+1}) = (2 + \sqrt{3} + i)^n (2 + \sqrt{3} - i)^{n+1}$

បី $(x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1}) - i(x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n) = [(2 + \sqrt{3})^2 + 1]^n (2 + \sqrt{3} - i)$

ដោយ $(2 + \sqrt{3})^2 + 1 = 8 + 4\sqrt{3} = 2(\sqrt{3} + 1)^2$ និង $2 + \sqrt{3} = \frac{1}{2}(\sqrt{3} + 1)^2$

គោល $(x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1}) - i(x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n) = 2^n (\sqrt{3} + 1)^{2n} \left[\frac{1}{2}(\sqrt{3} + 1)^2 - i \right]$

គោល $x_n x_{n+1} + y_n y_{n+1} = 2^{n-1} (\sqrt{3} + 1)^{2n+2}$

និង $x_n y_{n+1} - x_{n+1} y_n = 2^n (\sqrt{3} + 1)^{2n}$ ¶

លំហាត់នឹង

តើមួយអនុគមន៍ $f(x) = \frac{31x^2 - 12x - 2}{12x^2 + 8x - 15}$

ក_ ប្រើរកដែនកំណត់នៃអនុគមន៍ $f(x)$ ។

ខ_ តើពិនិត្យស្ថិតិ (U_n) និង (V_n) កំណត់ចំណោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$

ដោយ $U_1 = f(x)$, $U_{n+1} = f(U_n)$ និង $V_n = \frac{U_n - 2}{4U_n - 1}$ ។

ប្រើបង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^2$ នូវចំនាយកិច្ចការណ៍ $V_n = V_1^{2^{n-1}}$ ។

គ_ ប្រគល់ $F_n(x) = f_n [f [.....f [f(x)] .....]]$ នូវចំនាយកិច្ចការណ៍ $\lim_{n \rightarrow +\infty} F_n(1)$

ជីវិេសារ៖ក្នុង

ក_ រកដែនកំណត់នៃអនុគមន៍ $f(x)$:

តើមាន $f(x) = \frac{31x^2 - 12x - 2}{12x^2 + 8x - 15}$

អនុគមន៍នេះមាននំបាត់លើកាលណា $12x^2 + 8x - 15 \neq 0$

តើ $12x^2 + 8x - 15 = 0$ $\Delta' = 16 + 180 = 196$

តើមានលើកាល $x_1 = \frac{-4 - 14}{12} = -\frac{3}{2}$, $x_2 = \frac{-4 + 14}{12} = \frac{5}{6}$ ។

ដូចនេះ $D = IR - \left\{ -\frac{3}{2}, \frac{5}{6} \right\}$ ។

ខ_ បង្ហាញថា $V_{n+1} = V_n^2$

យើងមាន $V_n = \frac{U_n - 2}{4U_n - 1}$ នៅឯណា $V_{n+1} = \frac{U_{n+1} - 2}{4U_{n+1} - 1}$

$$\text{ដោយ } U_{n+1} = f(U_n) = \frac{31U_n^2 - 12U_n - 2}{12U_n^2 + 8U_n - 15}$$

$$\text{តើបាន } V_{n+1} = \frac{\frac{31U_n^2 - 12U_n - 2}{12U_n^2 + 8U_n - 15} - 2}{4(\frac{31U_n^2 - 12U_n - 2}{12U_n^2 + 8U_n - 15}) - 1}$$

$$V_{n+1} = \frac{31U_n^2 - 12U_n - 2 - 24U_n^2 - 16U_n + 30}{124U_n^2 - 48U_n - 8 - 12U_n^2 - 8U_n + 15}$$

$$V_{n+1} = \frac{7U_n^2 - 28U_n + 28}{112U_n^2 - 56U_n + 7} = \frac{7(U_n^2 - 4U_n + 4)}{7(16U_n^2 - 8U_n + 1)} = \left(\frac{U_n - 2}{4U_n - 1} \right)^2$$

$$\text{ដូចនេះ } V_{n+1} = V_n^2 \quad |$$

$$\text{- ទាំងឡាស្រីបានម៉ា : } V_n = V_1^{2^{n-1}}$$

$$\text{តើមាន } V_{n+1} = V_n^2$$

$$\text{បើ } n = 1 \text{ តើបាន } V_2 = V_1^2 \text{ ពិត }$$

$$\text{បើ } n = 2 \text{ តើបាន } V_3 = V_2^2 = V_1^{2^2} \text{ ពិត }$$

$$\text{បើ } n = 3 \text{ តើបាន } V_4 = V_3^2 = V_1^{2^3} \text{ ពិត }$$

$$\text{សន្លឹកម៉ាវាពិតដល់ត្បូនិក } k \text{ កើត } V_k = V_1^{2^{k-1}}$$

$$\text{យើងនឹងស្រាយបញ្ជាក់ម៉ាវាពិតដល់ត្បូនិក } k+1 \text{ កើត } V_{k+1} = V_1^{2^k}$$

$$\text{យើងមាន } V_{k+1} = V_k^2 = \left(V_1^{2^{k-1}} \right)^2 = V_1^{2^k} \text{ ពិត } |$$

$$\text{ដូចនេះ } V_n = V_1^{2^{n-1}} \quad |$$

គិតិណនា $F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] \quad \vdots$

តាង $U_1 = f(x)$

$$U_2 = f[f(x)] = f(U_1)$$

$$U_3 = f[f[f(x)]] = f(U_2)$$

$$U_n = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] = f(U_{n-1})$$

$$U_{n+1} = f(U_n)$$

គេទាញ $F_n(x) = f_n [f [\dots f [f(x)] \dots]] = U_n$

តាមសម្រាយខាងលើគេមាន $V_n = \frac{U_n - 2}{4U_n - 1}$

នំខ្សែ $V_n(4U_n - 1) = U_n - 2$

ឬ $U_n = \frac{V_n - 2}{4V_n - 1}$ ដោយ $V_n = V_1^{2^{n-1}}$

នឹង $V_1 = \frac{U_1 - 2}{4U_1 - 2} = \frac{\frac{31x^2 - 12x - 2}{12x^2 + 8x - 15} - 2}{4(\frac{31x^2 - 12x - 2}{12x^2 + 8x - 15}) - 1} = \left(\frac{x-2}{4x-1}\right)^2$

គឺបាន $V_n = \left[\left(\frac{x-2}{4x-1}\right)^2\right]^{2^{n-1}} = \left(\frac{x-2}{4x-1}\right)^{2^n}$

ហេតុនេះ $U_n = \frac{V_n - 2}{4V_n - 1} = \frac{\left(\frac{x-2}{4x-1}\right)^{2^n} - 2}{4\left(\frac{x-2}{4x-1}\right)^{2^n} - 1} = \frac{(x-2)^{2^n} - 2(4x-1)^{2^n}}{4(x-2)^{2^n} - (4x-1)^{2^n}}$

ផ្តល់នេះ $F_n(x) = \frac{(x-2)^{2^n} - 2(4x-1)^{2^n}}{4(x-2)^{2^n} - (4x-1)^{2^n}}$ ។

- ទៅលក្ខណិត : $\lim_{n \rightarrow +\infty} F_n(1)$

$$\text{ចំណោះ } x = 1 \text{ តើ } F_n(1) = \frac{1 - 2 \cdot 3^{2^n}}{4 - 3^{2^n}}$$

$$\text{យើងបាន } \lim_{n \rightarrow +\infty} F_n(1) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1 - 2 \cdot 3^{2^n}}{4 - 3^{2^n}} = 2 \quad |$$

ដូចនេះ $\boxed{\lim_{n \rightarrow +\infty} F_n(1) = 2} \quad |$

សំគាល់នីំនៅ

$$\text{តើ } f(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x + \dots + \sqrt{x + \frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}}}}}$$

ក- ចូរកំណត់បណ្តាគម៉ែន $x \in \mathbb{N}$ ដើម្បីតើមិនមែន

$f(x)$ មានតម្លៃលេខជាប័ណ្ណនកត់ |

2- បង្ហាញថាចំណោះត្រូវបាន $p \in \mathbb{N}^*$ តម្លៃ $f(p^2(p^2 - 1))$

ជាការផ្សាយការណ៍ |

ដំឡោះត្រូវយើង

កំណត់តម្លៃ $x \in \mathbb{N}$ ដើម្បីតើមិនមែន $f(x)$ មានតម្លៃលេខជាប័ណ្ណនកត់

$$\text{យើងមាន } x + \frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}} = \frac{1}{4} + 2 \cdot \frac{1}{2} \sqrt{x + \frac{1}{4}} + \left(x + \frac{1}{4}\right) = \left(\frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}}\right)^2$$

$$\text{តើ } f(x) = \frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}} \quad |$$

សម្រាប់មានប័ណ្ណនកត់ $k \in \mathbb{N}^*$ ដែល $f(x) = k$

$$\text{តើបាន } \frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}} = k$$

$$\text{ឬ } x + \frac{1}{4} = (k - \frac{1}{2})^2 = k^2 - k + \frac{1}{4}$$

$$\text{តើទេ } x = k(k - 1) \text{ ដោយ } k \in \mathbb{N}^*$$

$$\text{នេះ } x = k(k - 1) \in \mathbb{N}$$

ផ្តល់នៅលម្អិតមេរូបនៃលក្ខណៈកីឡា $x = k(k - 1)$, $\forall k \in \mathbb{N}^*$

ឧបង្ហាល់ចំពោះគ្រប់ $p \in \mathbb{N}^*$ តើមេ $f(p^2(p^2 - 1))$ ជាការស្រាវជ្រាស

$$\text{យើងមាន } f(x) = \frac{1}{2} + \sqrt{x + \frac{1}{4}}$$

$$\begin{aligned}\text{យើងបាន } f(p^2(p^2 - 1)) &= \frac{1}{2} + \sqrt{p^2(p^2 - 1) + \frac{1}{4}} \\ &= \frac{1}{2} + \sqrt{\frac{4p^4 - 4p^2 + 1}{4}} \\ &= \frac{1}{2} + \frac{2p^2 - 1}{2} = p^2\end{aligned}$$

$$\text{ផ្តល់នៅ } f(p^2(p^2 - 1)) = p^2 \text{ ជាការស្រាវជ្រាស } ។$$

លំហាត់នឹង

គឺឱ្យសមិការដើម្បីបិទព្យាកតពិត ៖

$$(E) : x^3 - mx^2 + (m^2 - 9m - 14)x - m^3 + 30m^2 - 300m + 1000 = 0$$

ដែល m ជាបានរួមច្បាស់។

ក. ឬវរកំណត់តម្លៃរបស់ m ដើម្បីឱ្យសមិការនេះមានបូសបិទដើរជាស្មើផរណិមាត្រម្មយ ។

ខ. ឬវរដោះស្រាយសមិការ (E) ចំពោះតម្លៃ m ដែលបានរកដើរឡើងលើ ។

ដំឡាញ់ស្ថាយ

ក. កំណត់តម្លៃរបស់ m

តាង x_1, x_2, x_3 ជាបូសរបស់សមិការ (E) ។

តាមត្រឹមត្រូវនៃការដោះស្រាយមាន ៖

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 + x_2 + x_3 = m \\ x_1x_2 + x_2x_3 + x_1x_3 = m^2 - 9m - 14 \\ x_1x_2x_3 = (m-10)^3 \end{array} \right. \begin{array}{l} (1) \\ (2) \\ (3) \end{array}$$

បើសមិការនេះមានបូសបិទ x_1, x_2, x_3 បង្កើតបានជាស្មើតិចរណិមាត្រ

នៅលើគឺមាន៖ $x_1 \cdot x_3 = x_2^2$ (4) ។

តាម (3) និង (4) គឺបាន $x_2^3 = (m-10)^3$ នាំឱ្យ $x_2 = m-10$

តាម (1): $x_1 + m - 10 + x_3 = m$ នាំឱ្យ $x_1 + x_3 = 10$

តាម (2): $x_2(x_1 + x_3) + x_1x_3 = m^2 - 9m - 14$

$$(m-10)(10) + (m-10)^2 = m^2 - 9m - 14$$

$$10m - 100 + m^2 - 20m + 100 - m^2 + 9m + 14 = 0$$

$$-m + 14 = 0 \Rightarrow m = 14$$

ដូចនេះ $m = 14$ ។

2- ដោះស្រាយសមិករ (E) បំពេលតម្លៃ m ដែលបាន

រកយើងលើ :

បំពេល $m = 14$ សមិករអាចសរស់រ

$$x^3 - 14x^2 + 56x - 64 = (x-2)(x-4)(x-8) = 0$$

គឺទេបូស $x_1 = 2$, $x_2 = 4$, $x_3 = 8$ ។

ចំណាំនីំទៅ

គឺឱ្យសមិករអញ្ជាតិត

$$(E): x^3 - 3mx^2 + 2(3m+4)x + 2m^3 - 6m^2 - 9m + 3 = 0$$

ដែល m ជាព័ត៌ម្ភមេត្តិត ។

ក- ឬរកឯណត់តម្លៃរបស់ m ដើម្បីឱ្យសមិករនេះមានបុសបីបែងតាន

ជាស្តីតន្លេនូវម្មយ ។

ខ- ឬរដោះស្រាយសមិករ (E) បំពេលតម្លៃ m ដែលបាន ។

ជំនួយ៖ត្រូវយក

ក_ កំណត់តម្លៃបស' m

តារាង x_1, x_2, x_3 ជាបុសរបស់សមិការ (E) ។

តាមត្រឹមត្រូវបច្ចេកដើរដោយមាន :

$$\begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = 3m & (1) \\ x_1x_2 + x_2x_3 + x_1x_3 = 6m + 8 & (2) \\ x_1x_2x_3 = -2m^3 + 6m^2 + 9m - 3 & (3) \end{cases}$$

បើសមិការនេះមានបុសបី x_1, x_2, x_3 បង្កើតបានជាស្តីពីនូវនេះ

នៅទៅ $x_1 + x_3 = 2x_2$ (4)

តាម (1) និង (4) គឺបាន $3x_2 = 3m$ នាំឱ្យ $x_2 = m$

តាម (2): $x_2(x_1 + x_3) + x_1x_3 = 6m + 8$

$$2m^2 + x_1x_3 = 6m + 8 \quad \text{នាំឱ្យ } x_1x_3 = -2m^2 + 6m + 8 \quad (5)$$

តាម (3) និង (5) គឺបាន $m(-2m^2 + 6m + 8) = -2m^3 + 6m^2 + 9m - 3$

បួន $m = 3$ ។

ខ_ ដោះស្រាយសមិការ (E)

ចំណោះ $m = 3$ សមិការអាចសរសេរ ៖

$$x^3 - 9x^2 + 26x - 24 = 0$$

$$x^3 - 9x^2 + 26x - 24 = 0$$

$$(x^3 - 3x^2) - (6x^2 - 18x) + (8x - 24) = 0$$

$$x^2(x - 3) - 6x(x - 3) + 8(x - 3) = 0$$

$$(x - 3)(x^2 - 2x - 4x + 8) = 0$$

$$(x - 2)(x - 3)(x - 4) = 0$$

គើទាម្ចាប់សម្រាប់ $x_1 = 2$, $x_2 = 3$, $x_3 = 4$

លំហាត់នីតិ៍

គើឱ្យស្ថិតិនៃចំណួនពិត (U_n) កំនត់ដោយទំនាក់ទំនង :

$$U_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \text{និង} \quad U_{n+1} = \sqrt{\frac{1+U_n}{2}} \quad \text{ចំពោះគ្រប់ } n \in \mathbb{N}^* \quad |$$

កុំព្យូរបង្គាល់បញ្ជាផ្ទៃ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ គើមាន $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_n \leq 1$

ខុំព្យូរបង្គាល់បញ្ជាផ្ទៃ $U_n = \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ គើចន្លែកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$

ជីវេសេះក្នុង

កុំបង្គាល់បញ្ជាផ្ទៃ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_n \leq 1$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$

គើមាន $U_1 = \frac{\sqrt{2}}{2}$ នាំឱ្យ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_1 \leq 1$ ពិត

សន្តិតិវារាបិតិដល់ត្បូនិក k តើ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_k \leq 1$ ពិត

យើងនឹងស្រាយចារាបិតិដល់ត្បូនិក $k+1$ តើ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_{k+1} \leq 1$ ពិត

យើងមាន $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_k \leq 1$

$$1 + \frac{\sqrt{2}}{2} \leq 1 + U_k \leq 2$$

$$\frac{2 + \sqrt{2}}{4} \leq \frac{1 + U_k}{2} \leq 1$$

$$\sqrt{\frac{2 + \sqrt{2}}{4}} \leq \sqrt{\frac{1 + U_k}{2}} \leq 1$$

ដោយ $\sqrt{\frac{2 + \sqrt{2}}{4}} > \frac{\sqrt{2}}{2}$ នៅទេ តើ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq \sqrt{\frac{1 + U_k}{2}} \leq 1$

ឬ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_{k+1} \leq 1$ ពីតិច (ព្រមទាំង $U_{k+1} = \sqrt{\frac{1 + U_k}{2}}$) ។

ដូចនេះ $\frac{\sqrt{2}}{2} \leq U_n \leq 1$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}^*$ ។

2-បង្ហាញថា $U_n = \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$

យើងមាន $U_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} = \cos \frac{\pi}{4} = \cos \frac{\pi}{2^{1+1}}$ ពិត ។

ស្មូតថាបាតពិតដល់ត្បូនិតិ k តើ $U_k = \cos \frac{\pi}{2^{k+1}}$ ពិត

យើងនឹងស្រាយថាបាតពិតដល់ត្បូនិតិ $k+1$ តើ $U_{k+1} = \cos \frac{\pi}{2^{k+2}}$ ពិត

យើងមាន $U_{k+1} = \sqrt{\frac{1 + U_k}{2}}$ តើតាមការស្មូត $U_k = \cos \frac{\pi}{2^{k+1}}$

តើបាន $U_{k+1} = \sqrt{\frac{1 + \cos \frac{\pi}{2^{k+1}}}{2}} = \sqrt{\frac{2 \cos^2 \frac{\pi}{2^{k+2}}}{2}} = \cos \frac{\pi}{2^{k+2}}$ ពិត ។

ដូចនេះ $U_n = \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ ។

ទាញរកលិមិត $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n$

យើងបាន $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \cos \frac{\pi}{2^{n+1}} = \cos 0 = 1$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} U_n = 1$ ។

សំគាល់នឹង

តើឱ្យស្ថិតិនៃចំណួនពិត (U_n) កំណត់ដោយ ៖

$$\begin{cases} U_1 = 1 \\ U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{1 + U_n(1 + U_n)(2 + U_n)(3 + U_n)}, \quad \forall n \in \mathbb{N}^* \end{cases}$$

ចូរគណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

វិធាន់ស្រាយ

គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{1 + U_n(1 + U_n)(2 + U_n)(3 + U_n)}$

$$U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{[U_n(U_n + 3)][(U_n + 1)(U_n + 2)] + 1}$$

$$U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{(U_n^2 + 3U_n)(U_n^2 + 3U_n + 2) + 1}$$

$$U_{n+1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{(U_n^2 + 3U_n)^2 + 2(U_n^2 + 3U_n) + 1} = -\frac{1}{4} + \sqrt{(U_n^2 + 3U_n + 1)^2}$$

$$U_{n+1} = -\frac{1}{4} + U_n^2 + 3U_n + 1 = U_n^2 + 3U_n + \frac{3}{4} = (U_n + \frac{3}{2})^2 - \frac{3}{2}$$

$$U_{n+1} + \frac{3}{2} = (U_n + \frac{3}{2})^2 \quad (1)$$

$$\text{តាត់ } V_n = \ln(U_n + \frac{3}{2}) \quad \text{នាំឱ្យ } V_{n+1} = \ln(U_{n+1} + \frac{3}{2}) \quad (2)$$

យក (1) ផ្តល់ក្នុង (2) តើ បាន $V_{n+1} = \ln(U_n + \frac{3}{2})^2 = 2\ln(U_n + \frac{3}{2}) = 2V_n$

នាំឱ្យ (V_n) ជាស្តីតិចរណីមាគ្រឿមានសុង $q = 2$

$$\text{និង } V_1 = \ln(U_1 + \frac{3}{2}) = \ln \frac{5}{2}$$

$$\text{តាមរបម្យ } V_n = V_1 \cdot q^{n-1} = 2^{n-1} \ln \frac{5}{2} = \ln(\frac{5}{2})^{2^{n-1}} \text{ ដោយ } V_n = \ln(U_n + \frac{3}{2})$$

$$\text{គេទាញបាន } U_n + \frac{3}{2} = (\frac{5}{2})^{2^{n-1}} \quad \text{ឬ } U_n = -\frac{3}{2} + \left(\frac{5}{2}\right)^{2^{n-1}}$$

ផ្ទាំនេះ
$$U_n = -\frac{3}{2} + \left(\frac{5}{2}\right)^{2^{n-1}}$$

ចំហាត់នឹង

គេឱ្យស្តីតិចនៅចំនួនពិត (U_n) កំនត់លើ IN ដោយ :

$$\begin{cases} U_0 = \sqrt{2} \\ U_{n+1} = \sqrt{2 + U_n}, n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ក, ចូរគណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ, គណនាដែលគុណ $P_n = U_0 \times U_1 \times U_2 \times \dots \times U_n$ ។

វិធាន់ស្រាយ

គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n :

$$\text{យើងមាន } U_0 = \sqrt{2} = 2 \cos \frac{\pi}{4}$$

$$U_1 = \sqrt{2 + U_0} = \sqrt{2 + 2\cos\frac{\pi}{4}} = 2\cos\frac{\pi}{8}$$

ឧបមាថារាងពិតផលប៉ុន្តែទី p ក្នុង $U_p = 2\cos\frac{\pi}{2^{p+2}}$

យើងនឹងស្រាយចារាងពិតផលប៉ុន្តែទី (p+1) ក្នុង $U_{p+1} = 2\cos\frac{\pi}{2^{p+3}}$ ពិត

យើងមាន $U_{p+1} = \sqrt{2 + U_p}$ តែតាមការឧបមា $U_p = 2\cos\frac{\pi}{2^{p+2}}$

យើងបាន $U_{p+1} = \sqrt{2 + 2\cos\frac{\pi}{2^{p+2}}} = \sqrt{4\cos^2\frac{\pi}{2^{p+3}}} = 2\cos\frac{\pi}{2^{p+3}}$ ពិត

ដូចនេះ $U_n = 2\cos\frac{\pi}{2^{n+2}}$ ។

2, គណនាដំលកុណា $P_n = U_0 \times U_1 \times U_2 \times \dots \times U_n$

តាមរបម្បូ $\sin 2a = 2\sin a \cos a$ នៅឱ្យ $2\cos a = \frac{\sin 2a}{\sin a}$

$$P_n = \prod_{k=0}^n (U_k) = \prod_{k=0}^n \left(2\cos\frac{\pi}{2^{k+2}}\right) = \prod_{k=0}^n \left(\frac{\sin\frac{\pi}{2^{k+1}}}{\sin\frac{\pi}{2^{k+2}}}\right) = \frac{\sin\frac{\pi}{2}}{\sin\frac{\pi}{2^{n+2}}} = \frac{1}{\sin\frac{\pi}{2^{n+2}}}$$

លំហាត់ទី៧

តើអ្វីស្ថិតនៃបំន្លែនពិត (U_n) កំនត់លើ IN ដោយ :

$$U_0 = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \text{និង} \quad U_{n+1} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - U_n^2}}{2}}, \forall n \in \mathbb{N}$$

គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ឧបករណ៍

គណនា U_n ជាអនុគមន៍នៃ n :

យើងមាន $U_0 = \frac{\sqrt{2}}{2} = \sin \frac{\pi}{4}$

$$U_1 = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - U_0^2}}{2}} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - \sin^2 \frac{\pi}{4}}}{2}} = \sin \frac{\pi}{8}$$

ឧបមាថារាងពិតផលត្វូនិក p គឺ $U_p = \sin \frac{\pi}{2^{p+2}}$

យើងនិងស្រាយចារាបិតផលត្វូនិក $(p+1)$ គឺ $U_{p+1} = \sin \frac{\pi}{2^{p+3}}$ ពិត

យើងមាន $U_{p+1} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - U_p^2}}{2}}$ តែតាមការឧបមា $U_p = \sin \frac{\pi}{2^{p+2}}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } U_{p+1} &= \sqrt{\frac{1 - \sqrt{1 - \sin^2 \frac{\pi}{2^{p+2}}}}{2}} \\ &= \sqrt{\frac{1 - \cos \frac{\pi}{2^{p+2}}}{2}} = \sqrt{\frac{2 \sin^2 \frac{\pi}{2^{p+3}}}{2}} = \sin \frac{\pi}{2^{p+3}} \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $\boxed{U_n = \sin \frac{\pi}{2^{n+2}}}$ ។

ចំណាត់ទី៧៦

ក, ឲ្យស្រាយចា $\frac{\tan^3 x}{1 - 3 \tan^2 x} = \frac{1}{8} (\tan 3x - 3 \tan x)$

ខ, ឲ្យគណនើផលបួក $S_n = \sum_{k=0}^n \left[\frac{3^k \tan^3 \frac{a}{3^k}}{1 - 3 \tan^2 \frac{a}{3^k}} \right]$

ឧទាហរណ៍ទី៧៦

ក, ស្រាយចា $\frac{\tan^3 x}{1 - 3 \tan^2 x} = \frac{1}{8} (\tan 3x - 3 \tan x)$

$$\text{តាមរបៀបនេះ } \tan 3x = \frac{3\tan x - \tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x}$$

$$\text{យើងបាន } \tan 3x - 3\tan x = \frac{3\tan x - \tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x} - 3\tan x = \frac{8\tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x}$$

$$\text{ដូចនេះ } \frac{\tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x} = \frac{1}{8} (\tan 3x - 3\tan x) \quad |$$

$$2, \text{គណនាដលបូក } S_n = \sum_{k=0}^n \left[\frac{3^k \tan^3 \frac{a}{3^k}}{1 - 3\tan^2 \frac{a}{3^k}} \right]$$

$$\text{យើងមាន } \frac{\tan^3 x}{1 - 3\tan^2 x} = \frac{1}{8} (\tan 3x - 3\tan x)$$

$$\text{ដោយយក } x = \frac{a}{3^k}$$

$$\text{តើបាន } \frac{\tan^3 \frac{a}{3^k}}{1 - 3\tan^2 \frac{a}{3^k}} = \frac{1}{8} (\tan \frac{a}{3^{k-1}} - 3\tan \frac{a}{3^k})$$

$$\text{យើងបាន } S_n = \frac{1}{8} \sum_{k=0}^n (3^k \tan \frac{a}{3^{k-1}} - 3^{k+1} \tan \frac{a}{3^k}) = \frac{1}{8} \left(\tan 3a - 3^{n+1} \tan \frac{a}{3^n} \right)$$

$$\text{ដូចនេះ } S_n = \frac{\tan 3a}{8} - \frac{3^{n+1}}{8} \tan \frac{a}{3^n} \quad |$$

លំហាត់នឹង

ក, ប្រព័ន្ធយ៉ា $\frac{\tan^3 x}{1 - \tan^2 x} = \frac{1}{2} \tan 2x - \tan x$

ខ, ប្រគល់ណាងលប្បក $S_n = \sum_{k=0}^n \left(\frac{2^k \tan^3 \frac{a}{2^k}}{1 - \tan^2 \frac{a}{2^k}} \right)$

ដំឡាន៖ត្រូវយក

ក, ស្រាយ៉ា $\frac{\tan^3 x}{1 - \tan^2 x} = \frac{1}{2} \tan 2x - \tan x$

តាមរបម្យ $\tan 2x = \frac{2 \tan x}{1 - \tan^2 x}$

យើង បាន $\frac{1}{2} \tan 2x - \tan x = \frac{\tan x}{1 - \tan^2 x} - \tan x = \frac{\tan^3 x}{1 - \tan^2 x}$

ដូចនេះ $\frac{\tan^3 x}{1 - \tan^2 x} = \frac{1}{2} \tan 2x - \tan x \quad |$

ខ, គណនាងលប្បក $S_n = \sum_{k=0}^n \left(\frac{2^k \tan^3 \frac{a}{2^k}}{1 - \tan^2 \frac{a}{2^k}} \right)$

គឺមាន $\frac{\tan^3 x}{1 - \tan^2 x} = \frac{1}{2} \tan 2x - \tan x \quad \text{ឱ្យ} \quad x = \frac{a}{2^k}$

គឺ បាន $\frac{\tan^3 \frac{a}{2^k}}{1 - \tan^2 \frac{a}{2^k}} = \frac{1}{2} \tan \frac{a}{2^{k-1}} - \tan \frac{a}{2^k}$

យើង បាន $S_n = \sum_{k=0}^n \left(2^{k-1} \tan \frac{a}{2^{k-1}} - 2^k \tan \frac{a}{2^k} \right) = \frac{1}{2} \tan 2a - 2^n \tan \frac{a}{2^n}$

ដូចនេះ $S_n = \frac{1}{2} \tan 2a - 2^n \tan \frac{a}{2^n} \quad |$